

Voorlopige agenda van de commissie Onderwijs en Welzijn van 7 oktober 2015

Hierbij wordt u uitgenodigd voor de openbare vergadering van de commissie Onderwijs en Welzijn

Datum: woensdag 7 oktober 2015
Aanvang: 20:00 uur
Locatie: Oude raadzaal
Voorzitter: A. Kuik
Griffier: mevr. G. Mulder t.(050) 367 77 25

19.30-19.55 UUR: INFORMEEL OVER VERNIEUWING SOCIAAL DOMEIN

Opening
[Bijlage - uitnodigingsbrief 7 oktober](#) (pdf)

A Algemeen deel

A1. Opening en mededelingen

A.2. Vaststelling verslag
[Verslag - 10 06 15 Gemeente Groningen cie- Onderwijs en Welzijn](#) (pdf)

A.3. Vaststelling agenda

A4. Afspraken en planning

A4a. Besluitenlijst
[Bijlage - Besluitenlijst 10 juni](#) (pdf)

A4b. Lange termijn agenda
[Bijlage - Lange Termijn Agenda O&W voor oktober 2015](#) (pdf)

A4c. Lijst initiatiefvoorstellen en moties
[Bijlage - IM-lijst O&W oktober 2015](#) (pdf)

A5. Conformstukken

A6. Ingekomen stukken
[Bijlage - Lijst ingekomen collegebrieven voor O&W oktober 2015](#) (pdf)

A7. Rondvraag

B Inhoudelijk deel

- B1.** Kadernota cultuur 2017-2020
(raadsvoorstel 18 september 2015)
[Kadernota cultuur 2017-2020](#) (pdf)
- B2.** Meerjarenprogramma 'Van Beschermd wonen naar wonen met begeleiding op maat' 2015-2019
(collegebrief van 28 augustus 2015)
[Collegebrief - Meerjarenprogramma Van Beschermd wonen naar wonen met begeleiding op maat](#) (pdf)
- B3.** Rapportage HH1-gesprekken + beantwoording schriftelijke vragen
(collegebrieven van 2 en 17 september 2015) -op verzoek van de SP-
[Collegebrief - Rapportage HH1-gesprekken](#) (pdf)
[Collegebrief_inzake_Beantwoording_vragen_ex_art_41RvO_SP_over_aantal_te_verwachten_ontslagen_TSN_Thuiszorg](#) (pdf)
[Bijlage - Bespreekpunten SP bij agendapunt B3, cie. O&W 7 okt](#) (pdf)

Sluiting

Bij de inhoudelijke agendapunten onder A en B kunnen burgers gebruik maken van het inspreekrecht. Men krijgt daarvoor maximaal drie minuten. De totale inspreek-tijd per vergadering is maximaal een kwartier. Insprekers dienen zich minimaal 24 uur voor de vergadering aan te melden bij de commissiegriffier. De agenda's zijn onder voorbehoud. De definitieve agenda's worden in de vergadering vastgesteld.

U kunt deze vergadering live volgen via www.gemeenteraad.groningen.nl

Bijlage - uitnodigingsbrief 7 oktober

Onderwerp Commissievergadering O&W
7 oktober 2015

Leden commissie Onderwijs en Welzijn

Telefoon	(050) 367 77 25	Bijlage(n)	Ons kenmerk
		Uw brief	Uw kenmerk
Datum	25-09-2015	van	

Geachte commissieleden,

Namens uw voorzitter, mevr. A. Kuik, nodig ik u uit voor de vergadering van de raadscommissie Onderwijs en Welzijn op **woensdag 7 oktober** a.s. vanaf **20.00 uur** in de Oude Raadzaal.

VOORAFGAAND AAN DE VERGADERING WORDEN DE LEDEN VAN DE COMMISSIES O&W EN W&I UITGENODIGD OM 19.30 UUR AANWEZIG TE ZIJN VOOR EEN KORT INFORMEEL DEEL WAARIN HET COLLEGE U BIJPRAAT OVER DE ONTWIKKELINGEN VERNIEUWING SOCIAAL DOMEIN.

Een aantal opmerkingen t.a.v. de stukken op de agenda:

A.4. Afspraken en planning.

Ik vraag uw aandacht voor de LTA. Bij een aantal onderwerpen wordt voorgesteld deze af te voeren. Indien er geen opmerkingen komen tijdens de commissievergadering, wordt ervan uitgegaan dat u hiermee kunt instemmen.

A.6. Ingekomen stukken

Het merendeel van de ingekomen collegebrieven zijn eerder via een mail op 27 augustus jl. aan u voorgelegd met het verzoek te reageren indien u een brief wilde agenderen. Dit in verband met het niet doorgaan van de commissie in september. Daarop is toen geen reactie gekomen. Ik verzoek u daarom om met name te kijken naar de (nieuwe) brieven vanaf 4 september.

B.1. Kadernota cultuur 2017-2020 (raadsvoorstel)

De concept kadernota cultuur is door het college op 2 juni vastgesteld en daarna de inspraak ingegaan. Tevens heeft het college advies gevraagd aan de Kunstraad Groningen. Het resultaat van deze beide trajecten is verwerkt in de kadernota en wordt nu door het college aan u voorgelegd ter vaststelling.

Bijlage - uitnodigingsbrief 7 oktober

- 2 -

B.2. Meerjarenprogramma ‘Van beschermd wonen naar wonen met begeleiding op maat’(collegebrief)

Vanuit de Wmo zijn gemeenten sinds 1 januari 2015 verantwoordelijk voor beschermd wonen. Hiervoor is een lichte gemeenschappelijke regeling ingesteld voor 23 Groninger gemeenten met de gemeente Groningen als centrumgemeente. In het meerjarenprogramma beschermd wonen wordt de eerste aanzet gedaan tot het leggen van verbinding met de taak voor opvang die de gemeente Groningen ook heeft als centrumgemeente. Streven is om deze beide taken zoveel mogelijk te integreren. Hiervoor is samenwerking noodzakelijk met de overige beleidsvelden van de gemeenten (o.a. werk en inkomen).

Hoewel het hier niet gaat om een raadsvoorstel maar een collegebrief, hebben wij gemeend de brief toch te moeten agenderen omdat wij ons kunnen voorstellen dat u als raad over dit onderwerp wilt discussiëren.

Het college is voornemens om u in het najaar van 2016 te informeren over de eerste fase van de transformatieopdracht.

B3. Rapportage HH1-gesprekken (collegebrief)

Deze brief is geagendeerd op verzoek van de SP. In april is in de raadscommissie gesproken over de uitkomst van de gesprekken met de HH2-cliënten. Nu informeert het college u dus over de uitkomst van de gesprekken met de HH1-cliënten.

De SP zal nog bespreekpunten aanleveren.

met vriendelijke groet,
namens de voorzitter,

Greet Mulder,
raadsadviseur
gemeente Groningen.

Verslag - 10 06 15 Gemeente Groningen cie- Onderwijs en Welzijn

VERSLAG RAADSCOMMISSIEVERGADERING ONDERWIJS EN WELZIJN

Datum: 10 juni 2015
Plaats: oude raadzaal
Tijd: 16.20 – 19.05 uur

Aanwezig: mevrouw A. Kuik (voorzitter, CDA), de dames B. Enting (PvdA), P. Brouwer (GroenLinks) *bij B2*, G. Chakor (GroenLinks), M.E. Woldhuis (Stadspartij) *behalve B1-3*, L.H. Brokken (Partij voor de Dieren), de heren K.D.J. Castelein (D66) *t.v.v. W. Paulusma tot B4*, A.J. Wonink (D66), D. Brandenburg (SP), W.H. Koks (SP), D.J. van der Meide (PvdA), K.S.N. van der Veen (GroenLinks) *behalve B2*, J. Boter (VVD), R.F.M. Lamers (CDA), J.R. Honkoop (VVD), T. Rotteveel (Stadspartij) *tot B2*, A. Sijbolts (Stadspartij) *bij B1-2*, R. Bolle (CDA), J.H.A. Hoogendoorn (ChristenUnie), W.B.P.M. Snelting (Student en Stad)

Namens de griffie: mevrouw G. Mulder (commissiegriffier)

Namens het college: de heren M.T. Gijsbertsen (GroenLinks) *tot B*, P.S. de Rook (D66) *tot B4*, T. Schroor (D66) *behalve B1-2*

Insprekers: de dames Beekman (namens enkele makers), Kiki (op persoonlijke titel), Terwisscha (namens Publieksinitiatief Grand moet blijven), de heer Kan (namens Publieksinitiatief Grand moet blijven)

Afwezig m.k.: mevrouw W. Paulusma (D66)

Verslag: de heer J. Bosma

A. ALGEMEEN DEEL

A.1. Opening en vaststelling agenda

De voorzitter:

- Opent de vergadering om 16.20 uur en heet iedereen hartelijk welkom.

Wethouder Schroor:

- Meldt dat de beroepszaak over het ventilatiesysteem van OBS Karrepad ongegrond is verklaard. De gemeente hoeft niet te betalen voor de aanpassing.
- Meldt dat de beroepszaak over het binnenklimaat van het Leon van Gelder deels gegrond is verklaard. De gemeente betaalt de proceskosten en moet het bezwaarschrift opnieuw beoordelen. De kosten zijn waarschijnlijk 600-700.000 euro. In overleg met O2G2 komt het in het meerjarenplan.
- Gaat niet in beroep, omdat de uitspraak waarschijnlijk hetzelfde zal zijn.
- Stelt voor de WTCG-uitkering van 450.000 euro eind december uit te keren wanneer in beeld is om welke personen het gaat. De uitkering bedraagt waarschijnlijk rond de 70 euro per cliënt.
- Meldt dat 15 juni de overgangssituatie ingaat voor bed, bad en brood. Het F1-hotel blijft open, omwonenden zijn geïnformeerd en de gemeente krijgt bevoorschotting achteraf terug.
- Voegt toe dat ondertussen hard wordt gewerkt aan een overeenkomst tussen Rijk en gemeenten.

Wethouder De Rook:

- Vindt aandachtspunten van de noordelijke provincies terug in de brief over cultuur van de staatssecretaris, zoals talentontwikkeling, experimenteerruimte en de stedelijke regiobenadering.
- Zet nu in op een convenant met het ministerie voor de komende vier jaar met daarin hopelijk ook aandacht voor Station Noord en andere instellingen.

A.2. Vaststelling verslagen van 29 april, 13 mei en rekeningcommissie 20 mei 2015

De verslagen worden ongewijzigd vastgesteld.

A.3. Vaststelling agenda

B3 is door de Stadspartij ingetrokken en vervalt.

De agenda wordt conform deze wijziging vastgesteld.

A.4. Afspraken en planning

Wethouder Schroor:

Verslag - 10 06 15 Gemeente Groningen cie- Onderwijs en Welzijn

- Rapporteert niet over Succes for all voor september, maar geeft mondeling aanvullende informatie over welke scholen deelnemen. Waarschijnlijk komen er twee scholen bij met een aantal klassen.
- Maakte een grap dat NDE-activiteiten uit duurzaamheidsbudgetten gefinancierd moesten worden.

A.5. Conformstukken

A.5.a. Financiële jaarstukken PG&Z (raadsvoorstel 30 april 2015)

Het raadsvoorstel wordt als conformstuk geagendeerd voor de raad van 24 juni 2015.

A.5.b. Nacalculatie nieuwbouw gymnastiekzalen Violenstrat 4 (raadsvoorstel 28 mei 2015)

Het raadsvoorstel wordt als conformstuk geagendeerd voor de raad van 24 juni 2015.

A.5.c. Evt. zienswijze t.a.v. Conceptbegroting 2016 Meerschap Paterswolde (brief Meerschap van 30 april + begroting)

Het raadsvoorstel wordt als conformstuk geagendeerd voor de raad van 24 juni 2015.

A.6. Ingekomen stukken

Dhr. Van der Veen (GroenLinks):

- Is blij dat Stichting Backbone de komende vijf jaar een mooie broedplaats zal zijn.

A.7. Rondvraag

Dhr. Van der Meide (PvdA):

- Vindt het buiten proportie om te spreken van een grote impact van de culturomslag voor medewerkers van Martiniplaza die blijven. De impact van ontslag is vele malen groter.

Dhr. Koks (SP):

- Kreeg een toezegging over een afgewezen WMO-beschikking en trekt zijn vraag hierover in.

Dhr. Honkoop (VVD):

- Vraagt het college terug te komen op in januari aangehaalde praktische besparingstips voor sport, zoals het iets minder verwarmen van zwembadwater.

Dhr. Wonink (D66):

- Vraagt aandacht voor de problemen met het binnenklimaat in de Boumaschool, zoals problemen met warmte, zonwering en sanitair. Is toevoeging aan het programma fris en duurzaam mogelijk of is er een andere oplossing?
- Wil weten of het gereserveerde bedrag voor aanpassingen of voor nieuwbouw is bedoeld.

Wethouder De Rook:

- Heeft niet bedoeld een onderscheid te maken bij Martiniplaza. De impact slaat zowel op de culturomslag als op het mogelijk verkleinen van de organisatie.
- Laat uitzoeken wat gedaan is aan besparingstips voor sportaccommodaties.

Wethouder Schroor:

- Kent de problemen van de Boumaschool. Het gereserveerde bedrag is bedoeld voor nieuwbouw.
- Legt uit dat investeringen lastig zijn aangezien de school in 2017-2018 buiten gebruik wordt gesteld.
- Zal in een komend gesprek met O2G2 navragen of en wanneer tijdelijke maatregelen genomen worden en of de gemeente iets kan betekenen. Het is de verantwoordelijkheid van O2G2.

B. INHOUDELIJK DEEL

B.1. Toekomst Grand Theatre (collegebrief 29 mei 2015)

Dhr. Kan (inspreker namens Publieksinitiatief Grand moet blijven):

- Overhandigt wethouder De Rook een petitie met vijftienhonderd handtekeningen.
- Verzoekt daarin de onafhankelijkheid op juiste waarde te schatten en geen topdown oplossing te kiezen.
- Gelooft in de kracht van een onafhankelijk creatief veld. De medewerkers zijn het kapitaal.

Mw. Terwisscha (inspreker namens Publieksinitiatief Grand moet blijven):

- Constateert dat het college ook het liefst een onafhankelijk Grand ziet, maar om onduidelijke redenen voor een kwartiermaker en een artistieke raad kiest.

Verslag - 10 06 15 Gemeente Groningen cie- Onderwijs en Welzijn

- Stelt dat dit plan het Grand juist van alles en iedereen afhankelijk maakt, zelfs van het Forum.
- Steunt het plan van de zes instellingen alles wat dit plan ontbeert: een snelle start, samenwerking, ruimte voor vernieuwing, voortbouwend op bestaande successen en zonder dure adviseurs.

Mw. Beekman (inspreker namens enkele makers):

- Vindt dat het Grand klein en kwetsbaar moet blijven.
- Roept op niet voorbij te gaan aan het mysterieuze universum van opeengestapelde kennis, vaardigheden, verhalen, ervaringen en structuren. Pionieren is grillig en verandert perspectief.
- Wijst erop dat kunstenaars bij uitstek steeds opnieuw begin in 'action' en zichzelf op het spel zetten. Kenmerken zijn interruptie van de normale orde en ambiguïteit, een polyfonie. De uitkomst is niet altijd zeker. Het Grand biedt hieraan plaats.
- Vindt dat makers een belangrijke rol moeten spelen bij diversiteit en deelname in deze tijden met een overweldigende hoeveelheid kanalen om de stem te verheffen, mega-events en franchises.

Mw. Kiki (inspreker op persoonlijke titel):

- Gaf Forum en Noorderzon aan vanwege valse rapporten.

De voorzitter:

- Roept op bij het onderwerp te blijven.

Mw. Kiki (inspreker op persoonlijke titel):

- Leest vooral veel wij in het stuk en eisen waaraan het Grand moet voldoen.
- Wijst erop dat het maar om vijf ton per jaar gaat. Het Forum kost nu al 1,5 tot 2 miljoen euro per maand. Het is beter te stoppen met het Forum en geld te geven aan bezielde makers.

Dhr. Van der Meide (PvdA):

- Wil een autonoom theater aan de Grote Markt met een strak financieel beleid, liefst zo snel mogelijk, maar zeker in de nieuwe periode van de Cultuurnota vanaf 2017.
- Pleit voor een stichting die op korte termijn een plan en profiel voor de nieuwe periode opstelt.
- Vindt dat de opsteller van dat plan door het hele veld gewaardeerd moet worden, ook door de Oosterpoort en de Stadsschouwburg (OPSB) en NNT.
- Ziet graag een onafhankelijk bestuur waar niet een instelling een te grote rol in speelt.
- Kan zich voorstellen dat OPSB een rol speelt in schoonmaak en techniek, al is dat misschien niet de meest efficiënte oplossing.
- Vreest dat de artistieke raad een doekje voor het bloeden is en dat OPSB uiteindelijk alleen beslist over de programmering.
- Vindt dat de nieuwe stichting al voor 2017 verantwoordelijk moet worden voor de programmering. Is de wethouder daartoe bereid als de stichting levensvatbaar blijkt?
- Roept Stichting Grote Markt 35 op de nieuwe stichting zo snel mogelijk op te richten met bestuursleden en iemand die de kar minimaal een jaar kan trekken.
- Vindt dat Groningen behoefte heeft aan een luis in de pels zonder gemeentelijke regie.
- Ziet OPSB het liefst zo snel mogelijk verzelfstandigd.

Dhr. Wonink (D66):

- Merkt dat het Grand inspireert en leeft in de stad.
- Herinnert zich dat iedereen de vorige keer voelde voor een snelle doorstart met behoud van autonomie. Onderbrengen bij OPSB is dan niet een te prefereren optie.
- Wenst een verzelfstandiging van OPSB in de nabije toekomst.
- Herkent daadkracht en aandacht voor talentontwikkeling.
- Is voor het loskoppelen van productiehuis, -gebouw en -functie om makers ruimte te geven.
- Heeft er geen probleem mee wanneer OPSB helpt met marketing, ticketing, beheer en horeca, wel met programmering. Hoe gaat de artistieke raad opereren?
- Heeft veel sympathie voor het initiatief van de zes instellingen. Waarom is hier niet voor gekozen? Is onderbrengen bij OPSB nog steeds de beste keuze?
- Wil dat vanaf 2017 in elk geval de onafhankelijke positie gerealiseerd is en ziet het liefst zo snel mogelijk een autonoom, eigenzinnig en experimenteel huis voor podiumkunst.
- Roept alle spelers in het veld op mee te blijven werken aan de toekomst van het Grand.

Verslag - 10 06 15 Gemeente Groningen cie- Onderwijs en Welzijn

Dhr. Brandenburg (SP):

- Wil de kosten en dekking van het onderzoek weten om toekomstige proceskosten in te schatten.
- Vraagt hoe financiële risico's beter zijn afgedekt bij OPSB dan bij de zes instellingen. Is het niet mogelijk en beter de zes aan een echt gedegen financiële controle te onderwerpen?
- Begrijpt niet dat het initiatief van de zes gerenommeerde instellingen terzijde wordt geschoven. Waarom is een extra schakel van kwartiermaker nodig?
- Waarschuwt dat voor sommige rijkssubsidies het onafhankelijke artistieke profiel voorwaarde is.
- Vraagt of talentontwikkeling in gevaar komt wanneer OPSB exploiteert.
- Betwijfelt of de artistieke raad de wens naar autonomie vervult. Consulteren blijkt vaak een wassen neus en de Kunstraad is er kritisch over.
- Vraagt of de artistieke raad het programma vaststelt of meebeslist.
- Is benieuwd hoe het college voorkomt dat het Grand een extra zaal van OPSB wordt.

Dhr. Rotteveel (Stadspartij):

- Onderschrijft de zorgen van de Kunstraad dat autonomie en onafhankelijkheid niet of onvoldoende gewaarborgd zijn in het goedbedoelde advies van de adviseur.
- Verzoekt de wethouder te garanderen dat het Grand vanaf 1 januari 2017 weer autonoom en onafhankelijk functioneert.
- Ziet het liefst zwarte schapen en vijfde wielen. Waarom worden de zes instellingen niet nu al betrokken in het Grand door een middenweg te nemen? Een artistieke raad is dan overbodig.

Dhr. Lamers (CDA):

- Vindt dat de oorzaken van het faillissement volstrekt duidelijk moeten zijn. Was het louter verkeerd management?
- Wil ook eerst inzicht hebben in een realistische en gezonde exploitatie. Welke middelen zijn in de nieuwe periode van de Cultuurnota beschikbaar?
- Waarschuwt dat snelheid tot brokken kan leiden. Kan OPSB de exploitatie en programmering er wel bij hebben? Houdt het college dit in de gaten en is er een plan B?
- Is benieuwd waarom niet de tijd wordt genomen om het initiatief vanuit het veld goed door te spreken. Hoe is de onafhankelijkheid in het huidige plan gewaarborgd?
- Vraagt waarom samenwerking en coördinatie nu wel zou lukken.
- Ziet graag samenwerking met amateurkunsten.

Dhr. Boter (VVD):

- Concludeert dat college, raadscommissie en cultuursector voor het voortbestaan zijn.
- Is voor creativiteit en autonomie, maar wil niet over anderhalf jaar in dezelfde situatie komen. De financiële kaders moeten duidelijk en werkbaar zijn.
- Vraagt of het lukt per 1 januari 2017 een zakelijk gezond, creatief en autonoom theater te hebben dat ook een podium is voor talentontwikkeling.
- Is benieuwd hoe creatieve betrokkenheid van partijen zo snel mogelijk vorm kan krijgen. Zijn de partijen bereid met het college te overleggen? Hoe ziet het college zakelijke autonomie op lange termijn voor zich?

Dhr. Van der Veen (GroenLinks):

- Stelt dat iedereen een snelle opening van een autonoom eigenzinnig Grand wenst.
- Vraagt waarom het college nog niet uitspreekt dat het Grand artistiek en zakelijk onafhankelijk zou moeten zijn vanaf 1 januari 2017.
- Roept het college en de zes instellingen op samen op te trekken om dit te bereiken.
- Sluit aan bij vragen van D66 over de artistieke raad en kan zich het voorstel van PvdA voorstellen.
- Vindt dat de verhouding tussen de artistieke raad en het zakelijk deel duidelijk moet worden. Welke belangen zijn doorslaggevend bij het afwegen van programmering?
- Vreest dat de artistieke raad en de programmeur te weinig mandaat hebben om autonomie op korte termijn te ondervangen. Wat is precies hun mandaat?
- Sluit aan bij vragen van SP en D66 over het initiatief van de zes instellingen. Wat vindt het college?
- Is benieuwd wie de programmering in dit voorstel bepaalt. Is er ruimte voor nieuwe makers en

Verslag - 10 06 15 Gemeente Groningen cie- Onderwijs en Welzijn

experimentele programmering los van gezelschappen?

- Pleit voor publieksontwikkeling en ziet potentieel een groter, jonger en diverser publiek. Investerings zijn nodig in een uitgebreide, intensieve en begeleidende relatie met het publiek.
- Vraagt het college welke rol OPSB hierin zou kunnen spelen.

Dhr. Hoogendoorn (ChristenUnie):

- Hooft graag waarom het culturele veld nog zo weinig betrokken is.
- Vraagt hoe het Grand straks toegankelijk is voor kleine gezelschappen.
- Pleit voor nadrukkelijke artistieke, organisatorische en zakelijke samenwerking met culturele instellingen ook tot 2017. Een onafhankelijk artistiek profiel is een voorwaarde voor rijks subsidie. Vertrouwt op een gedegen gezamenlijk opgesteld beleidsplan 2017-2020 voor presentatie en productie, waarvoor een stevige onafhankelijke projectleider nodig is.
- Denkt dat een stichting om talentontwikkeling te coördineren niet nodig is wanneer talentontwikkeling in de opstelling van het meerjarenplan goed met instellingen wordt afgestemd.

Dhr. Snelting (Student en Stad):

- Vindt het Grand een belangrijk onderdeel van de bruisende stad en bijdragen aan de City of Talent.
- Ziet het als een opgave voor instellingen om zich het cultureel ondernemerschap eigen te maken.
- Vraagt het college te reageren op het initiatief van de zes instellingen, die menen het Grand wel draaiend te kunnen krijgen.
- Wil weten of autonomie en onafhankelijkheid bij exploitatie door OPSB gewaarborgd blijven. Krijgt OPSB op lange termijn niet een te groot voordeel?
- Vreest dat de volle agenda van OPSB leidt tot gebruik van het Grand voor eigen programmering.
- Verzoekt het college dieper in te gaan op de artistieke raad.
- Leest dat gezelschappen en festivals het Grand niet als monterpodium mogen gebruiken. Wat is het verschil in beschikbaar stellen van faciliteiten voor en na het faillissement?
- Wijst erop dat de Kunstraad een coördinerende stichting voor talentontwikkeling niet nodig acht. Vindt het college dat culturele instellingen hier te weinig aan doen?

Mw. Brokken (Partij voor de Dieren):

- Kan zich vinden in het advies van de Kunstraad en is enthousiast over het Ebbingekwartier als broedplaats met het Grand als podium. Vrijplaatsen voor talent zijn belangrijk voor de stad.
- Vraagt binnen welke termijn de stichting voor talentontwikkeling gaat beginnen.
- Informeert of optredens van het Jonge Hartenfestival in het Grand haalbaar zijn.
- Ziet dat de besparing van twee ton in 2016 volledig gerealiseerd zou moeten zijn. Kan dit het Grand nog verder in problemen brengen?
- Vindt het een goed idee OPSB bij marketing te betrekken en ook te adverteren in cafés, voorfilms en restaurants om een breder publiek te bereiken.

Wethouder De Rook:

- Realiseert zich goed wat het Grand betekent voor de stad gezien de petitie en alle reacties.
- Blijft hechten aan de functie van talentontwikkeling en als een van de meest aantrekkelijke podia middenin de binnenstad met de potentie een breed publiek te bereiken.
- Nam de regie omdat het noodzakelijk is om een doorstart te realiseren en koos er niet voor het geld op de plank te houden en maar af te wachten.
- Kocht de inboedel om deze beschikbaar te houden.
- Schetst het dilemma het garanderen van autonomie. Garanderen betekent gemeentelijke invloed die de autonomie ondergraaft.
- Stelt juist een kwartiermaker aan om de gemeentelijke regiefunctie zorgvuldig over te dragen.
- Acht het noodzakelijk direct te beginnen om een onafhankelijk autonoom Grand per 1 januari 2017 te bewerkstelligen met een goed en gedragen plan en hopelijk landelijke financiering.
- Ambieert de culturele talenhoofdstad van Nederland te worden. Het Grand speelt daar een rol in, maar ook het Ebbingekwartier en andere podia en plekken voor jonge kunstenaars.
- Formuleert het zo om de podiumfunctie van het Grand en de potentie van talentontwikkeling in de rest van de stad niet te kort te doen.

Verslag - 10 06 15 Gemeente Groningen cie- Onderwijs en Welzijn

- Beoogt een nieuw stedelijk programma voor talentontwikkeling. Dat kan middels een stichting en een projectleider, maar als het veld met een werkbaar alternatief komt dan is dat ook prima.
- Hecht eraan dat het Grand er per 1 januari 2017 staat als onmisbare schakel met een toegankelijke bruisende publieksfunctie gecombineerd met experimentele en eigenzinnige kunst.
- Wil dat de stichting onafhankelijk van de gemeente functioneert in nauwe afstemming met het veld. De gemeente is wel bereid de stichting financieel te faciliteren.
- Vroeg instellingen in de stad ook namen aan te leveren voor de stichting, die niet bedoeld is als gemeentelijke regie. Het college had ook een volledig ingevulde stichting kunnen presenteren.
- Is inhoudelijk enthousiast over het plan van de zes instellingen, maar wijst op de aandachtspunten onafhankelijkheid en snelheid. Instellingen gaven aan een halfjaar nodig te hebben.
- Vindt het raadzaam goed de tijd te nemen om planvorming helemaal af te ronden. De huidige plannen, programmeringen begroting het eerste halfjaar zijn te dun om het Grand nu over te dragen.
- Verwacht dat OPSB de kwaliteit kan leveren op korte termijn en een flinke impuls kan geven aan de podiumfunctie.
- Ziet het niet als een probleem wanneer het OPSB incidenteel plaats vindt voor eigen programmering. Het Grand leent zich goed voor cabaret bijvoorbeeld.
- Probeert met de artistieke raad de non-conformistische, autonome en eigenzinnige programmering te waarborgen en te toetsen.
- Ziet voor zich dat de raad bestaat uit een of twee leden vanuit het veld, een vanuit het publiek en een van buiten Groningen om een landelijke spiegel voor te houden en staat open voor suggesties.
- Antwoordt dat de programmering in een combinatie van zakelijke en artistieke kaders tot stand moet komen in samenspel tussen OPSB en de artistieke raad.
- Merkt op dat de gemeenteraad ook zowel vaststelt als meebeslist.
- Wijst erop dat meer duidelijkheid in dit stadium, in de vorm van een gemeentelijke invulling van de artistieke raad bijvoorbeeld, de onafhankelijkheid zou hebben geschaad.
- Meldt dat gezelschappen geen huur meer hoeven te betalen voor het afmonteren van voorstellingen.
- Beslist met de raad bij de Cultuurnota hoeveel extra middelen eventueel beschikbaar komen.
- Antwoordt dat het Jonge Hartenfestival in deze opzet door kan gaan in het Grand.
- Ziet erop toe dat beschikbare budgetten aangewend worden voor het Grand.
- Bedoelt de stichting voor talentontwikkeling niet als motie van wantrouwen, maar als toevoeging op de infrastructuur juist omdat het zo goed gaat.
- Lijkt het goed om de stichting wanneer het goed draait al voor 2017 te verbinden met het Grand.
- Vermoedt dat SP partijpolitiek bedrijft met de kosten van het advies van de heer Pot en al weet dat het ongeveer 12.500 euro bedraagt. De kosten van een Kunstraadadvies zouden vergelijkbaar zijn.

Het raadsvoorstel wordt op verzoek van PvdA als éénminutinterventie geagendeerd voor de raad van 24 juni 2015.

B.2. Topsportzorgcentrum Corpus den Hoorn (collegebrief 5 juni 2015)

Dhr. Honkoop (VVD):

- Is enthousiast over de samenwerking om sport en zorg te verbeteren.
- Wil weten waar precies de financiële risico's liggen. Hoever zijn gesprekken met private partijen gevorderd die brede of sportmedische zorg gaan uitbaten? Hoe belangrijk is dat voor succes? Moet de gemeente bijplussen als verkoop toch nodig is?
- Vraagt of mee- en tegenvallers bij de uitbater liggen of het gemeentelijk sportbudget raken.
- Hoort graag of het college het met de breedtesport eens is dat zij meer betrokken moeten worden. FC Groningen en zorgaanbieders zouden het zorgaanbod meer op hun wensen af moeten stemmen.
- Informeert naar de toegankelijkheid. Kan een breedtesporter bijvoorbeeld in het restaurant eten?
- Vraagt aandacht voor parkeerruimte. Op piekmomenten slibt het nu al dicht.

Dhr. Brandenburg (SP):

- Concludeert dat de lening aan FC Groningen met de aflopende onderhoudsbijdrage overduidelijk gekoppeld is aan het topsportzorgcentrum. De investeringen van slechts zes ton van de FC zijn alleen

Verslag - 10 06 15 Gemeente Groningen cie- Onderwijs en Welzijn

mogelijk door de lening en afkoop.

- Constateert dat het centrum er toch wel komt, los van wensen of bedenkingen uit de raad.
- Heeft bedenkingen bij leningen van in totaal 10 miljoen euro aan een commerciële voetbalclub en bij de weinig uitgewerkte rol van breedtesport.
- Wil meer inzicht in de provinciale subsidie van zeven ton en de risico's van het hele project.
- Vraagt zich af of de gemeente wel weer in een vastgoedconstructie met voornamelijk commerciële partijen moet stappen.
- Was voor de fietsbrug, maar ziet ook hier weer geld voor de FC en het track&tracesysteem.

Dhr. Sijbolts (Stadspartij):

- Stemde tegen de sportkoepel mede vanwege onduidelijkheden over het topsportzorgcentrum.
- Vindt dat er een einde moet komen aan het verstrekken van leningen aan FC Groningen.
- Mist de beoogde externe financierders. Is de financiering onzeker?
- Steunt het uitgangspunt van het centrum, maar vindt de toegevoegde waarde voor de breedtesport nog te weinig duidelijk naast de bij FC Groningen aangesloten amateurclubs.
- Is blij met de regionale invulling. Sporters hoeven voor kracht en atletisch vermogen niet uit te wijken naar Heerenveen.
- Wil weten wanneer zekerheid komt over de provinciale bijdrage, die FC Groningen overigens zelf verwacht te voldoen.
- Informeert naar risico's tijdens de bouw. Zijn extra's voor de FC nu uitgesloten?
- Vraagt of het college bereid is een second opinion op de businesscase uit te laten voeren.
- Sluit aan bij de vraag van de VVD over de openbaarheid van het restaurant.

Dhr. Hoogendoorn (ChristenUnie):

- Vraagt waarom de goedkopere verbouwing van het Corpushuis geen optie meer is.
- Informeert naar de risico's. Wat als verkoop van ruimten aan een sportmedische partij of de provinciale subsidie niet doorgaan? Waarom zouden de risico's erkend en juist geadresseerd zijn?
- Wil weten waarom het college ervoor kiest de volle 70% te lenen. Zijn er geen investeerders vanuit de zorgwereld en waarom niet?
- Vraagt zich af of het een gemeentelijke taak is om een vastgoedproject aan derden te verhuren. Het is niet zo dat het net niet dekkend is, de verhouding is 70-30.
- Vindt dat een miljoeneninvestering van publiek geld niet alleen topsporters ten goede moet komen. Aandacht voor de breedtesport moet verder gaan dan mee mogen eten in het restaurant. Wat heeft het centrum breedtesporters echt te bieden? Komen zij wel?

Mw. Enting (PvdA):

- Vindt medische sportbegeleiding, het Sport Field Lab en het betrekken van Healthy Ageing mooi.
- Wil meer weten over de concrete effecten voor de breedtesport. Hoe kunnen zij gebruikmaken van faciliteiten en begeleiding? Hoe zijn de contacten met verenigingen? Zijn er genoeg middelen?
- Vraagt hoe samenwerking met bewegingsonderwijs, ACLO en de topsporthal vorm krijgt.
- Informeert of alsnog rekening gehouden wordt met aardbevingsbestendig bouwen. Voor wie zijn de kosten?
- Is benieuwd welke risico's voor leegstand van kantoren in het centrum en in de Euroborg. Hoe groot is het risico op verlies?
- Wil meer duidelijkheid over de provinciale subsidie.

Dhr. Bolle (CDA):

- Hoorde op de presentatie dat iedereen welkom is in het centrum, ook in het restaurant. Maar is de drempel wel laag genoeg? Het moet niet een nieuw verzamelgebouw worden.
- Mist inventieve aspecten naast het track&tracesysteem.
- Vraagt wanneer het een succes is: als meer jeugdspelers doorstromen naar het eerste, als veel breedtesporters gebruikmaken van het centrum of allebei?
- Vindt dat andere topsportclubs als NIC, Lycurgus en Donar veel meer betrokken hadden moeten worden. Het is nu vooral van FC Groningen.
- Is niet enthousiast over het bouwen van nieuwe kantooruimte voor private partijen, terwijl zoveel

Verslag - 10 06 15 Gemeente Groningen cie- Onderwijs en Welzijn

leegstaat.

- Ziet partners als het Martiniziekenhuis, de RUG en de Hanze aanhaken zonder te investeren. Hoe committeren zij zich verder?
- Vraagt hoe het zit met de provinciale subsidie.
- Wijst erop dat in de 30% van FC Groningen ook deels uit gemeenschapsgeld bestaat. Bewijst dit dat externe investeerders eigenlijk niet geïnteresseerd zijn in het idee?

Dhr. Castelein (D66):

- Vindt een hypothecaire lening die via huur terugbetaald wordt een bekende constructie om vastgoed te ontwikkelen en gaat ermee akkoord.
- Is blij dat de gemeente niet een directe huisvestingsrelatie met FC Groningen aangaat.
- Deelt de conclusies dat de risico's bij de juiste partijen zijn neergelegd.
- Vraagt wanneer de wethouder duidelijkheid verwacht over invulling van de derde laag.
- Sluit aan bij de vraag van het CDA wanneer het centrum als een succes kan worden gezien.

Mw. Brouwer (GroenLinks):

- Vindt het goed dat ook andere topsporters van het centrum gebruik gaan maken. Sport verbindt en expertise is er om gedeeld te worden.
- Verwacht door de bundeling van expertise een bijzonder aanbod voor sportzorg, ook voor de begeleiding van breedtesporters.
- Vindt het een belangrijke toevoeging voor het sportklimaat, ook in verband met gezondheid.
- Vraagt het college de belangen van de behoeften van de breedtesport in de gaten te houden en erop toe te zien dat de organisaties van breedtesporters goed betrokken worden.

Dhr. Snelting (Student en Stad):

- Is verantwoordigd over de gang van zaken met de afkoopsom. Dit schaadt het vertrouwen.
- Is positief over de inhoudelijke plannen, maar niet over de financiering.
- Vraagt hoe zeker de bijdrage van FC Groningen (zes ton) en de RSP-gelden voor de FC (zeven ton) zijn. Wat zijn de consequenties als deze bijdragen wegvallen?
- Verwacht dat de kantorenmarkt het nog zwaarder krijgt door de toevoeging van nieuwe ruimte.
- Verzoekt de wethouder het worst case scenario toe te lichten.
- Is benieuwd hoe de drempel voor amateursporters zo laag mogelijk wordt. De prominente aanwezigheid van FC Groningen kan ertoe leiden dat zij zich minder welkom voelen.
- Verwacht dat het centrum een impuls zal geven aan gezond werken, ondernemen en leven.

Mw. Brokken (Partij voor de Dieren):

- Vraagt of een gemeentelijke investering in het track&tracesysteem echt nodig is. Kunnen Hanze en RUG niet bijdragen, aangezien zij het ook gaan gebruiken?
- Is benieuwd of het echt zeker is dat het gebouw energieneutraal wordt. De afbeeldingen bij dag en nacht gaven in elk geval een brede verlichting aan.
- Gaat ervan uit dat het restaurant een ruime keuze aan plantaardige gerechten biedt gezien de gezondheidsrisico's van dierlijke producten.
- Ziet graag een duidelijke plaats voor de breedtesport in het centrum.

Wethouder De Rook:

- Benadrukt dat het voorstel op aanraden van de raadsgriffier is ingeruild voor een collegebrief voor wensen en bedenkingen.
- Meldt dat gesprekken met een commerciële aanbieder vergevorderd zijn en rond lijken te komen.
- Leidt de vraag door met welke partijen FC Groningen allemaal contact heeft.
- Legt uit dat het model ruimte biedt voor samenwerking, maar wel beperkt. Doorontwikkeling zorgt voor versterking.
- Heeft aandacht voor en komt terug op het parkeren. Wellicht is een regime nodig opdat sporters wel kunnen parkeren, maar werknemers van het Martiniziekenhuis dat niet doen.
- Liet een second opinion uitvoeren op de bouwkosten, die bleken te kloppen.
- Wijst erop dat VNO/NCW, zorgaanbieders, FC Groningen, de provincie, UMCG en de Hanze investeren in het project middels bijdragen of het betalen van huur.

Verslag - 10 06 15 Gemeente Groningen cie- Onderwijs en Welzijn

- Merkt op dat het de gemeente uiteindelijk geen geld kost. Maatschappelijk vastgoed komt vrijwel altijd via hypothecaire leningen van de grond, zoals MFA's, het Ebbingekwartier en Cortingborg.
- Hecht aan het grote belang voor de topsport, dat ook een gigantische uitstraling zal hebben naar de breedtesport en voor de stad als geheel.
- Antwoordt dat kennisontwikkeling over sport en beweging ook de breedtesport ten goede komt. De bundeling van onderzoek en zorgaanbod zorgt voor een innovatief sportzorgaanbod.
- Benadrukt dat de aanbieder zijn omzet ook zal moeten halen uit klanten die aan breedtesport doen.
- Vult aan dat ook de resultaten uit het track&tracesysteem breder toegepast kunnen worden in zorg. Het systeem komt op veld 7 dat voor duogebruik bestemd is.
- Denkt dat de stad trots kan zijn op de mooie entree tegenover de Gasunie.
- Legt uit dat het worst case scenario is dat VNO/NCW de vierde laag na tien jaar niet meer wil huren. Hier is zoals gebruikelijk voor 50% rekening mee gehouden in de businesscase.
- Wijst erop dat FC Groningen de huur moet betalen en verantwoordelijk is voor realisatie. Krijgt de FC de provinciale bijdrage niet, dan zal de club op andere wijze aan middelen moeten komen.
- Meldt dat het verpandingsrecht ook voor deze bijdrage geldt, dus er gaat geen euro naar andere zaken voordat de huur voor de Euroborg en topsportzorgcentrum voldaan zijn.
- Verwacht dat FC Groningen zich op het sportpark als een goede buur opstelt en de samenwerking verbetert.
- Stelt dat VNO/NCW altijd al een verhuisbehoefte had en vrij is in locatiekeuze, die in dit geval het topsportzorgcentrum mogelijk maakt.
- Bestrijdt dat de gemeente investeert in het track&tracesysteem. Het betreft een krediet, gedekt met inkomsten vanuit FC Groningen.
- Beamt dat energieneutraliteit een van de uitgangspunten is.
- Heeft geen invloed op de gerechten in het restaurant.
- Neemt het gebouw mee op de lijst waarover afspraken zijn met de NAM en Economische Zaken. Eventuele extra kosten door aardbevingsbestendig bouwen zijn voor hen.
- Antwoordt dat het een courant gebouw betreft en heeft geen zorgen over de vraag naar de locatie bij eventuele verkoop.

B.3. Initiatiefvoorstel Stadspartij voor het faciliteren van hulpmiddelen voor het aan- en uittrekken van (steun)kousen vanuit het WMO inkoopbeleid + preadvies van het college

Ingetrokken op verzoek van Stadspartij.

B.4. Budget inkoop sociaal domein 2016-2017 (raadsvoorstel 28 mei 2015)

Mw. Brokken (Partij voor de Dieren):

- Steunt de inzet op keuzevrijheid, innovatie, vernieuwing en het spreken met kleinere aanbieders. Zijn alle gesprekken al afgerond?
- Leest niet duidelijk hoe bepaald wordt na de transformatie of mensen echt op zorg zijn aangewezen.
- Vraagt of bekend is welk bedrag daadwerkelijk beschikbaar is voor pilots en experimenten.

Dhr. Snelting (Student en Stad):

- Begrijpt de stapsgewijze keuze het sociaal domein in te richten zodat de handen in 2018 vrij zijn.
- Houdt de ontwikkeling van wijkteams nauwlettend in de gaten. Professionals moeten echt in gesprek gaan met mensen.
- Kan lastig inschatten of het budget juist verdeeld is.
- Vraagt wat de wethouder denkt te kunnen bereiken met de budgetten voor innovatie.

Dhr. Van der Veen (GroenLinks):

- Is benieuwd of en hoe het actieplan met verbeterpunten naar aanleiding van het SJD-onderzoek van de dood van een mishandeld meisje aansluiten op doelstellingen voor de vernieuwing van het sociaal domein en waar hiaten liggen. Neemt het college verbeterpunten mee bij inkoop en contracten?
- Informeert of de bandbreedte voor pilots en experimenten voldoende om daadwerkelijk te vernieuwen.
- Is benieuwd wat de veldanalyse tot nu toe opleverde aan nieuwe initiatieven en experimenten.

Verslag - 10 06 15 Gemeente Groningen cie- Onderwijs en Welzijn

- Roept op de gemeentelijke Ombudsman ook tot Kinderombudsman te benoemen, zoals in Rotterdam.

Dhr. Hoogendoorn (ChristenUnie):

- Vraagt een toelichting op de zin dat de concurrentie op kwaliteit innovatie mogelijk zou maken.
- Hoopt niet dat verschuiving van ondersteuning naar de wijkteams leidt tot bureaucratie in de vorm van twaalf separate aanvragen.
- Waarschuwt dat een keukentafelgesprek geen eigenkrachtconferentie is. Het is mooi wanneer een cliënt of zijn netwerk het op kan pakken, maar de zorg en vrijheid voor de professionals moeten wel centraal staan.
- Kan zich vinden in het financiële kader en de budgetverdeling.
- Sluit aan bij de vraag wat het college verwacht van de 3-5% voor innovatie.

Dhr. Wonink (D66):

- Onderschrijft dat keuzevrijheid en eigen regie centraal moeten staan. De vraag is of de transformatie voldoende ruimte schept voor ontwikkeling, innovatie, maatwerk en nieuwe aanbieders.
- Roept op nieuwe aanbieders meer mogelijkheden te geven te concurreren.
- Sluit aan bij de vragen over de omvang en verwachtingen van het innovatiebudget.
- Constateert dat de opdracht en het budget fors is, meer dan een vijfde van de begroting.

Mw. Enting (PvdA):

- Is blij dat uit de veldanalyse blijkt dat het noodzakelijk is nieuwe kleinere aanbieders toe te laten en te betrekken. Doet de gemeente wat aan de rompslomp van aanbestedingsregels?
- Steunt de accenten op kwaliteit en innovatie, de uitvraag van nieuwe vormen en de ruimte voor initiatieven van burgers.
- Gaat ervan uit dat de kwaliteit vooropstaat en dat er geen voorkeur is voor inkoop of subsidie.
- Constateert verheugd dat gehoor is gegeven aan de aandachtspunten van de raad van 29 april.
- Vraagt of de voorgenomen extra rijkskorting gevolgen heeft voor de inkoop.

Dhr. Honkoop (VVD):

- Verwacht dat innovatie dusdanig centraal staat, dat het ook op andere manieren dan het geormerkte budget aan de orde zal komen in het dagelijks werk. Hoe wordt hierbij stilgestaan?
- Hecht aan right to challenge en ziet dat als belangrijk element van de transformatie.

Dhr. Koks (SP):

- Wijst op het doel dure zorg te voorkomen door versterking van preventie in de eerste lijn en sociale samenhang. Dat laatste neemt echter af.
- Zou denken dat na het overgangsrecht nu een verschuiving plaats zou vinden van zwaardere vormen naar lichtere zorg door wijkteams en bewonersorganisaties en -initiatieven. Waarom is de verschuiving slechts enkele procenten en blijft de subsidie voor basisvoorzieningen gelijk?
- Vraagt waarom ambulante begeleiding niet vanuit het wijkteam gebeurt.

Mw. Woldhuis (Stadspartij):

- Sluit wat betreft experimenteren aan bij PvdA en GroenLinks.
- Hoort graag concreet hoe burgers betrokken worden en waar zij terechtkunnen.
- Noemt als voorbeeld een kleine thuiszorgorganisatie van studenten, Emile, die er niet tussen komt.

Dhr. Bolle (CDA):

- Kan amper nagaan of de budgetverdeling goed is en kan onmogelijk nagaan of meer of minder geld moet naar innovatie, voorkomende voorzieningen of wijkteams.
- Wil weten of de verzilveringsstrategie is verwerkt.
- Vraagt zich met de SP af wat er anders is dan in 2015.

Wethouder Schroor:

- Werkt met percentages, omdat de definitieve budgetten nog niet helemaal duidelijk zijn.
- Kiest voor twee jaar, zodat alle contracten voor jeugd en WMO in 2018 aflopen en dan gelijktijdig kunnen worden aanbesteed.
- Benadrukt dat de 10-12% voor wijkteams ook een majeure investering in innovatie en het voorliggend veld is. Dit is wel degelijk een verandering.

Verslag - 10 06 15 Gemeente Groningen cie- Onderwijs en Welzijn

- Legt uit dat het innovatiebudget door de meircirculaire onder druk is komen te staan. Een voorzichtige inschatting is dat 3-6 miljoen euro niet direct wordt aanbesteed, maar beschikbaar blijft voor het opstarten van innovatieve projecten en initiatieven, ook in verband met right to challenge.
- Gaat nog in discussie met het veld over het anders inrichten van subsidies rond wijkteams.
- Is ervan overtuigd dat met goede wijkteams met daaraan gekoppeld algemene voorzieningen, maatwerk, participatie en vensterscholen dure zorg voorkomen kan worden.
- Verwacht ook minder aanspraak op zorg en ondersteuning wanneer er meer te beleven is in wijken.
- Informeert de raad rond de zomer over de lessen uit het SJD-rapport en betreft zorgpartijen daarbij. Dergelijke zaken zijn nooit geheel te voorkomen, maar het kan wel beter dan in de casus.
- Neemt de suggestie van de Kinderombudsman mee en komt hierop terug.
- Beoogt zeker niet meer bureaucratie. Het is de bedoeling dat de cliënt zo goed mogelijk geholpen wordt bij een wijkteam naar keuze.
- Spreekt met kleine aanbieders en organiseert een grote bijeenkomst voor alle zorgaanbieders om uit te vragen wat zij nodig hebben en aanbiedingen te doen. Het is hun verantwoordelijkheid te komen.
- Noemt aanbestedingsregels onoverkomelijk, maar is bereid partijen op weg te helpen.
- Kijkt welke kwaliteit beoogd wordt en dan of subsidie of inkoop het best past.
- Kan de gevolgen van eventuele extra rijkskortingen nog niet overzien. Het Rijk zou gelijk kunnen krijgen dat er minder cliënten zullen zijn. Het moet blijken in de aanbesteding. Het budget is taakstellend, maar de zorg naar de cliënt staat centraal. Het kan zijn dat het budget ontoereikend is.
- Praat na de zomer verder met een discussiestuk over right to challenge.
- Vindt dat ambulante begeleiding zo snel mogelijk door het wijkteam moet worden opgepakt. Er loopt een pilot hoe de overdracht van dure naar laagdrempelige begeleiding kan.
- Wil daarna middels preventie begeleidingstrajecten voorkomen.
- Brengt algemene voorzieningen waar mogelijk over naar wijkteams en staat open voor suggesties.
- Attendeert de raad zodra de aanbestedingseisen digitaal beschikbaar zijn.

Het raadsvoorstel wordt op verzoek van de Stadspartij als éénminuutinterventie geagendeerd voor de raad van 25 juni 2015.

De voorzitter sluit de vergadering onder dankzegging om 19.05 uur.

Bijlage - Besluitenlijst 10 juni

BESLUITENLIJST RAADSCOMMISSIEVERGADERING ONDERWIJS EN WELZIJN

Datum: 10 juni 2015
Plaats: Oude raadzaal
Tijd: 16.15-19.00 uur

1. AGENDAPUNTEN VOOR DE RAAD VAN 24 JUNI A.S.

CONFORM

- Financiële jaarstukken PG&Z (raadsvoorstel 30 april 2015),
- Nacalculatie nieuwbouw gymnastiekzalen Violenstraat 4 (raadsvoorstel 28 mei 2015),
- Topsportzorgcentrum Corpus den Hoorn ([raadsvoorstel volgt](#))

1-MINUUT INTERVENTIE

- Toekomst Grand Theatre (collegebrief van 29 mei 2015) PvdA overweegt motie.
- Budget inkoop sociaal domein 2016-2017 (raadsvoorstel 28 mei 2015) Op verzoek Stadspartij.

2. TOEZEGGINGEN

Wethouder Schroor:

- Uitvoering amendement 'Behoud van geld voor chronisch zieken en gehandicapten' (uit raad 27 mei 2015): college komt nog schriftelijk met een voorstel over de uitvoering van dit amendement.
- Budget inkoop sociaal domein:
 - * college komt na de zomer met een discussienotitie over 'right to challenge'
 - * college komt voor september met informatie over de casus van het SJT.
 - * college neemt suggestie van een kinderombudsman mee en komt hierop terug.

N.a.v. besluitenlijst 20 mei (behandeling gemeenterekening):

- 'Success for All': voor de start in september volgt informatie over het aanvullen van het plan met nieuwe scholen.
- Natuur- en duurzaamheidseducatie blijft betaald worden uit het onderwijsbudget.

Wethouder De Rook:

- College komt terug op de praktische (besparings) tips die tijdens de expertmeeting sport (22 januari) zijn gegeven.

3. LTA, LIJST MOTIES/TOEZEGGINGEN, INGEKOMEN STUKKEN

Geen opmerkingen.

4. VERSLAGEN van 29 april, 13 mei en 20 mei 2015.

Zijn ongewijzigd vastgesteld.

Bijlage - Lange Termijn Agenda O&W voor oktober 2015

Lange Termijn Agenda O&W voor oktober 2015

maand/ kwartaal	maand	dag	nummer	cie	onderwerp	vorm document	portefeuille	opmerkingen
2e kw 15	juni '15		2015-76	O&W	3% voorliggend veld budget jeugd		Gijsbertsen	zit in 'Wijken voor jeugd', cbrf. 23-4-'15, voorstel; afvoeren.
3e kw 15	september '15		2014-222	O&W	Evaluatie behoud functie Simplon	brief	de Rook v. der Schaaf	zie brief 25 juni 2015, activiteiten worden ondergebracht in Cultuurnota 2017-2020, voorstel; afvoeren
3e kw 15	september '15	9	2013-470	O&W	Voortgang Wet Educatie en Beroepsopleidingen	brief	Schroor	zie cbrf. 15 juli 2015, voorstel; afvoeren.
3e kw 15	september '15	9	2014-108	O&W	Evaluatie nieuwe impuls Vensterscholen	brief	Schroor	zie cbrf. 9 juli 2015, voorstel; afvoeren.
3e kw 15	september '15	9	2015-116	O&W	Vacatures Raad v. Toezicht O2G2	voorstel	Schroor	op agenda raad sept., voorstel; afvoeren.
3e kw 15	september '15	9	2015-117	O&W	Info aanvulling plan 'Success for all'	brief	Schroor	zie cbrf 16 sept. voorstel; afvoeren
3e kw 15	september '15	9	2014-242	O&W	Tussenstand VVE	brief	Schroor	zie brief 19 juni 2015, voorstel; afvoeren
3e kw 15	september '15	9	2015-80	O&W	Verbeterplan Jeugd	brief	Gijsbertsen	n.a.v. LTA gesprek
3e kw 15	september '15	9	2015-77	O&W	Actieplan kindermishandeling	brief	Gijsbertsen	zie cbrf. 18 sept. 2015, voorstel; afvoeren.
3e kw 15	september '15	9	2015-58	O&W/ W&I	Excursie Organisatievorm Wij-teams	excursie	Schroor	25 sept. werkbezoek naar Leeuwarden. Voorstel; afvoeren
4e kw 15	oktober '15		2015-121	O&W	Mogelijkheden kinderbondsman		Gijsbertsen	toez. 10 juni '15.
4e kw 15	oktober '15	7	2015-105	O&W	Onderzoek naar hoge loonkosten in sportieve infrastructuur	brief	de Rook	toez. In rek.cie. 20-5-2015 (via weth. Gijsbertsen)
4e kw 15	oktober '15	7	2015-125	O&W	Info. t.a.v. bespaartips tijdens expertmeeting sport		de Rook	mondelinge mededelingen volgen in cie. 7 oktober
4e kw 15	oktober '15	7	2014-110	O&W	Plan van aanpak Diversiteit	brief	Gijsbertsen	zie cbrf. proces diversiteitsagenda 29-9-'15
4e kw 15	oktober '15	7	2015-126	O&W	Infovoorziening uitvoering WMO / Jeugdwet (terugblik 1e halfjaar 2015)		Schroor	n.a.v. LTA-overleg juni '15
4e kw 15	oktober '15	7	2014-307	O&W	Ontwerp Kadernota cultuur 2017-2020		de Rook	op agenda cie. 7 oktober
4e kw 15	oktober '15	7	2015-82	O&W	Rapportage gesprekken met HH1-cliënten + cijfers over de HH2-cliënten		Schroor	zie cbrf. 18 sept. 2015. Voorstel; afvoeren.
4e kw 15	november '15	18	2015-171	O&W	Samenvatting acties ter voorkoming kindermishandeling	brief	Gijsbertsen	zie cbrf. 18 sept. 2015
4e kw 15	november '15	18	2015-124	O&W	culturele instellingen / Ebbinge Kwartier		de Rook	toez. 20 mei '15 (via weth. Gijsbertsen)
4e kw 15	november '15	18	2015-132	O&W	Visiedocument uitvoering van de Wet Educatie en Beroepsopleidingen		v. der Schaaf	aangekondigd in cbrf. 15 juli 2015
4e kw 15	november '15	18	2014-153	O&W	Integraal Huisvestingsplan (onderwijs) incl. situatie leegstaande gebouwen, spreiding openbaar onderwijs, schoolgebouw v.d. toekomst + uitvoeringsplan	voorstel	Schroor	Samen agenderen voor cie. november

Legenda:
Blauw=nieuw
Rood= verwacht discussiepunt in commissie

Bijlage - Lange Termijn Agenda O&W voor oktober 2015

Lange Termijn Agenda O&W voor oktober 2015

1

maand/ kwartaal	maand	dag	nummer	oer	onderwerp	document	portefeuille	opmerkingen
4e kw 15	november '15	18	2015-120	O&W	Discussienotitie Right to challenge (n.a.v. budget inkoop SD)		Schroor	toez. 10 juni '15.
4e kw 15	november '15	18	2015-166	O&W	Aanbesteding VSD	brief	Schroor	
4e kw 15	december '15	2	2015-122	O&W	Krediet Sportcentrum Europapark	voorstel	de Rook	LTA-overleg juni '15.
4e kw 15	december '15	2	2015-123	O&W	Nota Mediabeleid	voorstel	de Rook	toez. 20 mei '15 (via weth. Gijbsbertsen)
4e kw 15	december '15	2	2014-228	O&W	Ontwikkelingen roeisport	brief	de Rook	
4e kw 15	december '15	2	2015-55	O&W	(juridische) organisatie WUteams (opiniërend)		Schroor	n.a.v. LTA-overleg mrt. 2015 (zie ook begroting 2016)
4e kw 15	december '15	2	2015-57	O&W	Start in 2016 met meetinstrument MKBA (Groningse Maatschappelijke Kosten Baten Analyse)	brief	Schroor	n.a.v. LTA-overleg mrt. 2015
4e kw 15	december '15	2	2015-79	O&W	Vaststelling nieuwe verordening adviesstructuur WMO	voorstel	Schroor	zie. 29-4-15
1e kw 16			2015-172	O&W	Uitkomst onderzoek podiumkunsten door LA group/onderzoek Martiniplaza/OPSB	brief	de Rook	
1e kw 16			2014-206	O&W	Nacalculatie herinrichting Sportpark Corpus den Hoom	brief	de Rook	zie cbrf. 2 juli 2014, n.a.v. dekking aanleg pupillengrasveld Stadspark
1e kw 16			2014-11	O&W	Contourennota Meerjarenprogramma Sport en bewegen	brief	de Rook	
1e kw 16			2015-101	O&W	Stavaza passend onderwijs	brief	Schroor	toez. in die 20-5-2015
1e kw 16			2015-102	O&W/	Stavaza verbeterpunten uit uitvoeringsplan 'actief onder dak 2015'		v. der	
1e kw 16			2015-84	R&W	(doorstroom naar eigen woonruimte)		Schaaf	toez. in die. 13-5-15 (i.o.m. corporaties)
1e kw 16			2015-167	O&W	Meerjarenprogramma Sport en bewegen (def)	voorstel	de Rook	
					Update Innovatieteller onderwijs		Schroor	
2e kw 16			2015-168	O&W	Maatschappelijke opvang		Schroor	
4e kw 16			2015-169	O&W	Evaluatie 1e fase transformatieopdracht Beschermd wonen		Schroor	
4e kw 16			2015-119	O&W	Plan voor 2016 Voor en vroegschoolse Educatie n.a.v. richtlijnen Rijk		Schroor	zie cbrf. 19 juni '15.
4e kw 16			2015-127	O&W	Def. Cultuurnota (incl. museumvisie)	voorstel	de Rook	
4e kw 16			2015-71	O&W	Eindrapport 'De maat is vol' (uitvoeringsplan n.a.v. kadernota Alcohol & Jongeren)	brief	Gijbsbertsen	(aangekondigd in cbrf. 26 febr. 2015)
4e kw 16			2015-133	O&W	Vervolgmeting voortgang nieuwe impuls Vensterscholen	brief	Schroor	(aangekondigd in cbrf. 9 juni 2015)

Legenda:
 Blauw=nieuw
 Rood= verwacht discussiepunt in commissie

2/2

Bijlage - IM-lijst O&W oktober 2015

Moties en initiatiefvoorstellen

Jaar - Nr	M - Indieners	Titel	Datum	Cie	Geplande afhandeling / overige opmerkingen	Afgehandeld	Soort	Agenda-punt	Porte-feuille houder
<i>verzoekt het college:</i>									
2011-10	3 CU, CDA, Stadspartij	Familie bibliotheek in de Wijert		O&W	1. op korte termijn, uiterlijk binnen een half jaar, te komen met een voorstel tot passende huisvesting voor de familiebibliotheek in de Wijert		motie	Bibl. visie	De Rook/Schroor
2013-28	6 VVD	Eigendom grond onder clubgebouwen		O&W	1. onderzoek te doen naar de eigendomsstatus van clubgebouwen op gemeente grond; 2. naar aanleiding daarvan de financiële en juridische gevolgen voor de gemeente in kaart te brengen; 3. te onderzoeken of de problemen van financiering, zoals in het geval van GHBS, ook voor andere sportclubs gelden als zij zouden willen (ver-)bouwen en/of uitbreiden.		motie	Voorjaarsbrief	De Rook
2013-70	11 D66, CDA, CU, Stadspartij	Museumvisie		O&W	* in 2014 een 'Museumvisie' aan de raad voor te leggen; * in dit document een middellange termijnvisie te presenteren op het aanbod van verschillende musea in de stad Groningen; * hierbij in ieder geval in te gaan op: * samenwerking tussen de verschillende musea onderling en met andere culturele en maatschappelijke initiatieven; * de ontwikkeling van de huidige musea vanuit gemeenschappelijk perspectief; * de algemene expositie van de Groninger geschiedenis. * in de toestandkoming van dit document afstemming te zoeken met in ieder geval * huidige musea * de Provincie Groningen		motie	Gemeentebegroting 2014 en Belastingtarieven 2014	De Rook
2013-85	12 VVD	Onderwijspropeller		O&W/ W&I	1. alle projecten in kaart te brengen die door scholen zouden kunnen worden geïmplementeerd ter versterking van (de instroom in) het beroeps onderwijs; 2. in overleg te treden met het scholenveld teneinde tot een protocol te komen voor systematische uitwisseling en samenwerking op grote projecten; 3. voorstellen te doen voor een lancering en evaluatie met betrokken scholen, projecten en bedrijfsleven, bijvoorbeeld in werkonferenties; 4. de raad begin 2014 te informeren over de uitwerking van dit voorstel en de implementatie daarvan.		Initiatief voorstel		v. der Schaaf/Schroor?

In groen is verzoek aan griffie

1/4

25-9-2015

Bijlage - IM-lijst O&W oktober 2015

Moties en initiatiefvoorstellen

Jaar - Nr	M	Indieners	Titel	Datum	Cie	Geplande afhandeling / overige opmerkingen	Soort	Agenda-punt	Portefeuille houder
2014-17		CDA, CU, SP, S&S, Stadspartij en PvdD	Onderzoek Martiniplaza	verzoekt het college:	O&W	Resultaten onderzoeken eind 2015 (zie stavaza moties, chfr 29 mei 2015)	motie	Martiniplaza	v. Keulen
2014-37		VVD	Verantwoorde kosten-dekkendheid sporttarieven	bij het opstellen van de tarieven de volgende volgorde aan te houden: - eerst kijken naar de mogelijkheden om de kostendekkendheid te verbeteren door de kosten te verlagen; - vervolgens in overleg met de sportverenigingen te gaan over wat zij in eigen beheer zouden kunnen doen en het daarbij tegemoet te komen in de tarieven.	O&W	wordt meegenomen in Meerjarenprogramma Sport, te kw. 2016 (zie stavaza moties)	motie	Voorjaarsdebat	De Rook
2014-71		CDA, CU, PvdA, GL, PvdD, SP, D66, S&S, Stadspartij, VVD	Ruimte voor vluchtelingen I.S.	1. om in contact te treden met het COA en de mogelijkheden te onderzoeken om binnen de gemeentegrenzen ruimte te bieden aan vluchtelingen; 2. de raad daarover voor de begroting te rapporteren.	O&W	Gesprekken lopen, zodra er meer duidelijkheid is, komt info naar de raad (zie stavaza moties, chfr 29 mei 2015)	motie	motie vreemd aan de orde van de dag	den Oudsten
2014-74		10 GL, CDA, PvdA, CU, PvdD, Stadspartij	Experiment huishoudelijke hulp	samen met stadjiers en betrokkenen, zoals wijkorganisaties en woningbouwverenigingen, te gaan experimenteren met andere organisatievormen van huishoudelijke hulp, zoals wijkcorporaties of vouchers. (http://www.trouw.nl/tr/14516/Gezondheid/articelen/detail/3575825/2014/10/25/Hulp-in-huis-en-banen-gereed-met-dienstencheque-gemeenten.dhtml)	O&W /W&I	Loopt, college houdt raad op de hoogte (zie stavaza moties, chfr 29 mei 2015)	motie	Beleids- en uitvoeringsplan Vernieuwing Sociaal Domein (VSD)	Schroor
2014-76		10 GL, PvdA, S&S, PvdD, CU	De stem van jongeren	1. de nieuwe jeugdhulp samen met kinderen en jongeren vormt te geven en een manier te vinden daarover met hen in gesprek te gaan; 2. daarbij gebruik te maken van ervaringen elders in het land. (bestaande initiatieven en methoden om jongeren te betrekken)	O&W /W&I	Onderzoek rond zomer 2015 afgerond, uitkomsten volgen (zie stavaza moties, chfr 29 mei 2015)	motie	Beleids- en uitvoeringsplan Vernieuwing Sociaal Domein (VSD)	Gijsbertsen

Bijlage - IM-lijst O&W oktober 2015

Moties en initiatiefvoorstellen

Jaar - Nr	M	Indiener	Titel	Datum	verzoekt het college:	Cie	Geplande afhandeling / overige opmerkingen	Afgehandeld	Soort	Agenda-punt	Portefeuille houder
2014-87		D66, GL, PvdA, CU, PvdD, Stadspartij	Sport maakt 't beter		<p>1. om sportverenigingen te bereiken bij de gebiedsgebonden aanpak;</p> <p>2. om vanuit sociale wijkteams nadrukkelijk contact te leggen met sportverenigingen.</p>	O&W	Wordt meegenomen in voortgangsrapport over soc. wijkteams na zomer 2015 (zie stawa moties, cbrt 29 met 2015)		motie	Begroting 2015	Schroor
2014-95		VVD, D66, GL, PvdA, CU	Onderwijs inzetten om kindermishandeling te bestrijden		<p>een concrete verbinding te leggen tussen onderwijs en (kinder)mishandeling zodat (kinder)mishandeling tijdig gesignaleerd en aangepakt wordt en dat kinderen weten dat en hoe zij hulp kunnen inschakelen.</p>	O&W	Wordt dit jaar verder uitgewerkt, tussen gemeen- en onderwijs, nadere informatie voor begrotingsstart 2016 (zie stawa moties, cbrt 29 met 2015)		motie	Begroting 2015	Gijsbertsen
2015-6		S&S, D66	Shelter City		<p>1. om in overleg met het ministerie van Buitenlandse Zaken, Justitie en Pax en de maatschappelijke partners tot de uitvoering te komen van een 1-jarige pilot Shelter City Groningen voor de opvang van minimaal twee mensenrechtenverdedigers waarin de volgende doelen in ieder geval worden nagestreefd:</p> <ol style="list-style-type: none"> zorg voor opvang en bescherming van mensenrechtenverdedigers; zorg voor capaciteitsopbouw van mensenrechtenverdedigers; betrokkenheid bij en bewustwording van inwoners over mensenrechten door het stimuleren van kennisoverdracht; zorg voor imageversterking van Groningen als stad met een internationale visie op vrede en mensenrechten. <p>2. organisaties, bedrijven en particulieren de mogelijkheid te bieden om een bijdrage (financieel of in natura) te leveren aan Groningen Shelter City;</p> <p>3. in 2015 een eenmalig bedrag van €40.000,- te reserveren als bijdrage van de gemeente Groningen aan de pilot Shelter City Groningen;</p> <p>4. in 2016 een evaluatie uit te voeren met de betrokken partners bij Shelter City Groningen en aanbevelingen te doen voor eventuele voortzetting van het initiatief, al dan niet met structurele (financiële) steun van de gemeente Groningen.</p>	O&W	Plan van aanpak in de maak, eind 2015 klaar. Uitvoeringsplan volgt in 2016		Initiatiefvoorstel	initiatiefvoorstellen	Schroor
2015-28		D66, GL	Innovatieatelier in het sociaal domein		<p>1. om innovatie in het sociaal domein mede mogelijk te maken door het faciliteren van een atelier;</p> <p>2. om met een innovatieatelier goede ideeën uit de Stad op te halen en hier ook middelen uit het innovatiebudget tegenover te zetten.</p>	O&W /W&I	motiebrief 9/7/15; planning desc/15/jan16		motie	Voorjaarsbrief	Gijsbertsen
2015-35		GL, PvdA, S&S, CU, CDA, Stadspartij, PvdD, SP	Bundel de krachten rond suïcidepreventie		<p>1. te onderzoeken hoe we een verbetering kunnen aanbrengen in suïcidepreventie en daarin bovenstaande overwegingen mee te nemen;</p> <p>2. daarbij samen met andere aanbieders de mogelijkheden te verkennen om voor kwetsbare doelgroepen, zoals jongeren, gerichte preventieactiviteiten, zoals een campagne, te starten</p>	O&W	motiebrief 9/7/15; bijeenkomsten met betrokken partijen, uitkomsten worden gedeeld met de raad		motie	Voorjaarsbrief	

Bijlage - IM-lijst O&W oktober 2015

Moties en initiatiefvoorstellen

Jaar - Nr	M Indieners	Titel	Datum	Cie	Geplande afhandeling / overige opmerkingen	Afgehandeld	Soort	Agenda-punt	Porte-feuille houder
2015-36	7 CDA, Stadspartij, VVD, D66, S&S, CU, PvdA	Cofinancieringsfonds breedtesport	verzoekt het college:	O&W	om voor de begroting 2016 de mogelijkheden te onderzoeken om te komen tot een cofinancieringsfonds voor de breedtesport en dit in samenspraak te doen met de Sportkoepel en andere belanghebbenden.		motie	Voorjaarsbrief	

Bijlage - Lijst ingekomen collegebrieven voor O&W oktober 2015

Lijst van ingekomen collegebrieven voor de raadscommissie Onderwijs en Welzijn van 7 oktober 2015

Nr.	Onderwerp	Ontvangen d.d.	Advies	opmerkingen
1	Martiniplaza: financiële informatie	4-6-2015	tkn	
2	Ontwerp kadernota cultuur ter kennisgeving	4-6-2015		op agenda cie. 7 okt., punt B1
3	Leningen Euroborg NV aan FC Groningen	5-6-2015	tkn	
4	Voortgang renovatie Tribune Esserberg	9-6-2015		behoort bij raadsvoorstel
5	Voortgang bed-bad-brood voorziening	17-6-2015	tkn	
6	Onderzoek klanttevredenheid sportcentrum Kardingse	19-6-2015	tkn	
7	Informereren evaluatie voor- en vroegschoolse educatie	19-6-2015	tkn	
8	MartiniPlaza reorganisatie	23-6-2015	tkn	
9	Evaluatie Simplon	25-6-2015	tkn	
10	Uitvoering amendement Behoud van geld voor chronisch zieken en gehandicapten	2-7-2015	tkn	
11	Juridisch eigendom schoolgebouwen	9-7-2015	tkn	
12	Informereren voortgang nieuwe impuls vensterscholen	9-7-2015	tkn	
13	Informatie over accommodatiebeheer 2015 en 2016	10-7-2015	tkn	
14	Wet Educatie en Beroepsopleidingen	15-7-2015	tkn	
15	Inkoopdocumenten sociaal domein 2016-2017	4-8-2015	tkn	
16	Meerjarenprogramma van beschermd wonen naar wonen met begeleiding op maat	28-8-2015	bespreken	op agenda cie. 7 okt. Punt B2
17	Jeugdhulp inkoopstrategie en actualisatie budgetten 2015	4-9-2015	tkn	
18	Resultaten project aanpak ouderenmishandeling	4-9-2015	tkn	
19	Extra inzet voor Success for All	15-9-2015	tkn	
20	Rapportage HH1-gesprekken	18-9-2015	bespreken	op agenda cie. 7 okt., punt B3
21	Acties tegen kindermishandeling	18-9-2015	tkn	
22	O2G2: bestuursverslag 2014 / begroting 2015	18-9-2015	tkn	betrekken bij evt. gesprek met O2G2
23	Uitvoering Wmo en Jeugdwet 2e kwartaal 2015	25-9-2015	tkn	

25-9-2015

Kadernota cultuur 2017-2020

Raadsvoorstel

Onderwerp **Kadernota cultuur 2017-2020**

Registratienr. 5231531 Steller/tefnr. Marc.Floor/ 62 54 Bijlagen 3

Classificatie

Vertrouwelijk

Portefeuillehouder

De Rook

Raadscommissie

O&W

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit de kadernota cultuur *Cultuurstad Groningen. City of Talent* voor de periode 2017-2020 vast te stellen.

Samenvatting

Cultuur is één van de pijlers van Groningen. Met ons brede, diverse en kwalitatief hoogwaardige aanbod hebben we een vaste plek verworven in de nationale top 5 van cultuursteden. Op cultuurgebied is er voor iedereen wat te beleven. Cultuurstad Groningen bruist, en daarin willen we blijven investeren. In de kadernota *Cultuurstad Groningen. City of Talent* schetsen we de uitgangspunten van ons cultuurbeleid voor de periode 2017-2020. We willen onze culturele kracht behouden en uitbouwen, bijvoorbeeld als het gaat om talentontwikkeling en de maatschappelijke inzet van kunst. We willen investeren in bijzondere samenwerkingen binnen én buiten de sector. City of Talent is ook op cultuurgebied een begrip aan het worden, en dat willen we de komende jaren bestendigen. Op 2 juni jl. stelde ons college de concept kadernota cultuur vast om deze vrij te geven voor inspraak. Ook vroegen we de Kunstraad Groningen advies. Het resultaat van beide trajecten is verwerkt in de kadernota die we uw raad nu vragen vast te stellen. Daarmee zetten we de eerste belangrijke stap op weg naar onze cultuurnota 2017-2020.

B&W-besluit d.d.: 15 september 2015

Kadernota cultuur 2017-2020

Vervolg voorgesteld raadsbesluit

Aanleiding en doel

Net als provincie en Rijk komen we voor de periode 2017-2020 met een nieuwe cultuurnota. Eerste stap in het proces is de kadernota (beleidsnota), waarin we onze culturele ambities en strategieën verwoorden. In de cultuurnota leggen we vervolgens de bijbehorende programma's en partners vast (uitvoeringsnota).

Het cultuurnotaproces richten we dit keer iets anders in. Legden we uw raad voorheen alleen de cultuurnota ter vaststelling voor, nu doen we dat ook met de kadernota. We zien het als onze taak gemeentelijke besluitvorming zoveel mogelijk te harmoniseren, en het is immers uw raad die de kadernota's vaststelt.

In lijn met deze aanpassing hebben wij de concept kadernota na vaststelling door ons college op 3 juni jl. vrijgegeven voor inspraak. Ook vroegen we de Kunstraad over de kadernota te adviseren. Het resultaat van beide trajecten hebben we verwerkt in de kadernota die u nu ter vaststelling wordt voorgelegd. Een samenvatting van de (6) inspraakreacties, inclusief onze antwoorden, vindt u als bijlage van deze nota. Ook het advies van de Kunstraad is bijgevoegd.

Kader

In de kadernota hebben wij de culturele ambities nader uitgewerkt uit ons collegeakkoord *Voor de verandering*. Wij gaan daarbij uit van het behoud en de uitbouw van de kracht van Cultuurstad Groningen. Voor het in stand houden van onze culturele infrastructuur en het behalen van onze beleidsdoelstellingen zijn we mede afhankelijk van de provincie Groningen en het Rijk. Ook werken we samen met de andere noordelijke overheden en in G9-verband. Met provincie en Rijk proberen we de administratieve druk voor de instellingen te verlichten door in de besluitvorming samen op te trekken. Met de provincie Groningen trekken we ook inhoudelijk samen op, zodat we elkaars culturele ambities kunnen aanvullen en versterken.

Argumenten en afwegingen

Inspraak

Er kwamen zes inspraakreacties binnen op onze concept kadernota. Wij danken de insprekers voor hun bijdrage. Voor een overzicht en onze reactie op de inspraakreacties verwijzen wij naar de bijlage.

Advies Kunstraad

Wij danken de Kunstraad voor hun reactie. We zijn blij met de lof die de Kunstraad over onze kadernota uitspreekt en zien uit naar het cultuurnota-advies dat we dit voorjaar kunnen verwachten. Veel van het advies van de Kunstraad konden we direct ter harte nemen, zoals meer aandacht voor het publiek, ons internationale cultuurprofiel en het beperken van de regeldruk. Graag gaan we puntsgewijs in op de constatering van de Kunstraad in zijn advies.

Constatering Kunstraad	Reactie college
Onderschrijft belang divers, groot en hoogwaardig cultuuraanbod én vooropstellen intrinsieke waarde	Stemt in.
Looft samen optrekken met provincie en Rijk	Spreekt dank uit. Wij hechten aan een goede samenwerking en zien dit als een voorbeeld van het verminderen van bureaucratische druk voor het veld
Mist aandacht voor minder regeldruk/bureaucratie bij instellingen	Het meer benadrukken hiervan past bij onze ambities en is onderdeel gemaakt van de kadernota
Bepleit inhoudelijke monitorgesprekken met veld	We erkennen deze behoefte bij het veld en hebben deze ambitie tot onderdeel gemaakt van de kadernota. De wijze waarop kan onderdeel worden van het cultuurnota-advies van de Kunstraad en willen wij afstemmen met het veld.
Vindt onderscheid ambities, doelen en strategieën niet helder	Wij onderkennen dat het onderscheid arbitrair kan zijn. Zo kan een "sterke basis" een doel zijn, maar ook een strategie. Wij menen met de

Kadernota cultuur 2017-2020

	<p>huidige indeling het meest recht te kunnen doen aan onze ambities.</p>
<p>Te weinig concrete doelen geformuleerd, evenals beeld Groningen over 10 à 20 jaar</p>	<p>Onze kadernota bevat onze visie op Cultuurstad Groningen voor de periode 2017-2020. Het gaat daarbij om programma's en ambities waarmee we ontwikkelingen duurzaam vorm willen geven. Een SMART-uitwerking wordt onderdeel van onze cultuurnota</p>
<p>"Kunst en cultuur voor iedereen" te algemeen</p>	<p>Wij realiseren ons dat dit een algemene uitspraak is, maar geven hier zoveel mogelijk invulling aan via een toegankelijk aanbod, cultuureducatie en ons beleid op het gebied van amateurkunst en "een leven lang leren"</p>
<p>Goede definitie van talent ontbreekt</p>	<p>We hebben onze definitie nader uitgewerkt. De focus in ons beleid ligt op jong talent dat de eerste stappen zet in een professionele carrière. Onder een culturele City of Talent verstaan wij echter veel meer, zoals ons hoogwaardige cultuuraanbod en de talentontwikkeling van onze Stadgers</p>
<p>Stichting talentontwikkeling moet bestaande structuren niet hinderen, bepleit inzet van "oude meesters", constateert focus te eenzijdig op nieuw talent, en ziet te weinig aandacht voor verdieping</p>	<p>We hebben onze verwachtingen rond de organisatie nader uitgewerkt en meer opengelaten voor de input van de Kunstraad en het veld. Talentontwikkeling willen we daadwerkelijk stads breed vormgeven. Cultuurstad Groningen onderscheidt zich met zijn brede en diverse aanbod, dat veel ruimte biedt voor bijzondere cross-overs. Deze kwaliteit benutten we graag voor onze organisatie rond talentontwikkeling. Zo kunnen we ons ook op dat vlak onderscheiden, en voegen we een nieuwe dimensie toe aan onze (ook door de Raad voor Cultuur erkende) status van City of Talent.</p>
<p>Onderschrijven aandacht cultuureducatie</p>	<p>Stemt in. De criteria voor de uitvoering van ons cultuureducatiebeleid 2017-2020 zijn in samenspraak met de provincie nader uitgewerkt.</p>
<p>Risico van cultuurpijlers op 2-deling in de sector, criteria te vaag</p>	<p>Een breed en divers cultuurveld vraagt om stevige pijlers: instellingen die bepalend zijn voor het Groninger cultuurprofiel en voldoende inhoudelijke en organisatorische massa hebben om ons aanbod te dragen en ontwikkelingen hierin te stimuleren.</p> <p>We willen deze "Cultuurpijlers" identificeren en een voortrekkersrol geven in ons cultuurbeleid. Langjarige financiering blijkt praktisch en juridisch gezien nog een stap te ver, maar we zien de Cultuurpijlers als basis ingrediënten van Cultuurstad Groningen en willen hun rol met aanvullend budget faciliteren.</p> <p>Wij verwachten dat juist kleinere instellingen ook van deze opzet profiteren.</p>
<p>Geen richting amateursector</p>	<p>Wij gaan dit voorjaar in het kader van ons nieuwe beleid 2017-2020 in gesprek met het amateurveld en betrekken de uitkomst bij de vormgeving van ons amateurbeleid</p>
<p>Beoordeling Stadsbibliotheek vraagt beleidsplan Forum, de bibliotheekvisie is te laat voor</p>	<p>Het bedrijfsplan voor het toekomstige Forum is gereed en wordt aangeleverd aan de Kunstraad</p>

Kadernota cultuur 2017-2020

beleidsplan Stadsbibliotheek	als bijlage van de beleidsplannen voor de Stadsbibliotheek . De Bibliotheekvisie maken we nu onderdeel van onze cultuurnota
Wel voldoende geld voor alle ambities (zoals sterke basis én vernieuwing)?	Ons uitgangspunt is onze ambities zoals geformuleerd in de kadernota vorm te geven binnen het beschikbare budget. Wij vragen de Kunstraad advies over de inzet van dit budget.
Mist aandacht voor publiek, internationale positie instellingen en duurzaamheid	Wij onderschrijven dit en hebben dit tot onderdeel van de kadernota gemaakt
Nieuwsgierig naar uitkomst podiumonderzoek, ook met oog op Grand	De uitkomst van het podiumonderzoek maken wij tot onderdeel van de cultuurnota en bieden wij de Kunstraad aan om te betrekken bij het cultuurnota-advies

Samengevat de wijzigingen op een rij ten opzichte van onze concept kadernota zoals door ons college op 2 juni jl. vastgesteld:

- meer nadruk op belang publiek en internationale status cultuurstad Groningen;
- toevoeging samenwerking met Leeuwarden Culturele hoofdstad 2018;
- schrappen subsidiëring cultuurpijlers langer dan 4 jaar (bijvoorbeeld 10 jaar) vanwege praktische en juridische bezwaren;
- schrappen subsidiëring cultuurpijlers langer dan 4 jaar (bijvoorbeeld 10 jaar) vanwege praktische en juridische bezwaren;
- instelling fonds cultuurpijlers (aan te spreken na vaststelling cultuurnota met aanvullende plannen);
- nadere uitwerking noordelijke samenwerking;
- bibliotheekvisie integraal onderdeel cultuurnota (i.p.v. separaat);
- nadere uitwerking en lossere invulling stadsbrede aanpak talentontwikkeling (niet per se een stichting, maar staat open voor advies Kunstraad en ideeën vanuit het veld);
- benoemen ambitie minder regeldruk en bureaucratie voor het veld;
- toevoeging criteria steunfunctie cultuureducatie (samen met provincie);
- toevoeging op hoofdlijnen verwachtingen t.o.v. beleidsplannen 2017-2020 van instellingen;
- nadere specificatie ambitie aanpak culturele huisvestingsproblematiek in relatie Ebbingekwartier.

Maatschappelijk draagvlak en participatie

Voor de totstandkoming van deze kadernota is het cultuurveld intensief geconsulteerd. Aftrop was het door ons georganiseerde cultuurdebat Kunst Connected Noord-Nederland tijdens Eurosonic Noorderslag. Daarna hebben we - apart en samen met de provincie - met zowel interne als externe partijen in kleinere sessies diverse thema's (zoals cultuur en maatschappij, talentontwikkeling, cultuur en ruimtelijke ontwikkeling) besproken. Deze thema's zijn vervolgens opnieuw in een publieke bijeenkomst met het veld aan de orde gekomen. De kadernota is van 10 juni tot en met 14 juli jl. opengesteld voor schriftelijke inspraak. Ook is de Kunstraad Groningen gevraagd over de kadernota te adviseren. Op 22 september a.s. organiseren we samen met de provincie een informatiebijeenkomst over de cultuurnota. Hierin worden de gemeentelijke en provinciale kadernota's toegelicht, evenals het proces voor de cultuurnota's van beide overheden. Voorafgaand aan het vaststellen van de cultuurnota 2017-2020 organiseren we in het najaar van 2016 een zogeheten raadpleging voor de cultuursector (interactieve bijeenkomst).

Financiële consequenties

We vragen de Kunstraad ons in zijn cultuurnota-advies (verwacht voorjaar 2016) te adviseren over de inzet van ons cultuurbudget. De extra impuls vanuit het collegeakkoord houden we ter beschikking voor culturele knelpunten en kansen, zoals de huisvesting van culturele instellingen in het Ebbingekwartier. Wel willen we de gemeentelijke werkmaatschappijen (OPSB en CBK) ook in financiële zin zoveel mogelijk op gelijke voet betrekken in de advisering door de Kunstraad.

Overige consequenties

Wij verwijzen hiervoor naar de kadernota.

Kadernota cultuur 2017-2020

Vervolg

We vragen cultuurinstellingen die deel willen uitmaken van onze cultuurnota 2017-2020 hun visie te formuleren in een beleidsplan. We ontwikkelen hiertoe samen met Rijk en provincie een format en stellen dit tijdig beschikbaar. Ons uitgangspunt is meer vrijheid te creëren in het opstellen en beoordelen van deze plannen. We willen minder werken met één meetlat voor alle instellingen en ons in de eerste plaats openstellen voor plannen voor het bestendigen en uitbouwen van Cultuurstad Groningen. Het beoordelen hiervan door de Kunstraad vraagt maatwerk. In onze openbare bijeenkomst op 22 september a.s. lichten we samen met de provincie ons beleid en het cultuurnotaproces toe. Het verdere proces voor onze cultuurnota 2017-2020 ziet er als volgt uit:

Proces kadernota cultuur		2015
Openbare informatiebijeenkomst cultuurveld	22 september	
Bespreken kadernota in raadscommissie O&W	7 oktober	
Beschikbaarstelling concept format beleidsplannen cultuurveld	Medio oktober	
Vaststellen kadernota door raad	28 oktober	
Beschikbaarstelling digitaal format beleidsplannen cultuurveld	2 ^e week november	
Proces cultuurnota 2017-2020		2016
Deadline beleidsplannen cultuurinstellingen	1 januari	
Deadline beleidsplannen Rijks gesubsidieerde instellingen	1 februari	
Cultuurnota-advies Kunstraad gereed	27 mei	
Vaststellen concept cultuurnota door college	30 augustus	
Raadpleging cultuurveld over concept-cultuurnota	Begin september	
Vaststellen cultuurnota door college	11 oktober	
Bespreken cultuurnota raadscommissie O&W	November	
Vaststellen cultuurnota door raad	November	

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
Peter den Oudsten

de secretaris,
Peter Teesink

BIJLAGE

CULTUURSTAD GRONINGEN
CITY OF TALENT

2017
2020

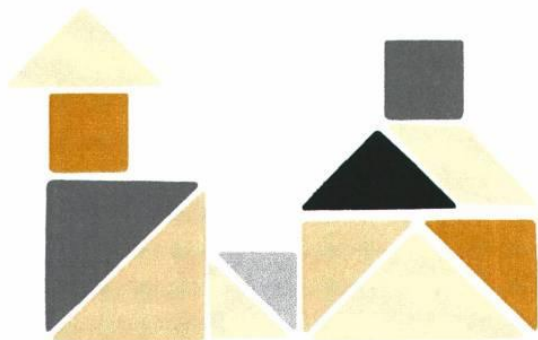
KADERNOTA CULTUUR
GEMEENTE GRONINGEN

Kadernota cultuur 2017-2020

De kadernota is vormgegeven voor **Julia de Jong** (1986), grafisch ontwerper en organisator van kunstprojecten voor festivals en evenementen. Ze is zeefdrukker bij poppodium Vera en ontwerpt daarnaast o.a. voor galerie with tsjalling en Sign. Daarnaast organiseert en cureert ze kunstprojecten voor o.a. Jonge Harten Theaterfestival. Meer informatie: www.julijaja.nl

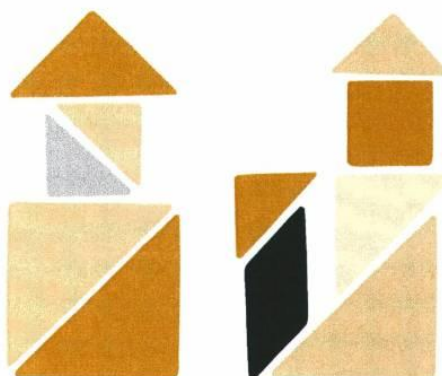

VOORWOORD

DE WAARDE VAN CULTUUR

Kunst en Cultuur kan veel persoonlijke waarde hebben. Voor mij is dat het theater. Voor ik het leerde kennen was ik wat verlegen en weifelend. Dankzij het theater leerde ik over mijn onzekerheden heen te stappen, mijn gedachten te structureren en te verbeelden. Ik leerde mezelf op een andere manier kennen, op een leukere manier, vond ik zelf. Zonder het theater was ik nooit in de politiek terecht gekomen. Ik ben het veel verschuldigd. Die waarde van cultuur gun ik elke Groninger. Daar zet ik mij graag voor in, met cultuurbeleid dat oog heeft voor de ontwikkeling van alle Stadgers, van jong tot oud, van amateur tot professional, op school, op onze podia en in onze openbare ruimte. Want kunst en cultuur zijn vanzelfsprekende ingrediënten van een rijk leven en een fijne stad. Dat is waar Groningen nu en straks voor staat.

Paul de Rook, wethouder Cultuur

CULTUURSTAD

GRONINGEN

Groningen is een aantrekkelijke cultuurstad met een authentiek en hoogwaardig culturaanbod. Dit aanbod is groot en divers, waardoor er voor iedereen iets te beleven is. Cultuur leeft in Groningen. Een groot deel van de Stadgers werkt in de creatieve sector, geniet als consument van cultuur of zet zich in als vrijwilliger. Voor ons staat de artistieke waarde van cultuur voorop. Hieruit kunnen andere waarden volgen, zoals maatschappelijke of economische, maar zonder intrinsieke waarde kan er geen extrinsieke zijn. We vinden cultuur belangrijk omdat het verrijkt, verrast en schoonheid kan bieden. Via cultuur kunnen we meer inzicht krijgen in onszelf en in anderen, maar bijvoorbeeld ook in het verleden en de toekomst. Daardoor voelen we ons gelukkiger en verbonden met de mensen en de wereld om ons heen. Cultuur heeft ook waarde voor de stad als geheel. Het trekt toeristen, bedrijven en nieuwe bewoners, houdt ons centrum aantrekkelijk en maakt wijken prettiger om in te wonen. Ook biedt cultuur kans om op een nieuwe manier met vraagstukken in bijvoorbeeld de zorg, de wijken of de industrie om te gaan. De nabijheid van cultuur heeft zelfs een positieve invloed op de waarde van onze huizen¹. Als 'jonge' stad heeft Groningen een bruisend studentenleven en vooraanstaande vakopleidingen en kennisinstellingen. Dat draagt bij aan de toestroom van talent, dat we tot bloei willen laten komen met broedplaatsen en een cultuursector die hier goed op is ingesteld. We zijn een City of Talent, met uitstraling in de Ommelanden, Nederland en ver daarbuiten. Dit alles maakt ons trots op cultuurstad Groningen en dat dragen we de komende jaren weer vol overgave uit.

¹ Gerard Marlet, *Muziek in de stad. Het belang van podiumkunsten, musea, festivals en erfgoed voor de stad* (VOC Uitgevers, 2010)

UITDAGINGEN

VOOR DE STAD &
DE CULTURELE INFRASTRUCTUUR

Met onderwijs is cultuur dé pijler onder de stad Groningen². In 2012, toen de Atlas van Gemeenten in zijn ranglijst van cultuursteden het totale cultuuraanbod meerekende in plaats van, zoals nu, alleen de podiumkunsten, bezette Groningen zelfs de 2e plek. Deze positie danken we in de 1e plaats aan de diversiteit van ons aanbod en de in veel disciplines complete culturele keten. Dat biedt veel kansen op een breed publiek en bijzondere samenwerkingen. Inspirerende voorbeelden zijn Young Grunn Artist, het programma voor talentontwikkeling voor jonge Groninger beeldend kunstenaars van Groninger Museum en NP3, en het historische theaterspel Drama achter de gevel van Groninger Museum, Noordelijk Scheepvaartmuseum en Groninger Archieven. Wel zien we dat cultuur soms nog teveel op zichzelf is gericht. Dat heeft er mede toe geleid dat kunst en cultuur de afgelopen jaren bij het publiek aan waarde hebben ingeboet³. Anderzijds waren de afgelopen jaren voor de cultuursector niet gemakkelijk. Er waren bezuinigingen op subsidies en door de crisis kon het bedrijfsleven minder in cultuur investeren dan voorheen⁴. Onze cultuursector heeft zich echter veerkrachtig en innovatief getoond en een goed aanbod overeind kunnen houden⁵. Ook als stad staan we voor grote uitdagingen. Veranderingen in het sociale domein vragen meer initiatief en zelfstandigheid van Stadjers. Dat is geen eenvoudige opgave, maar we willen dat in Groningen iedereen kan blijven meedoen. Kunst en cultuur kunnen hieraan bijdragen. We zien dat de kwaliteit, omvang en diversiteit van ons cultuuraanbod fundamenteel is voor het imago en de leefbaarheid van onze stad. We willen deze kracht behouden, waar mogelijk versterken en zoveel mogelijk benutten. Wij vinden cultuur voor Groningen van onverminderd belang en blijven hierin investeren.

² Gerard Marlet, Roderik Ponds en Clemens van Woerkens, *Het belang van cultuurstad Groningen* (Atlas van Gemeenten, 2011)

³ Raad voor Cultuur, *De Cultuurverkenning. Ontwikkelingen en trends in het culturele leven in Nederland*, (juni 2014)

⁴ Ministerie van OCW, *Cultuur in beeld 2014*

⁵ Kunstraad Groningen, *Evalueren en vooruit kijken*. Evaluatie rapport eerste jaar gemeentelijke cultuurnota 2013-2016

LEESWIJZER

In deze nota gaan we in op de ambities die we op cultuurgebied hebben en op onze strategieën om hier samen met het veld aan te werken. We geven richting aan ons toekomstig cultuurbeleid en vragen culturele partners op basis hiervan hun beleidsplannen voor de periode 2017-2020 te formuleren. De huidige cultuurnotaperiode 2013-2016 loopt af op 31 december 2016. Per 1 januari 2017 gaat de nieuwe cultuurnota in, voor de periode 2017-2020. Deze kadernota cultuur gaat vooral over *wat* wij in die periode met cultuurstad Groningen willen bereiken. De hieruit volgende cultuurnota gaat over *hoe* we dit als gemeente samen met onze partners willen doen en hoe wij ons budget hiervoor inzetten.

Onze raad stelt de definitieve kadernota oktober van dit jaar vast. Voorafgaand hieraan hebben wij de conceptnota opengesteld voor inspraak en de Kunstraad Groningen om advies gevraagd. Het resultaat van beide trajecten hebben we in deze kadernota verwerkt. Het volledige proces rond onze cultuurnota 2017-2020 vindt u aan het eind van deze nota.

Voor de conceptversie van deze kadernota hebben we onze cultuursector geraadpleegd en de opbrengst verwerkt. Ook hebben we onze procedure zoveel mogelijk afgestemd met de provincie en het Rijk. Zo hoeven meervoudig gesubsidiëerde instellingen slechts één format in te vullen en komt de Kunstraad voor de stad en de provincie met een integraal cultuurnota-advies. Hoewel we beide een aantal duidelijke eigen taken en posities hebben, trekken we ook inhoudelijk zoveel mogelijk met de provincie op. Zo is in beide kadernota's een aantal gelijke speerpunten en doelstellingen (vertaald in de strategieën 2 t/m 5) te lezen, waarmee we elkaars beleid zoveel mogelijk willen aanvullen en versterken.

Als stad hebben we voor de komende jaren de volgende ambities:

- 1 - Zorgen voor een bruisende stad
- 2 - Zorgen voor een City of Talent
- 3 - Kunst en cultuur voor iedereen
- 4 - Cultuur over grenzen heen

Museumvisie

In de cultuurnotaperiode 2013-2016 hebben we voor onze musea ingezet op de volgende doelen:

- * de geschiedenis van Groningen beter onder de aandacht brengen van een groot publiek;
- * de collectie Groningen vaker tonen;
- * een betere samenwerking binnen de sector, enerzijds om de kwaliteit te verbeteren, anderzijds om efficiencyvoordelen te behalen.

Deze ambities gelden nog steeds. De afgelopen periode zijn hiertoe de nodige stappen gezet en de komende maanden willen we samen met de musea en de erfgoedinstellingen werken aan een vervolg. De uitkomsten hiervan nemen we mee in de cultuurnota 2017-2020.

1. ZORGEN VOOR EEN

BRUISENDE STAD

Groningen heeft een krachtig cultuurprofiel met een (inter)nationale uitstraling. Het aanbod onderscheidt zich door artistieke kwaliteit, diversiteit en waar mogelijk een complete culturele keten. Dat wil zeggen dat alle schakels binnen een culturele discipline aanwezig zijn, van talentontwikkeling en educatie tot productie en presentatie, van amateurkunst tot vakopleiding. Cultuur zorgt voor een levendige stad. Stadgers, bezoekers en bedrijven waarderen ons bijzondere cultuur aanbod, de historische binnenstad en het jonge, bruisende stadsleven. Juist deze combinatie maakt Groningen zo'n geweldige stad om te bezoeken of in te wonen, werken of studeren. Dit willen we koesteren, stimuleren, nog zichtbaarder maken en trots uitdragen. Het culturele profiel van Groningen beperkt zich niet tot één kunstvorm zoals dans of pop: vrijwel elke discipline biedt een instelling of festival van nationale topkwaliteit, waarvan een aantal met internationale uitstraling. We zien deze diversiteit als een grote kracht, evenals de wisselwerking, zowel onderling als met andere sectoren. De uitdaging is deze kracht, die voor een belangrijk deel ons nationale gezicht bepaalt, te bewaken en uit te bouwen. Dat vraagt om een sterke culturele infrastructuur en voldoende ruimte om te kunnen inspelen op nieuwe ontwikkelingen. Zo willen we er, samen met de sector, voor zorgen dat Groningen een sterke en aantrekkelijke cultuurstad blijft.

Popvisie en podiumkunstenonderzoek

Zoals we in onze brieven aan de raad hebben gemeld, willen we onderzoek doen naar de beste invulling van en relatie tussen Martiniplaza en De Oosterpoort en Stadsschouwburg. Dit onderzoek breiden we uit naar de podiuminstellingen in onze cultuurnota. Hoofdvraag hierbij is hoe we infrastructuur op het gebied van de podiumkunsten het beste kunnen vormgeven in het belang van onze stad. Daarbij gaat het zowel om de programmering als de organisatie.

De uitkomsten van het onderzoek, die we dit jaar verwachten, betreffen we bij het opstellen van de cultuurnota 2017-2020. De uitkomsten zijn eveneens relevant voor de discussie rond de verzelfstandiging van de werkmatschappijen.

2. ZORGEN VOOR EEN

CITY OF TALENT

Met zijn vele kennis- en cultuurinstellingen, hoogopgeleide bevolking en constante instroom van jong (internationaal) creatief talent is Groningen met recht een 'City of Talent'. Jonge Harten, Noorderzon, Academie Minerva en Eurosonic/Noorderslag zijn voorbeelden van kweekvijvers voor cultuurtalent. Deze omgeving zorgt voor ontmoeting en cross-overs, die leiden tot nieuwe kunstvormen en innovatie op andere terreinen. Groningen is bovendien de tweede stad in Nederland op het gebied van de letteren, met veel jong talent. Wij willen ons de komende cultuurnotaperiode profileren als *de* culturele 'City of Talent' van Nederland. We blijven er hard aan werken om het inspirerende klimaat van de stad te behouden en jong talent de kans te bieden zich hier te ontwikkelen. We bouwen dus verder aan waar we goed in zijn. Dat willen we doen met een nieuw samenhangend programma, dat de huidige initiatieven voor talentontwikkeling aanvult, versterkt en verbindt. Ook willen we dat toptalent niet alleen gebruik kan maken van de faciliteiten in onze stad, maar in het hele noorden. Samen met de kennisinstellingen zetten we ons in om Groningen zichtbaar te maken als City of Talent. Cultuur-educatie draagt hieraan bij. Het vroeg herkennen, ondersteunen en koesteren van creatieve gaven, biedt kinderen de kans zich te ontwikkelen tot het cultuurtalent van morgen.

3. KUNST EN CULTUUR

VOOR IEDEREEN

Kunst en cultuur moeten toegankelijk zijn voor iedereen, ongeacht leeftijd, inkomen of de wijk waarin iemand woont. Dat bedoelen we óók letterlijk: kunst en cultuur moeten niet alleen te ervaren zijn binnen vier muren, maar net zo goed in de openbare ruimte. Onze culturele aanbieders vragen we nadrukkelijk aandacht te houden voor het bereiken van (nieuw) publiek. We vinden het belangrijk dat Stadgers ook zélf aan kunst en cultuur doen. Individueel of in groepsverband kunnen zij zich zo ontplooiën en plezier ervaren in het ontdekken, ontwikkelen en presenteren van hun talent. Het resultaat is weer door andere Stadgers te beleven en draagt bij aan een creatieve stad. We koesteren ons rijke amateurleven en willen aansluiten bij wat amateurverenigingen en kunstenaars nodig hebben. In Groningen krijgt iedereen de kans zijn talenten te ontplooiën. Cultuureducatie speelt hierin een belangrijke rol. Door cultuur op school te integreren, leren kinderen niet alleen traditionele kennis en vaardigheden, maar ontwikkelen ze creatieve '21st century skills', onontbeerlijk voor de wereld én de banen van morgen. Kunst en cultuur dragen zo bij aan Stadgers die goed toegerust zijn op de (nabije) toekomst en hier mogelijk in kunnen excelleren. We realiseren ons dat de wereld snel verandert. Oude sociale verbanden verdwijnen, de digitale revolutie zorgt voor nieuwe manieren van communicatie. Niet elke Stadger lukt het goed in deze veranderingen mee te gaan. We vinden het van belang dat Stadgers goed geïnformeerd zijn en volwaardig kunnen meedraaien in de samenleving. Cultuur en media zijn hierin onmisbaar. Met de minister vinden wij dat het bestaansrecht van kunstenaars en culturele instellingen niet alleen in de sector zelf ligt, maar in de verbinding met de samenleving⁶. Maatschappelijke vraagstukken op bijvoorbeeld het gebied van zorg, duurzaamheid, krimp of vergrijzing worden steeds complexer. Mogelijk oplossingen vragen om innovatie en creativiteit, bij uitstek een kracht van de creatieve sector.

⁶ *Cultuur beweegt. De betekenis van cultuur in een veranderende samenleving*, brief van minister Bussemaker (juni 2013)

4. CULTUUR

OVER GRENZEN HEEN

Zoals gezegd is de cross-over een bepalende kracht van cultuurstad Groningen. Juist de kwaliteit, omvang en verscheidenheid van ons cultuuraanbod nodigen uit tot het aangaan van nieuwe verbanden. Niet alleen binnen de eigen discipline of sector, maar ook daarbuiten. Nieuwe of zich verdiepende coalities met kennisinstellingen, bedrijfsleven, publiek en maatschappelijke organisaties kunnen kunst en cultuur extra betekenis geven, nieuwe belangstelling voor kunst en cultuur genereren, en het cultuurprofiel van Groningen nog meer onderscheidend maken. Dat kan bijvoorbeeld leiden tot een (combinatie van een) artistieke, maatschappelijke, economische of ruimtelijke opbrengst. In deze grensoverschrijdende samenwerkingen zien wij bij uitstek kansen voor nieuw talent. Deze uitdaging geldt niet alleen voor de cultuursector, maar ook voor ons als overheid. Zo willen we kunst en cultuur meer verbinden aan maatschappelijke en ruimtelijke ontwikkelingen in onze stad, zoals in het historisch kwartier, het Ebbingekwartier of de herinrichting van het stationsgebied. Deze verbindingen zetten we graag kracht bij door coalities te smeden en versterken in stedelijk, regionaal én noordelijk verband. Zo werken we aan een Noord-Nederlands cultuurconvenant, waarin we gezamenlijke ambities en intenties vastleggen op het gebied van kunst en cultuur in Groningen, Friesland en Drenthe. We willen hiermee ook één Noordelijk cultuurgezicht tonen naar het Rijk.

ONZE STRATEGIE

WAAR WILLEN WE NAARTOE?

Groningen is een (inter)nationaal aansprekende cultuurstad met een breed en hoogwaardig cultuuraanbod en volop kansen voor het ontwikkelen van talent.

Groningen is ook op cultuurgebied een 'City of Talent'. We creëren voorwaarden waaronder talent zich kan ontwikkelen en kan doorgroeien. Een culturele infrastructuur van hoge kwaliteit en een zo volledig mogelijke creatieve keten zijn hiervoor onontbeerlijk. Naast onze focus op talent willen we onze positie in de Top 5 van Nederlandse cultuursteden behouden. We zetten daarom in op een hoogwaardig en breed cultuuraanbod, dat bijdraagt aan een goed vestigingsklimaat en een grote aantrekkingskracht heeft op toeristen. In Groningen wordt iedereen in staat gesteld om actief deel te nemen aan de samenleving en zich te ontwikkelen met behulp van kunst en cultuur.

Strategieën

Om onze ambities te realiseren zetten we de volgende zes strategieën in:

- 1 - Ruim baan voor talent
- 2 - Een sterke basis en ruimte voor vernieuwing
- 3 - Nieuwe verbindingen leggen
- 4 - Een leven lang cultuur
- 5 - Samenleven met cultuur
- 6 - Overal cultuur.

1. RUIM BAAN

VOOR TALENT

Waarom?

Groningen, universiteitsstad met veel (internationale) studenten, heeft een groot potentieel aan kennis en creativiteit. We willen ons profileren als de culturele City of Talent. Dit versterkt ons huidige profiel en sluit aan bij de stadsbrede strategie van 'City of Talent'. De minister stelt dat een gemeente als Groningen hierin een spilfunctie heeft: de plekken waar talenten opgroeien vragen om de aanwezigheid van goede netwerken, ateliers en productie- en presentatieplekken⁷. Als cultuurstad onderscheiden we ons met een breed en divers aanbod. Deze kracht willen we aanspreken voor onze aanpak rond talentontwikkeling. Doen we dit stadsbreed, interdisciplinair en waar mogelijk bovensectoraal, dan kan cultuurstad Groningen zich niet alleen landelijk onderscheiden met zijn aanbod, maar óók op het gebied van talentontwikkeling. We leggen hierbij de focus op het helpen van beginnende kunstenaars, bijvoorbeeld afkomstig van de vakopleidingen, bij het zetten van de eerste stappen in een professionele carrière.

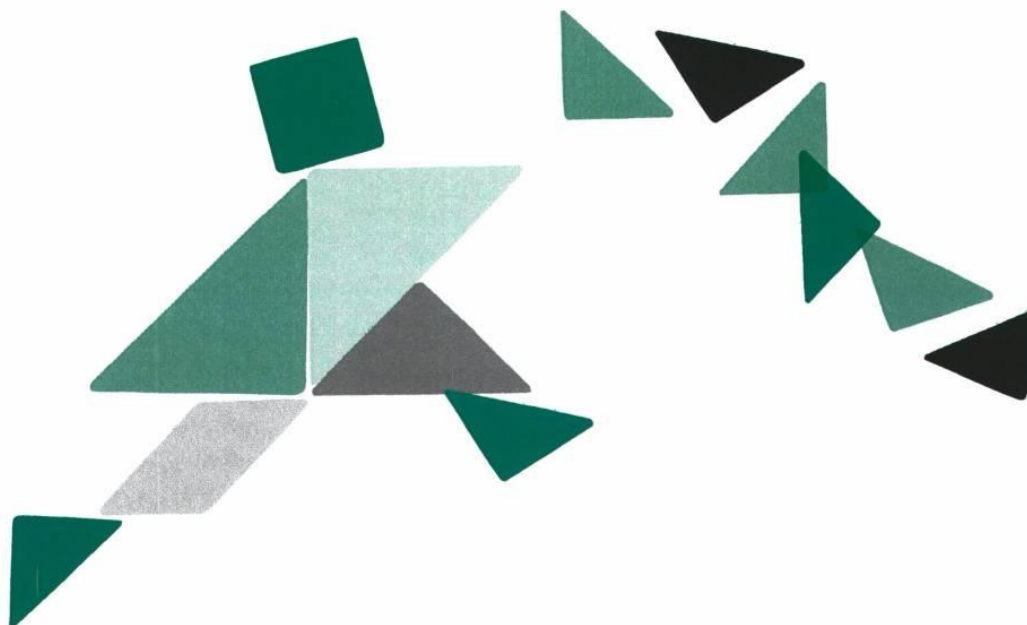
Hoe?

- We willen broedplaatsen creëren en ondersteunen waar nieuw talent en nieuwe kunstvormen kunnen worden ontwikkeld, en talent en innovatie kunnen worden getoond.
- We zetten talent in als ambassadeur voor de stad.
- We willen het unieke karakter van ons cultuuraanbod benutten door in te zetten op een nieuw stadsbreed talentenprogramma. Dit programma moet huidige initiatieven zoals Station Noord aanvullen, versterken en verbinden, en jong talent optimaal van de verenigde kracht van de sector kunnen laten profiteren

Wat?

- Wij willen talentontwikkeling stadsbreed, liefst interdisciplinair en waar mogelijk bovensectoraal organiseren, met een scoutende en organiserende opdracht. Wij vragen hierover advies van de Kunstraad en staan open voor ideeën vanuit het veld. Jonge makers moeten binnen deze structuur terecht kunnen voor artistieke en zakelijke ondersteuning. We stellen een projectleider aan die de betrokken partijen bij elkaar brengt.
- Talentontwikkeling is voor een aantal van onze instellingen een kerntaak. We verwachten inzet om talent te ontdekken en te begeleiden. Wij gaan in overleg met de (co)producerende instellingen zoals Club Guy&Roni, Het Houten Huis, De Noorderlingen, Noorderzon en Jonge Harten, maar vragen ook het NNT en de kunstvakopleidingen met ons mee te denken over de stadsbrede invulling van talentontwikkeling.
- Als stad willen we individueel talent stimuleren. Hiervoor bieden wij stipendia aan en benoemen wij een stadsdichter en een kinderdichter. De winnaars krijgen zo de mogelijkheid nieuwe kennis te vergaren, nieuw publiek te bereiken en zich te ontwikkelen als cultureel ondernemer.
- We zetten in op een goed startersklimaat voor culturele ondernemers.
- We willen Groningen op de kaart zetten als één grote broedplaats, bijvoorbeeld door het beschikbaar stellen van leegstaande panden aan de creatieve industrie.

⁷ Ruimte voor talent in het cultuurbeleid, brief van de minister, 29 augustus 2014

2. EEN STERKE BASIS EN

RUIMTE VOOR VERNIEUWING

Het behoud van onze positie als bruisende cultuurstad van nationale en internationale allure, en het realiseren van onze ambities vraagt om een sterke basis. Dat betekent een zo intact mogelijke culturele keten, een betere samenwerking tussen culturele partners en voldoende organisatorische en financiële stevigheid. Wij willen instellingen beter faciliteren door minder bureaucratie en regeldruk. We maken daarmee een aanvang door samen met de provincie het Rijk zoveel mogelijk met een gelijk format te werken voor instellingen die onderdeel willen uitmaken van de diverse cultuurnota's. Ook zien we de behoefte van het veld aan meer inhoudelijke monitorgesprekken. Naast een sterke basis willen we ruimte houden voor nieuwe initiatieven, stedelijke ontwikkelingen en kansen in bijvoorbeeld de wijken. Vernieuwing is essentieel voor een cultuurstad, en jonge makers en initiatieven vragen om kansen voor groei, ontwikkeling en innovatie. Voor dit alles willen we sterker maken wat sterk moet zijn, en meer ruimte creëren waar ruimte moet zijn.

Hoe?

- We willen meer flexibele ruimte in ons cultuurbudget. Zo kunnen we beter aansluiten bij ontwikkelingen die zich gedurende de cultuurnotaperiode voordoen, bijvoorbeeld op het gebied van stadsontwikkeling of de vernieuwing van het sociaal domein.
- We willen 'Groninger cultuurpijlers' aanwijzen en stellen hiervoor extra budget beschikbaar. We bedoelen daarmee de instellingen die ons brede en diverse cultuuraanbod schragen

en zo zorgdragen voor ons specifieke cultuurprofiel. We vragen de Cultuurpijlers kleinere instellingen inhoudelijk of faciliterend te ondersteunen en het initiatief te nemen tot (meer) samenwerking. Dat kan binnen en buiten de keten, of zelfs de sector, en zowel op stedelijk en regionaal als noordelijk niveau. We vragen potentiële kandidaten in hun beleidsplan 2017-2020 op hoofdlijnen aan te geven hoe zij hun status als Cultuurpijler denken vorm te geven. In de cultuurnota reserveren wij aanvullend budget, waarop Cultuurpijlers na vaststelling van de cultuurnota met uitgewerkte plannen een beroep kunnen doen. We verlaten met deze opzet de indeling van Kernvoorzieningen en Specifieke voorzieningen. De besteding van de Cultuurpijlers zoeken we niet in financiering die de cultuurnotaperiode overstijgt. We zien Cultuurpijlers echter nadrukkelijk als vaste ingrediënten van Cultuurstad Groningen. Voor de Cultuurpijlers Groningen stellen we de volgende beoordelingscriteria voor:

- levert de instelling een bijdrage aan de Groningse culturele infrastructuur;
- is er sprake van bewezen vertrouwen en kwaliteit;
- is er sprake van een grote bijdrage aan het stedelijk netwerk;
- is er sprake van een visie op het versterken of aangaan van verbindingen, passend bij de uitgangspunten van Cultuurstad Groningen, op een later moment te vertalen in concrete activiteiten;
- draagt de instelling bij aan ons landelijk (of zelfs internationaal) profiel als cultuurstad.

- ♦ We willen de regeldruk en bureaucratie voor de cultuursector zoveel mogelijk verminderen.
- ♦ We willen ingaan op de vraag van het veld om meer inhoudelijke monitoring.

Wat?

- ♦ We vragen de Kunstraad advies over welke instellingen kunnen worden aangemerkt als de Cultuurpijlers Groningen. Na selectie willen we deze instellingen de kans bieden met uitgewerkte plannen aanvullende ondersteuning te krijgen vanuit een hiertoe in te stellen budget.
- ♦ We spreken de nadrukkelijke intentie uit Cultuurpijlers tenminste de 2 komende cultuurnotaperiodes te deel laten uitmaken van het Groningse cultuurbeleid.
- ♦ We vragen instellingen die deel willen uitmaken van de Groninger Cultuurpijlers in hun beleidsplan op hoofdlijnen aan te geven op welke wijze zij hun grotere rol binnen het netwerk invullen en met wie zij een structureel samenwerkingsverband aangaan.
- ♦ We vragen de Kunstraad advies over de benodigde omvang van het budget voor projectmatige en nieuwe initiatieven.
- ♦ We onderzoeken met collega-overheden en het veld hoe we de regeldruk en bureaucratie kunnen verminderen en maken hiermee een aanvang in de nieuwe cultuurnotaprocedure.
- ♦ We onderzoeken met het veld, de Kunstraad en collega-overheden de mogelijkheden tot een meer inhoudelijke monitoring van het cultuurveld. Een voorbeeld kan zijn - al dan niet in G9-verband - een landelijke 'peer review'.

Bibliotheekvisie

Onze huidige bibliotheekvisie loopt van 2011 tot en met 2016. Op 1 januari 2015 is de nieuwe bibliotheekwet ingegaan. Ook is sinds dat moment de stadsbibliotheek volledig opgegaan in het Groninger Forum. Het bibliotheekwerk staat door de digitalisering en de opkomst van e-books onder druk. Dat vraagt om aangepast beleid, dat we opstellen in nauw overleg met het Groninger Forum. We maken hier geen aparte nota voor, maar maken dit tot onderdeel van de nieuwe cultuurnota, zodat we integrale afwegingen kunnen maken.

3. NIEUWE

VERBINDINGEN LEGGEN

Waarom?

Via samenwerking en nieuwe verbindingen kunnen we ons cultuur aanbod en -profiel vergroten en versterken. Juist door samenwerking van verschillende disciplines ontstaan spannende nieuwe projecten, die bijdragen aan een bredere acceptatie van de waarde van cultuur en een specifiek imago van cultuurstad Groningen. We vinden dat de culturele sector nog meer kan aansluiten bij andere sectoren en initiatieven vanuit de onderzoekende houding die cultuur eigen is. Ook kan de inzet van cultuur en het promoten van Groningen als onderscheidende cultuurstad van betekenis zijn voor de economie van onze stad en regio. We willen een optimaal cultureel klimaat in het noorden, met een dito aanbod, gericht op een diverse en brede doelgroep. De uitdaging nieuwe verbindingen te zoeken en versterken geldt ook voor de overheden en onderdelen daarvan. Zo begint het verbeteren van de relatie tussen cultuur en stadsontwikkeling of cultuur en het maatschappelijk domein bij onze eigen organisatie, en is ons cultuurprofiel gebaat bij een gezamenlijk optreden van overheden. De stedelijke regio, voor de minister leidend in haar cultuurbeleid⁸, is kansrijk in Noord Nederland. Als noordelijke overheden werken we immers constructief samen en durven we over grenzen heen te kijken, iets waarvoor het Noorden zich gezien de schaal en omvang goed leent. Leeuwarden-Fryslân 2018, de culturele hoofdstad van Europa, zien we als een goede kans om te tonen waar het culturele Noorden voor staat.

⁸ Ministerie van OCW, *Ruimte voor cultuur. Uitgangspunten cultuurbeleid 2017-2020* (8 juni 2015)

Hoe?

- ♦ We willen onze organisatie beter inzetten voor het verbinden van cultuur en andere beleidsterreinen, zoals stadsontwikkeling en het sociaal domein.
- ♦ We willen de verhouding tussen 'Stad en Ommeland' verbeteren en nog intensiever samenwerken met de provincie.
- ♦ We willen intensiever samenwerken met het bedrijfsleven.
- ♦ We promoten cultuur als belangrijke bijdrage aan het creëren van een goed vestigingsklimaat en zien cultuur als basis-ingrediënt voor 'city marketing'.
- ♦ We intensiveren de culturele samenwerking in Noord Nederland en dienen hiervoor een plan in bij het Rijk. Via dit Noordelijk Cultuurconvenant willen we met het Rijk afspraken maken over talentontwikkeling, innovatie, stad en regio, en interdisciplinaire samenwerking. Het convenant moet de bestaande (informele) samenwerking van overheden, instellingen en nieuwe initiatieven versterken, en een kansrijke experimenteerregio bieden voor cultuur en samenleving, met behoud van de noordelijke eigenheid.
- ♦ Wij zijn ons bewust van de waarde van Leeuwarden-Fryslân 2018 voor het Noorden en sluiten hier actief bij aan.
- ♦ We willen van andere steden leren, bijvoorbeeld als het gaat om het afstemmen van culturele functies.

Wat?

- ♦ Voor meer Noordelijke samenwerking willen we komen tot een Noorderlijk Cultuurconvenant tussen stedelijke Regio (NG4 en 3 provincie) en het Rijk. De Raad van Cultuur adviseert het stelsel na 2020 op deze wijze in te richten. Wij willen hier komende periode al mee starten.
- ♦ We stellen een gezamenlijke agenda op met de Noordelijke partners, in het bijzonder met de provincie Groningen.
- ♦ We onderzoeken intern de mogelijkheden voor een meer integraal beleid als het gaat om cultuur en andere domeinen.

4. EEN LEVEN LANG

CULTUUR

Waarom?

Cultuuronderwijs is essentieel voor de ontwikkeling van kinderen. Het laat hen kennismaken met de rijkdom van kunst en cultuur én brengt hen creatieve vaardigheden bij die van belang zijn voor hun persoonlijke ontwikkeling en hun toekomstige positie op de arbeidsmarkt. We sluiten aan bij de ambitie om cultuur terug te brengen 'in het hart van het onderwijs'⁹ en hebben hiertoe langjarige afspraken met het Rijk¹⁰. School is immers bij uitstek de plek voor een vroegtijdig contact met kunst en cultuur. Recent onderzoek wees echter uit dat de omslag naar vraaggericht werken nog niet heeft plaatsgehad en doorlopende leerlijnen en een samenhangend cultuurmenu nog geen gemeengoed zijn¹¹. We zetten niet alleen in op cultuuronderwijs op scholen, maar vinden ook van belang dat we goed geïnformeerde burgers hebben. We sluiten aan bij de Europese doelstelling van een leven lang leren en staan voor dat Stadgers 21st century skills ontwikkelen. In Groningen krijgt iedereen de kans om zich te ontwikkelen met behulp van kunst en cultuur. Ook dat is talentontwikkeling die past bij een City of Talent. We willen dat de inwoners van de stad kennis hebben van de geschiedenis van Groningen. Dit is belangrijk voor het bewustzijn over onze samenleving in zowel het verleden als het heden.

Hoe?

- We willen het bereik en de kwaliteit van cultuuronderwijs verder vergroten.
- We sluiten aan bij de landelijke impuls Muziekonderwijs, waarvoor het Rijk en private partijen samen 50 miljoen euro investeren in de periode 2015-2020.
- We willen een goed educatieaanbod bij instellingen die hier sterk in zijn en/of een centrale plek innemen in ons cultuur-aanbod.
- We willen zorgen voor goed geïnformeerde burgers door een goed media-aanbod (bibliotheek en omroep).
- We willen voor Stadgers die hiertoe zelf niet de kans hebben in staat stellen deel te nemen aan cultuur en zich te ontwikkelen met behulp van kunst en cultuur.
- We willen bij Stadgers de geschiedenis van de eigen stad en regio meer onder de aandacht brengen.
- We willen achterstanden bestrijden op het gebied van taal en mediawijsheid.
- We willen het cursusaanbod op het gebied van kunst en cultuur toegankelijk houden, en daarbij aandacht hebben voor private aanbieders.
- We willen ons amateurkunstbeleid afstemmen op de behoeften van verenigingen en individuele beoefenaars.

Wat?

- We vergroten het bereik en de kwaliteit van cultuuronderwijs op scholen. Ons instrument hiervoor is Cultuureducatie met kwaliteit.
- We gaan in gesprek met Vrijdag over een optimale inzet van het cursusaanbod.
- We gaan in gesprek met amateurverenigingen en -beoefenaars over de optimale inzet van het gemeentelijke amateurkunstbudget.
- We blijven investeren in de Cultuurkaart voor het voortgezet onderwijs.
- We willen meer samenwerking bewerkstelligen tussen de erfgoedinstellingen, zodat de collectie Groningen vaker en laagdrempelig wordt getoond.

Cultuuronderwijs

Met de provincie willen we verder werken aan het verbeteren en verbreiden van cultuuronderwijs. De uitvoering van ons gezamenlijke cultuureducatiebeleid brengen we onder bij één partij. Deze:

- is penvoerder en programmeur van Cultuureducatie met Kwaliteit (CMK) Groningen, indien de huidige landelijke regeling CMK een vervolg krijgt;
- paart aantoonbare ervaring met de projectleiding/penvoering van CMK aan een visie op het optimaal voortzetten van CMK Groningen.
- sluit met haar beleid aan op het Bestuurlijk Kader Cultuur en Onderwijs en stelt de vraag van scholen centraal; stemt af en werkt samen met lokaal reeds succesvolle activiteiten en netwerken;
- geeft aan hoe zij de implementatie van cultuureducatieplannen in het primair onderwijs wil bereiken en hoe zij zoveel mogelijk scholen wil stimuleren tot (verdere) ontwikkeling en implementatie van doorlopende leerlijnen cultuur met horizontale en verticale samenhang;
- stimuleert de stroomlijning van het educatieve aanbod (voor PO en VO) in cultuurmenu's;
- levert een bijdrage aan deskundigheidsbevordering in het onderwijs.

Amateurkunst

We zien amateurkunst als een voorname pijler van cultuurstad Groningen. Zingen, schilderen of een instrument bespelen draagt bij aan creatieve stad, talentontwikkeling, plezier en een gevoel van saamhorigheid. In 2014 hebben we op aangeven van het amateurveld de gemeentelijke subsidieregelingen voor amateurkunst aangepast. Zo werd het aantal regelingen teruggebracht van vier naar twee. Met het amateurveld willen we begin 2016 in gesprek om te kijken of deze herziening op de beste manier bijdraagt aan onze gemeenschappelijke doelstellingen. We willen het amateurklimaat zoveel mogelijk bevorderen en daarmee bijdragen aan onze ambitie als City of Talent.

⁹ Onderwijsraad en Raad voor Cultuur, *Advies cultuureducatie: Leren, creëren, inspireren!* (2012)

¹⁰ In het Bestuurlijk kader Cultuur en Onderwijs hebben we met het Rijk afgesproken in de periode 2013-2023 samen te werken aan het verbeteren en implementeren van cultuuronderwijs.

¹¹ Oberon, *Monitor cultuuronderwijs in het primair onderwijs & programma Cultuureducatie met kwaliteit* (2013-2014)

Impuls Muziekonderwijs

De afgelopen jaren is veel onderzoek gedaan naar de effecten van muziekeducatie. Er is steeds meer zicht op de invloed van muziek op hersenontwikkeling. Zelf muziek maken heeft aanzienlijk meer impact dan passief luisteren naar muziek. Muziekles traint kinderen in vaardigheden als luisteren, taalvererving, leesvaardigheid en emotionele intelligentie. Er is dus al veel aandacht voor muziekles in de klas, maar het kan nog veel beter. Daarvoor heeft het Rijk in samenwerking met particuliere partijen de Impuls Muziekonderwijs ontwikkeld. Vanaf najaar 2015 kunnen scholen die een stevige impuls willen geven aan hun muziekonderwijs subsidie aanvragen bij het Fonds voor Cultuurparticipatie. Met de subsidieregeling Impuls Muziekonderwijs kunnen scholen de mensen voor de klas trainen in het geven van muziekonderwijs en samenwerken met partijen uit het muzikerveld, zoals muziekscholen, harmonieën, brassbands, fanfares, orkesten en poppodia. Als gemeente willen we zoveel mogelijk scholen in Groningen laten aansluiten bij deze regeling.

5. SAMENLEVEN MET CULTUUR

Waarom?

Als gemeente werken we aan een brede strategische agenda binnen het sociaal domein. Cultuur kan hieraan een belangrijke bijdrage leveren in autonome vorm of in een - al dan niet te ontwikkelen - maatschappelijke variant. Dit vraagt om meer samenwerking, onderzoek en experimentele verbanden met andere partijen uit het sociaal domein, zoals de Jeugdzorg en de ouderenzorg. We willen zo aansluiten bij de ambities van de minister, die de relatie tussen cultuur en andere domeinen wil versterken en cultuur aanmoedigt nieuwe coalities aan te gaan¹².

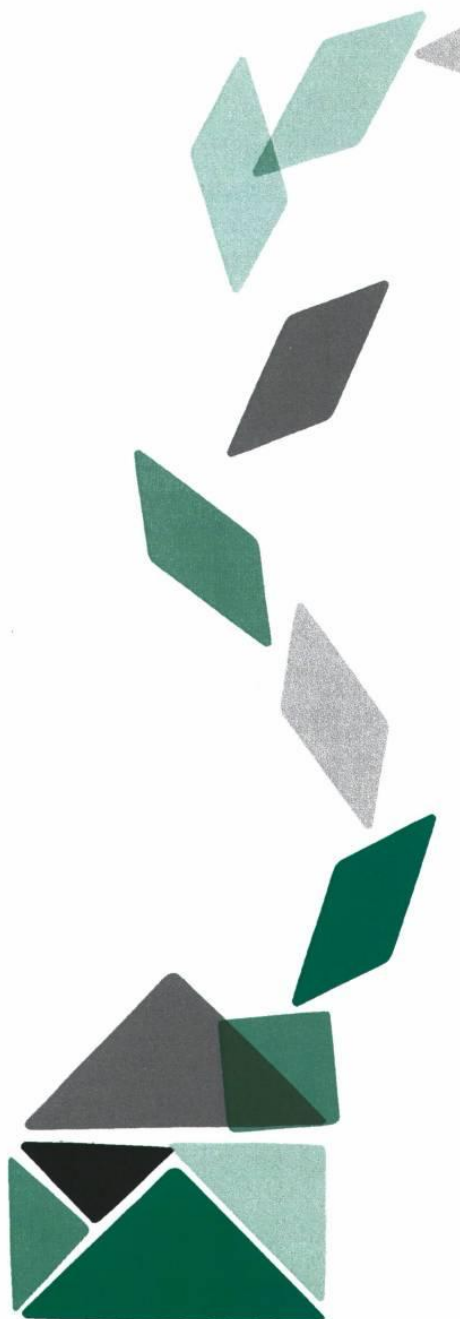
Hoe?

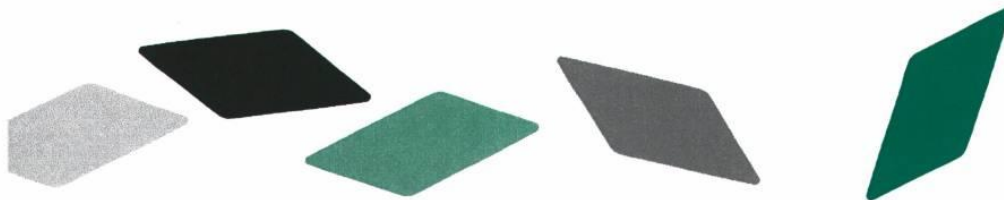
- ♦ We willen cultuur verbinden aan maatschappelijke thema's als *healthy ageing*. Zo kunnen ouderen van cultuur profiteren als consument, actief deelnemer of vrijwilliger, maar ook door de inzet van cultuur bij eenzaamheid of fysieke klachten.
- ♦ We willen cultuur inzetten als middel voor ontmoeting en debat.
- ♦ We willen culturele instellingen uitdagen om hun waarde voor het bredere maatschappelijke domein te bewijzen en verder in te zetten.

Wat?

- ♦ We zetten in op de ontwikkeling van een brede strategische agenda binnen het sociaal domein.
- ♦ We onderzoeken de mogelijkheden voor cofinanciering van uit andere terreinen zoals welzijn, jeugd of sociale zaken.

¹² *Cultuur verbindt. Een ruime blik op cultuurbeleid*, brief van minister Bussemaker, 8 juli 2014.

6. OVERAL CULTUUR

Waarom?

In onze visie moet Groningen als cultuurstad 'cultuur ademen'. Zo moet cultuur onderdeel zijn van het straatbeeld, de binnenstad en nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. Voor het in stand houden en verder ontwikkelen van Groningen als bruisende cultuurstad, is het van belang op te trekken met partners binnen en buiten de gemeente die hieraan vanuit hun eigen kracht kunnen bijdragen.

Hoe?

- ♦ We willen inzetten op 'de stad als podium', bijvoorbeeld door openbare repetities of andersoortige activiteiten van culturele partners in het weekend. Daarbij is de binnenstad onze 'huiskamer' waar iedereen op een laagdrempelige wijze met cultuur in aanraking kan komen.
- ♦ We willen cultuur integraal onderdeel maken van onze stadsontwikkeling, door deze vanaf aanvang te betrekken bij grote stadsprojecten of in te zetten om gebieden te laten opleven.
- ♦ We willen in de stad een cultuuraanbod van topkwaliteit met een landelijke uitstraling.
- ♦ We willen citymarketing nog meer verbinden met cultuur en ons nog meer profileren met onze culturele kwaliteit, authenticiteit en sterke basis.
- ♦ We willen inzetten op het bereiken van meer en nieuw publiek voor kunst en cultuur, bijvoorbeeld door de inzet van social media en crowdfunding.

Wat?

- ♦ We vragen instellingen na te denken over meer openbare uitingen van kunst. Dit hoeven geen volledige producties te zijn, maar kan ook gaan om repetities of kleine experimenten.
- ♦ We ontwikkelen een visie op het verbinden van ruimte en cultuur. Zo willen we onderzoeken of het mogelijk is weer een budget voor cultuur in de openbare ruimte op te nemen bij grote stadsontwikkelingsprojecten, en kijken we of er een

meer integrale inspanning mogelijk is rond de huisvesting van cultuur op bijvoorbeeld het Ebbingekwartier, het Suikerunieterrein en het historische kwartier rond het Noordelijk Scheepvaartmuseum.

- ♦ We hebben de haalbaarheid onderzocht van huisvesting van Club Guy & Roni, Het Houten Huis en De Noorderlingen in het Ebbingekwartier. We willen het onderzoek in 2016 vertalen in een concreet projectplan en in 2017 komen tot een structurele, goede oplossing voor de meest urgente huisvestingsproblemen. Zo wordt de stedelijke infrastructuur versterkt, worden kansen benut op het gebied van samenwerking en synergie, en wordt invulling gegeven aan het creatieve Ebbingekwartier.
- ♦ We blijven inzetten op de creatieve industrie, zoals het voorzetten van de Creative City Challenge (Europees project, gericht op innovatie) en het in Noordelijk verband bevorderen van de muziekindustrie.
- ♦ We blijven inzetten in op het verder aanboren van nieuwe geldstromen voor cultuur, zoals crowdfunding en sponsoring vanuit het bedrijfsleven.

Creatieve Industrie

We willen in onze City of talent de krachten bundelen met kunstenaars/creatieven, kennis- en presentatie-instellingen. Zo zorgen we ervoor dat nieuwe ideeën die voortdurend opborrelen daadwerkelijk omgezet kunnen worden in innovaties en verdienmodellen. Creativiteit biedt ook kansen voor industrie. We willen de raakvlakken tussen cultuur en creativiteit beter benutten en jong talent laten aanhaken bij de creatieve industrie. Dat doen we vooral door een platform te bieden voor het delen van kennis en het vergroten van het (internationale) netwerk. Met onze noordelijke partners willen we meer kansen creëren voor de muziekindustrie zoals beschreven in de Popvisie. We nemen samen met kennisinstellingen en bedrijven deel aan Europese projecten om innovaties op het raakvlak van kunst, technologie, duurzaamheid en design te versnellen.

PLANNING

PROCES KADERNOTA CULTUUR

2015

Vaststellen concept kadernota cultuur door college	2 JUNI
Inspraakperiode kadernota	10 JUNI T/M 14 JULI
Vaststellen kadernota door college	15 SEPTEMBER
Bespreken kadernota in raadscommissie O&W	7 OKTOBER
Vaststellen kadernota door raad	28 OKTOBER

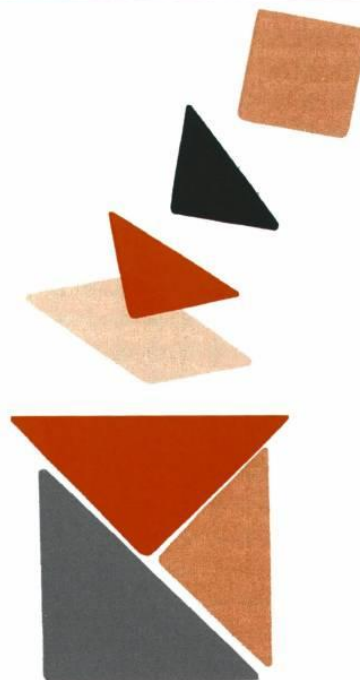
PROCES CULTUURNOTA 2017-2020

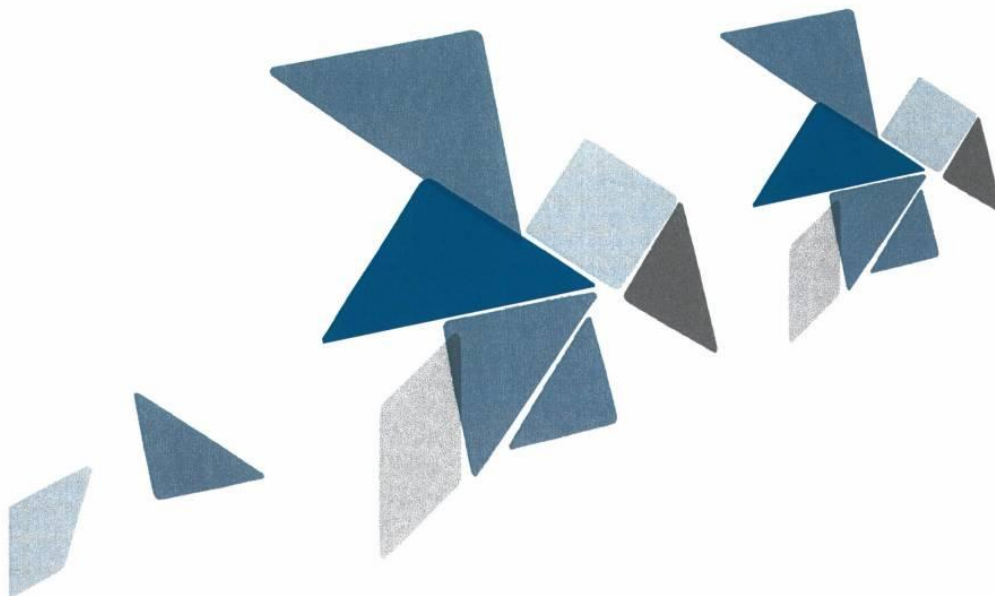
2016

Deadline beleidsplannen cultuurinstellingen	1 JANUARI
Deadline beleidsplannen Rijksgesubsidieerde instellingen	1 FEBRUARI
Cultuurnota-advies Kunstraad gereed	27 MEI
Vaststellen concept cultuurnota door college	30 AUGUSTUS
Raadpleging cultuurveld over concept-cultuurnota	BEGIN SEPTEMBER
Vaststellen cultuurnota door college	11 OKTOBER
Bespreken cultuurnota raadscommissie O&W	NOVEMBER
Vaststellen cultuurnota door raad	NOVEMBER

FINANCIEEL KADER

Het totale budget voor onze cultuurnota 2017-2020 bedraagt ongeveer 30 miljoen euro. We vragen de Kunstraad met het oog op onze ambities te adviseren over de best mogelijke verdeling. In ons cultuurbudget willen we in elk geval ruimte houden voor de huisvestingsproblematiek, het ondersteunen van broedplaatsen, talentontwikkeling en voldoende vernieuwing. Daarvoor willen we ook het extra geld inzetten dat we vanuit ons coalitieakkoord voor cultuur hebben gereserveerd (750.000 euro structureel). We zijn wel genoodzaakt te melden dat bewegingen vanuit het Rijk of bezuinigingen die onze hele gemeente bestrijken te allen tijde van invloed kunnen zijn op ons beschikbare cultuurbudget.

CRITERIA OPRACHT AAN DE KUNSTRAAD

In deze kadernota geven wij aan wat we als stad op het gebied van kunst en cultuur willen bereiken. Over hoe we dit het beste kunnen doen, vragen we - samen met de provincie Groningen - de Kunstraad Groningen advies. We verzoeken daarbij om een integraal cultuurnota-advies voor beide overheden en om maatwerk bij de beoordeling van de beleidsplannen. We willen minder dan voorheen uitgaan van één meetlat voor alle instellingen. We vragen in de eerste plaats naar goede en inspirerende plannen die bijdragen aan de ambities van Cultuurstad Groningen. We verwachten niet dat elke instelling bijdraagt aan alle doelstellingen, maar willen culturele partners in staat stellen keuzes te maken en in hun planvorming uit te gaan van hun eigen profiel en kracht. Een goede samenwerking zien wij echter als voorwaarde voor een sterke culturele infrastructuur. Vanzelfsprekend worden alle aanvragers getoetst op financiële en organisatorische gezondheid, en artistieke kwaliteit.

Instellingen die in aanmerking willen komen voor een plek in de cultuurnota 2017-2020, vragen we voor deze periode om een beleidsplan. We vragen de Kunstraad deze plannen te beoordelen en te voorzien van een kwalificering, te weten:

A. Subsidiabel met prioriteit.

B. Subsidiabel.

C. Niet-subsidiabel.

Specifiek vragen we de Kunstraad om nader in te gaan op:

- een zo effectief mogelijke stadsprogrammering op de podia en hierbij de uitkomsten te betrekken van de externe onderzoeken naar de podiumkunsten;

- een zo effectief mogelijke stadsbrede organisatie voor talentontwikkeling;
- voorstellen voor de aanwijzing van cultuurpijlers; suggesties voor een meer inhoudelijke monitoring van het cultuurveld;
- een zo effectief mogelijk vervolg van onze inzet rond cultuuronderwijs, inclusief Cultuureducatie met kwaliteit

Vraag aan de instellingen

Voor de huidige cultuurnota heeft de Kunstraad een aantal instellingen, zoals OPSB, alleen inhoudelijk beoordeeld. Voor de cultuurnota 2017-2020 willen we de beoordeling voor instellingen zoveel mogelijk gelijk trekken. Vanwege de actuele ontwikkelingen volgt het Groninger Forum een separaat traject. De Stadsbibliotheek wordt als Forumonderdeel wel in de advisering betrokken.

Na vaststelling van deze kadernota door onze raad vragen wij cultuurinstellingen vóór 1 januari 2016 een beleidsplan in te dienen met daarin een heldere visie op de bijdrage aan de ambities van Cultuurstad Groningen. Voor instellingen die tevens een beroep doen op rijkssubsidies (BIS of fondsen), is de indieningstermijn 1 februari 2016. Voor het opstellen van de beleidsplannen ontwikkelen we een digitaal format, beschikbaar vanaf november 2015. Het conceptformat sturen we het cultuurveld in oktober toe. Op 22 september a.s. wordt een openbare informatiebijeenkomst rond het cultuurnotaproces georganiseerd. Voor de positie van uitvoerder van het gemeentelijk en provinciaal beleid voor cultuuronderwijs hanteren wij geen format, maar criteria zoals genoemd in de beide kadernota's.

Kadernota cultuur 2017-2020

BIJLAGE

Aan het college van burgemeester en wethouders
van de gemeente Groningen
Postbus 30026
9700 RM Groningen

onderwerp: advies concept-kadernota
telefoon: (050) 3600637
ons kenmerk: KR2015.029

datum: 23 juli 2015

Geacht college,

Op 3 juli jl. ontvingen wij uw brief (kenmerk 5087703) waarin u ons vraagt te adviseren over de concept-kadernota cultuur *Cultuurstad Groningen. City of talent*.

Adviesvraag

U vraagt ons een advies op hoofdlijnen waarin de volgende zaken aan de orde komen:

1. Een beoordeling van de kadernota als geheel op basis van de volgende criteria:
 - a. Is de inhoud van de nota voldoende consistent?
 - b. Doet de inhoud recht aan de Groningse situatie en aan de noordelijke situatie?
 - c. Sluit de inhoud voldoende aan bij de gemeentelijke ambities voor de stad?
2. Worden in de kadernota volledig en op juiste wijze de trends en ontwikkelingen genoemd die relevant zijn voor gemeentelijk cultuurbeleid?
3. Zijn de criteria en doelstellingen in de kadernota voor het veld en de Kunstraad werkbaar en voldoende helder (denk hierbij ook aan het concept van de 'cultuurpijlers')?
4. Zijn er anderszins lacunes en/of onderdelen die om een nadere aanscherping vragen en zo ja welke?

Advies Kunstraad

Algemeen

In de kadernota cultuur zijn de gemeentelijke ambities op het gebied van cultuur verwoord voor de periode 2017-2020. Speerpunt is Groningen tot *de* plek te maken waar talent zich kan ontwikkelen en waar bijzondere cross-overs tot stand komen. Ook zet de gemeente in op een bruisend cultuurklimaat, met een divers en hoogwaardig aanbod, en de kans voor elke Groninger om zich te ontwikkelen met behulp van kunst en cultuur.

We onderschrijven het in het beleidskader opgenomen standpunt dat de kwaliteit, omvang en diversiteit van het cultuuraanbod in Groningen fundamenteel is voor het imago en de leefbaarheid van de stad Groningen. Wij zijn verheugd dat de gemeente zich wil inzetten om deze kracht te behouden, waar mogelijk te versterken en zoveel mogelijk te benutten. De intrinsieke waarde van cultuur staat voor de gemeente voorop, andere waarden *kunnen* volgen.

Wij zijn tevreden over de afstemming op inhoud en proces die de gemeente nastreeft met de provincie Groningen en het Rijk. Wij kijken uit naar het regionale cultuurconvenant en de besprekingen daarover met het Rijk.

Bezoek- en postadres St. Jansstraat 2g, 9712 JN Groningen Telefoon 050 3600637
E-mail info@kunstraadgroningen.nl Website www.kunstraadgroningen.nl

Trends en ontwikkelingen

Het conceptkader biedt zicht op de trends en ontwikkelingen waar de gemeente Groningen en het culturele veld de komende periode mee te maken hebben. Als aanvulling hierop noemen wij nog ons eerder gehouden pleidooi voor het verminderen van de regeldruk voor instellingen die door meerdere overheden worden gesubsidieerd en het voeren van een inhoudelijke dialoog met de culturele sector. Voor dit laatste denken wij aan meer inhoudelijk gestuurde monitorgesprekken met de cultuurinstellingen, zoals die recentelijk ook door het ministerie van OCW en het Fonds Podiumkunsten zijn gestart. Deze gesprekken kunnen ook bijdragen aan het tussentijds actualiseren van de gezamenlijke culturele agenda.

Ambities, strategische lijnen en doelen

In algemene zin is het ons niet helemaal helder hoe ambities, strategieën en doelen zich tot elkaar verhouden of van elkaar te onderscheiden zijn. Zo vragen wij ons bijvoorbeeld af waarom de zorg van een sterke basis een strategie is en geen doelstelling. Naar onze mening kan het kader meer richting geven als hierin duidelijker onderscheid gemaakt wordt.

Ook vinden wij veel doelen procesmatig en instrumenteel geformuleerd en te weinig in resultaten en streefpercentages. Het beeld waar Groningen over zeg 10 of 20 jaar wil staan, is nog te weinig ingevuld. Verder valt het ons op dat waar de gemeente aangeeft te streven naar integratie, naast een culturele agenda (Strategie 3 nieuwe verbindingen leggen) ook een sociale agenda (Strategie 5 samenleven met cultuur) wordt opgesteld.

De ambitie kunst en cultuur voor iedereen is een mooi streven maar vraagt in onze ogen nog om een nadere duiding. De gemeente zou duidelijker kunnen benoemen welke cultuur wordt bedoeld, voor wie en vooral hoe de gemeente dat denkt te bereiken.

De focus op Groningen als *City of Talent* vinden wij interessant en het creëren van een broedplaats voor talentontwikkeling lovenswaardig. Ook hier verwachten wij nog een duidelijker definiëring welk talent wordt bedoeld en vooral welke doelen en resultaten de gemeente hierbij voor ogen staat. De genoemde stichting voor talentontwikkeling kan een interessante keuze te zijn mits deze al bestaande en discipline georiënteerde structuren en expertise niet in de weg staat. Ook benadrukken wij dat voor het begeleiden van talent (oude) meesters hard nodig zijn. In onze ogen bestaat het risico van een te eenzijdige focus op (nieuw) talent terwijl de voor de sector eveneens belangrijke verdieping en/of innovatie achterblijft.

De aandacht voor het cultuuronderwijs onderschrijven wij van harte. Wij spreken de wens uit dat cultuureducatie eind 2020 structureel verankerd is in het onderwijs waarbij optimaal gebruik wordt gemaakt van de culturele omgeving in Groningen. Een koppeling met de gemeentelijke onderwijsagenda ligt voor de hand.

Criteria en beoordeling

Het idee van de cultuurpijlers vinden wij interessant maar brengt ook risico's met zich mee. Hoe denkt de gemeente deze instellingen sterker te positioneren zonder dat er een tweedeling in de sector, zowel in inhoudelijke als in financiële zin, ontstaat? Wij vinden het van belang dat vooraf duidelijk is wat, ten opzichte van de huidige situatie, de meerwaarde is van het aanwijzen van cultuurpijlers, zowel voor de instellingen zelf als ook voor de andere instellingen.

De opgenomen beoordelingscriteria voor de cultuurpijlers vinden wij nog te open. Zo leveren immers heel veel instellingen een bijdrage aan de Groningse culturele infrastructuur en het stedelijk netwerk. Wellicht zijn elementen als een onderscheidend cultureel profiel of inbreng van kennis en expertise, elementen die bruikbaar zijn. Ook zien wij graag een concretisering van hoe volgens de gemeente, de criteria voor artistieke waarde zich verhouden tot criteria voor andere (maatschappelijke of economische) waarden.

Net zoals dit voor de andere beleidssectoren gebeurt, raden wij de gemeente aan vooraf richting te geven aan het gesprek met de amateurkunstsector. Dit lijkt ons des te meer van belang omdat de amateurkunstsector heel divers is en daarmee de behoeften heel verschillend. Is Groningen voor de amateursector ook niet de plek waar talent zich kan ontwikkelen, waar samenwerking centraal staat en waar bijzondere crossovers ontstaan? Wij vinden het van belang dat de gemeente, naast een ondersteuning in de basis, de amateurkunstsector ook op deze punten blijft stimuleren.

In het beleidskader geeft u aan dat u alle instellingen op gelijke wijze wilt laten beoordelen door de Kunstraad. Wij juichen dit toe. Een uitzondering maakt u voor het Groninger Forum. Wij beseffen dat de actuele ontwikkelingen hier om een separaat beoordelingstraject vragen. Toch verwachten wij voor een goede beoordeling van de plannen van de Stadsbibliotheek, onderdeel van het Groninger Forum, ook inzicht in de beleidskoers van het Groninger Forum. Hier valt ons ook op dat de gemeente in december 2015 een bibliotheekvisie wil laten vaststellen door de gemeenteraad. Dit lijkt ons te laat voor de meerjarige aanvraag van de Stadsbibliotheek die immers al 1 januari 2016 moet zijn ingediend. Tevens komt hier de vraag op waarom de bibliotheekvisie niet net als de door u in het beleidskader genoemde museumvisie, onderdeel kan uitmaken van de cultuurnota 2017-2020.

Financiën

Wij vragen ons af hoe in hoeverre de gemeentelijke ambities daadwerkelijk gerealiseerd kunnen worden binnen het beschikbare financiële kader. Is het in de praktijk wel mogelijk om zowel een sterke brede basis te creëren via cultuurpijlers als ruimte te bieden aan vernieuwing? Hoe verhouden zich de structurele middelen ten opzichte van een verruiming van de incidentele middelen? En is er inzicht wat er voor de instellingen naast vaste (huisvestings-)kosten over blijft voor het ontwikkelen van artistieke producten, innovatie en marketing?

Ons evaluatierapport van het eerste jaar van de gemeentelijke cultuurnota 2013-2016 toonde aan dat veel cultuurinstellingen financieel in zwaar weer verkeren. De 10% korting op de gemeentelijke subsidie (in combinatie met bezuinigingen bij andere overheden) is bij de meeste instellingen hard aangekomen. Zelfs met het extra geld voor cultuur uit het coalitieakkoord onderschrijft dit onze eerdere constatering dat ambities, strategieën en doelen een nadere aanscherping en concretisering behoeven.

Overig

Wij missen in het beleidskader, met uitzondering van educatie, de aandacht voor het publiek. Juist als het gaat om de relatie tussen de intrinsieke waarde van cultuur en het bijdragen aan maatschappelijke opgaven, is in onze ogen de ontwikkeling van strategieën om meer, dan wel ander publiek te genereren essentieel. Tevens kan dit interessante informatie opleveren over de mate waarin de cultuurinstellingen alleen of in samenhang alle gewenste publieksgroepen bereiken.

Verder missen we in het beleidskader de aandacht voor de internationale positie van de cultuurinstellingen. Wellicht niet voor alle instellingen relevant, maar voor enkelen doorslaggevend voor hun onderscheidende positie. Ook ontbreekt in het beleidskader het thema duurzaamheid.

De Kunstraad is benieuwd naar de opdracht en uitkomsten van het lopende onderzoek naar de infrastructuur op het gebied van de podiumkunsten en de meerjarenplannen van de podia die eind 2015 worden ingediend. Uiteraard gaat onze aandacht daarbij zeker ook uit naar de toekomst van het Grand Theatre.

Tenslotte

Ondanks de kritische kanttekeningen en suggesties in dit advies waarderen wij de gemeentelijke inzet op het gebied van kunst en cultuur en kijken wij er naar uit om met alle betrokken partijen *Cultuurstad Groningen* voor een divers publiek te laten bruisen en te laten ontwikkelen.

Met vriendelijke groet,
namens het bestuur van de Kunstraad Groningen,

Ebrien den Engelsman,
directeur.

BIJLAGE

Overzicht inspraakreacties concept-kadernota 2017- 2020 Cultuurstad Groningen. City of Talent

INSPRAAKREACTIES

ALGEMEEN					
Nr.	Datum	Naam instelling	Persoon	Samenvatting	Reactie college
1	29-6-2015	Tschumi paviljoen	Dhr. Rob Pronk (voorzitter)	<ol style="list-style-type: none"> Herkent aanknopingspunten met eigen beleidsvoornemens. Sluiten ook aan op talentontwikkeling, educatie en innovatie. Top 5 positie ambitie- steden zijn nooit in concurrentie met elkaar maar onderscheiden zich hooguit van elkaar. Moet ook gewerkt worden aan relaties met Euregio Noord Duitsland. Groningen moet uit gaan van eigen kracht en niet naar het westen kijken. Moet ambitie hebben om zich te onderscheiden door letterlijk grensoverschrijdend te werken. Leeuwarden culturele hoofdstad wordt niet genoemd. Blij met cultuur als onderdeel van het straatbeeld. Sluiten hier bij aan. Hier zet het Tschumi paviljoen zich al 25 jaar voor in. 	<ol style="list-style-type: none"> Groningen blijft inzetten op de samenwerking met Duitsland, maar werkt ook intensief samen in Noordelijk verband en binnen de G9. Wij blijven investeren in ons onderscheidende cultuurprofiel om onze positie in de top 5 van meest aantrekkelijke cultuursteden in de Atlas voor gemeenten te bewaken. Wij zijn ons bewust van de waarde van LWD2018 voor het Noorden en sluiten hier actief bij aan. We verwerken deze ambitie duidelijker in onze kadernota.
2	8-7-2015	Vrijdag	Mw. Marleen Dijkstra (waarnemend directeur)	<ol style="list-style-type: none"> Tevredenheid over samen optrekken stad en provincie, evenals over doorzetten lijn 'cultuur voor iedereen'. Verzoek tot heldere einddoelen als grondslag voor beleidsplannen instellingen. Suggestie tot uitbreiding podiumonderzoek naar middelgrote podia. Betrek PABO bij culturele keten rond cultuureducatie. Twijfel noodzaak aparte stichting voor 	<ol style="list-style-type: none"> De kadernota formuleert onze visie en op hoofdlijnen onze ambities en strategieën. De cultuurnota werkt dit als uitvoeringsnota concreter uit. Met instellingen als Vrijdag wordt vervolgens in een Programma van Eisen jaarlijks concrete afspraken gemaakt over prestaties die bijdragen aan onze culturele ambities. Alle podia-instellingen (aanbieders

Kadernota cultuur 2017-2020

				<p>talentontwikkeling; kans op extra kosten en bureaucratie.</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Langere subsidieperiode voor cultuurpijlers goede zaak, maar waarom 10 jaar? Wie bepaalt verantwoordelijkheden? En wat zijn gevolgen voor andere instellingen? 7. Juicht leggen van externe verbandingen van cultuur toe, maar wel voldoende inzicht en bereidheid bij andere sectoren? 8. Voortzetten Cultuureducatie met kwaliteit goede zaak, graag aandacht voor bevordering deskundigheid leerkrachten. 9. Inzet amateurkunstbudget liefst samen met provincie en gekoppeld aan visie Vrijdag. 	<p>en gebruikers) in de huidige cultuurnota worden betrokken bij het onderzoek, waaronder Vrijdag.</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Er zijn constructieve contacten met de PABO, vormgeving van het lerarenonderwijs is echter een landelijke aangelegenheid. 5. De oprichting van een stichting zien wij als één van de mogelijke opties, bij de daadwerkelijke vormgeving betrekken wij het advies van de Kunstraad en ideeën vanuit het veld. 6. Wij kiezen vooralsnog voor een andere vormgeving van onze cultuurpijlers, zonder cultuurnota-overstijgende subsidiëring. We vragen de Kunstraad advies over de cultuurpijlers op basis van criteria in onze kadernota. 7. Wij zien kansen tot (intensivering van) samenwerking met andere sectoren en kennen hiertoe ook verbanden zoals het Akkoord. We willen nieuwe samenwerkingen, liefst vanuit meerdere gemeentelijke afdelingen en invalshoeken onderzoeken en stimuleren. 8. Over de vormgeving en inzet van onze amateurregelingen gaan wij dit voorjaar in openbaar gesprek met stakeholders uit het amateurveld, waaronder amateurverenigingen en Vrijdag.
3	15-7-2015	Stichting	Dhr. Lejo	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stemt van harte in met ambities college, 2. De uitgangspunten voor het 	

Kadernota cultuur 2017-2020

		Beeldlijn draagt hier graag aan bij. 2. Audiovisuele sector in het Noorden niet gestructureerd als 'culturele keten'. Pleidooi voor samenwerkingsverband van meerdere instellingen als 'cultuurpijler' voor deze sector. Uitkomst symposium van Beeldlijn najaar 2015 kan hieraan bijdragen.			vormgeven van onze cultuurpijlers zijn onderdeel van de kadernota. Vooralnog gaan wij hierbij uit van enkelvoudige instellingen van substantieel volume. Wij betrekken bij het aanwijzen van de cultuurpijlers het advies van de Kunstraad.
4	14-7-2015	SLAG (Stichting Literaire Activiteiten Groningen)	Siepe (coördinator)	1. Buiten stadsdichter worden letteren in de kadernota niet genoemd, terwijl Groningen 2 ^e Letterenstad van Nederland is (o.a. Dichters in de Prinsentuin, Grote Gebeuren, Poëziesmarathon). 2. SLAG wil in 2017-2020 stap maken van organisator naar productiehuis. Wil graag bijdragen aan invulling van stichting voor talentontwikkeling. 3. Juicht convenant Noord-Nederland toe, maar mist LWD2018.	1. Onze doelstellingen op gebied van bijvoorbeeld talentontwikkeling en educatie raken niet alleen aan de podiumkunsten en de beeldende kunst, maar vanzelfsprekend ook aan de letteren. We hebben Letterenstad Groningen nu wel expliciet in de nota opgenomen. 3. Zie 1. We zien goede plannen voor talentontwikkeling op het gebied van de letteren graag tegemoet. 4. Wij verwijzen naar onze reactie bij 1.3 (Tschumi Paviljoen).
5	14-7-2015	OVCG (Oorlogs- en Verzetscentrum Groningen)	Dhr. Deddo J. Houwen (voorzitter)	1. Kan zich op hoofdlijnen goed vinden in het voorgestelde beleid. Zou echter graag erfgoed en gezamenlijk verleden als onderdeel zien van het gemeentelijke cultuurbegrip. Deze dragen immers bij aan cultureel burgerschap.	1. Het belang van het bijbrengen van kennis over de geschiedenis van Groningen opgenomen stond wel - zij het summier - in de kadernota vermeld. We hebben dit nu verder uitgewerkt.
6	15-7-2015	Circus Santelli	Dhr. Jan Tjeerd Groenewoud (bestuur)	1. Kan zich niet altijd vinden in gekozen onderscheid tussen 'doel en 'strategie'. Zo kan het soms beter andersom. 2. Niet voldoende inzichtelijk hoe strategieën leiden tot verwezenlijken ambities.	1. Wij onderkennen dat het genoemde onderscheid arbitrair kan zijn. Zo kan een 'sterke basis' een doel zijn, maar ook een strategie. Wij menen met de huidige indeling het meest recht te

Kadernota cultuur 2017-2020

				<p>3. Begrip voor noemen culturele instellingen en disciplines ter illustratie, maar vraagt in dat kader ook aandacht voor circus, sinds 2005 op Europees niveau erkend als cultuurdiscipline.</p>	<p>kunnen doen aan onze ambities. Wij verwijzen naar onze reactie bij 2.2 (Vrijdag). 3. De veelheid aan culturele disciplines kan ertoe leiden wij in de kadernota niet alle disciplines bij naam noemen. Dat wij het circus als volwaardig onderdeel zien, illustreert de opname van Santelli in onze huidige cultuurnota.</p>
--	--	--	--	--	---

Collegebrief - Meerjarenprogramma Van Beschermd wonen naar wonen met . . .

Afdeling Maatschappelijke Ondersteuning
Onderwerp Meerjarenprogramma "Van Beschermd wonen naar wonen met begeleiding op maat"

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 7024 Bijlage(n) 1 Ons kenmerk 5132198

Datum 26-08-2015 Uw brief van Uw kenmerk

Geachte heer, mevrouw,

Bij dezen bieden wij u ter informatie het meerjarenprogramma "Van Beschermd wonen naar wonen met begeleiding op maat" aan. Daarnaast willen wij u met deze brief informeren over het tot stand komen van het programma en het vervolgproces. Het programma is in de afgelopen maanden, samen met veel betrokkenen, opgesteld voor de 23 Groninger gemeenten.

Inleiding

Sinds 1 januari 2015 zijn gemeenten vanuit de Wmo2015 ook verantwoordelijk voor Beschermd wonen. Deze taak was voorheen AWBZ gefinancierd en belegd bij zorgkantoren. Net als bij de reguliere Wmo heeft de Rijksoverheid ook voor deze taak opdracht gegeven voor zowel een transitie als een transformatie. Eerder hebben wij u, zowel schriftelijk als mondeling, een aantal keren geïnformeerd over de ontwikkelingen betreffende Beschermd wonen. Deze communicatie was met name gericht op de transitie en behandelde vooral het gesignaleerde financieel tekort, de centrumregeling en de inkoop voor Zorg in natura 2015. Het was voor ons vorig jaar vooral belangrijk een goede basis te leggen, alvorens te starten met de veranderopgave. Aan het begin van dit jaar zijn we met de projectgroep Beschermd wonen, bestaande uit medewerkers van de diverse Groninger gemeenten, gestart om te komen tot bijgaand meerjarenprogramma. Hierin hebben we onze visie op Beschermd wonen en de realisatie van de transformatie voor de komende vier jaar (2015-2019) beschreven. Dit hebben we uitgewerkt in concrete transformatieopgaven.

Centrumgemeente

De uitkering voor de 23 Groninger gemeenten wordt als centrumuitkering verstrekt aan de gemeente Groningen. De gezamenlijk Groninger gemeenten hebben in december 2014, met instemming van hun 23 gemeenteraden, de "Centrumregeling Beschermd wonen Groningen" vastgesteld. Dit is een lichte gemeenschappelijke regeling waarin afspraken zijn gemaakt over werkzaamheden in het kader van uitvoering en regie. Deze taken zijn belegd bij de gemeente Groningen als centrumgemeente.

In het periodieke plan met betrekking tot Maatschappelijke ondersteuning, zoals dit in ieder van de 23 gemeenteraden is vastgesteld, is het beleidskader van Beschermd wonen vastgelegd. Hiermee is Beschermd wonen onderdeel van het algemeen kader. In de gemeente Groningen is dat het "Beleidsplan Vernieuwing Sociaal Domein" dat uw raad op 29 oktober 2014 heeft vastgesteld. Dit algemeen kader hebben we, met de 23 Groninger gemeenten, nader uitgewerkt in het voorliggende gezamenlijk meerjarenprogramma voor de regio Groningen.

In de meicirculaire is een nieuwe macroverdeling gepresenteerd voor Beschermd wonen. Deze bedragen vallen lager uit dan eerder door het Rijk gepresenteerd. Dit betekent voor de regio Groningen dat de risico's zijn toegenomen. Bij de presentatie van de meicirculaire heeft het Rijk laten weten dat, mochten gemeenten op basis van de recente verdeling de zorgcontinuïteit niet kunnen waarborgen, zij zich kunnen melden bij een speciale commissie. De VNG heeft afgedwongen dat het Rijk gemeenten in staat moet stellen de beloofde vijf jaar zorgcontinuïteit te bieden. Voor Beschermd wonen betekent dit dat er voor de septembercirculaire nog correcties kunnen plaatsvinden. Voor 2015 monitoren wij de risico's en spannen we ons richting het Rijk maximaal in voor de nodige aanpassingen.

Aanpak en participatie

Omdat Beschermd wonen voor onze gemeenten een geheel nieuwe taak is, hebben we veel aandacht besteed aan verkenning van dit dossier. Hiermee hebben we vanaf januari jl. een aanvang gemaakt. Het bestuurlijk OOGO¹ Opvang en Beschermd wonen heeft in februari 2015 ingestemd met het plan van aanpak "Van Beschermd wonen naar vertrouwde ondersteuning thuis". Conform dit plan hebben we in verschillende gespreksrondes actief en intensief gesproken met cliënten, ouders, cliëntvertegenwoordigers, aanbieders van zorg, vertegenwoordigers van de 23 Groninger gemeenten en diverse andere betrokken bij Beschermd wonen.

¹ Het bestuurlijk op overeenstemming gericht overleg Opvang en Beschermd wonen, bestaat uit acht vertegenwoordigers (wethouders zorg) namens de 23 Groninger gemeenten.

Bladzijde 3 van 5
Onderwerp

De oriëntatieweek Beschermd wonen, van 23 tot en met 27 maart 2015, was hier onderdeel van. In deze week hebben we in vijf verschillende werksessies aan de hand van diverse thema's van gedachten gewisseld met cliënten, ouders, cliëntenvertegenwoordigers, Wmo- en adviesraden en zorgaanbieders. Daarnaast hebben we met alle betrokken gemeenten gesproken. De opbrengsten hebben we verwerkt in het geïntegreerd visiedocument en uitvoeringsplan 2015-2019 "Van Beschermd wonen naar wonen met begeleiding op maat". In de maanden mei en juni is dit met diverse belanghebbenden besproken en getoetst.

"Van Beschermd wonen naar wonen met begeleiding op maat"

Kern van ons meerjarenprogramma "Van Beschermd wonen naar wonen met begeleiding op maat" is de opgave om inwoners in onze 23 Groninger gemeenten, die te maken hebben met een psychische of psychosociale achtergrond en onvoldoende op eigen kracht kunnen deelnemen aan het maatschappelijk leven, van een passend ondersteuningsaanbod te voorzien. Zonder gefinancierde ondersteuning van de gemeenten kunnen deze inwoners niet vanuit zichzelf blijven meedoen aan het maatschappelijk leven. Vanuit de Wmo gedachte willen we ook bij Beschermd wonen stevig inzetten op de "inwoner centraal". Hierbij streven we naar begeleiding op maat, met directe verbondenheid met de samenleving en waarbij maximale zelfredzaamheid, participatie en een vertrouwde woonomgeving uitgangspunt zijn. Inwoners die in 2014 gebruik maakten van AWBZ Beschermd wonen hebben gedurende de looptijd van hun indicatie een overgangsrecht tot eind 2019. Dit recht op continuïteit van zorg is nadrukkelijk onderdeel van onze veranderopgave.

We werken de komende jaren toe naar een maatschappelijk gestuurd systeem waarbij de inwoner maximaal eigenaar is van zijn ondersteuningsvraag en aanbieders onderling samenwerken. Dit doen we in onderlinge samenhang met de lokale gemeenschap en het sociale netwerk van de inwoner. Ons programma is nadrukkelijk meerjarig en vraagt om een zorgvuldige en stapsgewijze uitwerking. Op basis hiervan ontwikkelen we nieuwe inwonersprofielen, met het accent op participatie en zelfredzaamheid. Dit vertalen we in een nieuwe en passende bekostigingsstructuur. Om hiertoe te komen hebben we verschillende transformatieopgaven geformuleerd. Het opstellen van inwonersprofielen, een kwaliteitskader, het uitwerken van een kostenstructuur, en het verder inrichten van een centrale ingang (ook wel toegang) voeren wij op als speerpunten voor de transformatieopgave. Voor nadere informatie verwijzen we naar het meerjarenprogramma en de daarin opgenomen samenvatting.

Bladzijde 4 van 5
Onderwerp

We stellen ons voor dat we, net als bij het tot stand komen van het meerjarenprogramma, ook de vervolgstappen in nauwe samenwerking zetten met betrokkenen. Dit zijn de gebruikers van de zorg, hun vertegenwoordigers, aanbieders van zorg, de verzekeraar, maar ook binnen de gemeenten zoeken we aansluiting met aanpalende domeinen zoals onder andere jeugd, wonen, veiligheid, werk en participatie. In de eerste fase van de transformatie, tot september 2016, concentreren wij ons op de uitvoering van de hierboven genoemde transformatieopdrachten. Aan de hand daarvan richten we een basisstructuur in, van waaruit we de transformatie tot en met 2019 verder kunnen uitbouwen.

In het kader van de inkoop 2016 en 2017 zullen we, naast de opgave om continuïteit van zorg te bieden, aanbieders stimuleren om met behulp van innovatieve pilotprojecten in gezamenlijkheid een bijdrage te leveren aan de vernieuwing zoals deze is vastgelegd in de eerder genoemde transformatieopgaven. In de loop van het programma zullen we deze ervaringen, daar waar deze positieve effecten sorteert, nader uitrollen.

Na vaststelling van het plan door de 23 Groninger colleges, zullen we met betrokken partijen concrete werkafspraken maken over de wijze waarop we de samenwerking de komende periode willen vormgeven. Voor de Wmo- en adviesraden van de 23 Groninger gemeenten organiseren we in het najaar van 2015 een plenaire bijeenkomst. Hier willen we het meerjarenprogramma nader toelichten en met hen van gedachten wisselen over hoe zij betrokken willen worden bij het proces.

Tot slot

We willen tot slot benadrukken dat we in het meerjarenprogramma Beschermd wonen de eerste aanzet hebben gedaan tot het leggen van een verbinding met de andere taak die we als centrumgemeente hebben met betrekking tot Opvang. Wij constateren een aantal gezamenlijke vraagstukken. Dit heeft onder andere te maken met een gedeeltelijke overlap van problematiek en daarmee dus ook van de doelgroep en de betrokken zorgaanbieders. De gezamenlijke gesignaleerde vraagstukken zullen we in de komende tijd nader gaan verkennen, om deze zoveel als mogelijk integraal op te pakken.

Bladzijde 5 van 5
Onderwerp

Daarnaast stellen we voor om u in het najaar 2016 apart te informeren over de eerste fase van de transformatieopdracht Beschermd wonen. Wij gaan er verder vanuit dat wij u voor dit moment voldoende hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
Peter den Oudsten

de secretaris,
Peter Teesink

BIJLAGE

Meerjarenprogramma: Van Beschermd wonen naar wonen met begeleiding op maat.

22-6-2015

Projectgroep Beschermd Wonen

Versie 10

Collegebrief - Meerjarenprogramma Van Beschermd wonen naar wonen met . . .

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	3
Samenvatting.....	4
1. Inleiding	7
2. Beschermd Wonen AWBZ GGZ C 2014.....	10
2.1. Toegang AWBZ.....	10
2.2. Zorg Zwaarte Pakketten GGZ C.....	10
2.3. Overzicht aantal cliënten per gemeente naar financieringsvorm (ZIN /PGB)	11
2.4. Financieel overzicht Beschermd wonen	14
3. Opbrengsten veldconsultatie Beschermd wonen	16
3.1. Opbrengst veldconsultatie 23 - 27 maart 2015.....	16
3.2. Gesprekken met Groninger gemeenten	20
3.3. Conclusies veldconsultaties.....	20
4. Visie: Van Beschermd wonen naar wonen met begeleiding op maat.....	22
4.1. Maatschappelijke ontwikkelingen	22
Psychiatrie: van medisch model naar maatschappelijk model.....	22
Prestatiemaatschappij	22
Armoede	22
Gevolgen marktwerking	23
4.2. Visie	23
5. Doelen Inspanningen Netwerk (DIN) Beschermd wonen en Opvang	35
5.1. Aanbieders.....	35
5.2. Gemeenten	36
5.3. Centrum gemeente Groningen.....	37
6. Vierjarig transformatieprogramma op hoofdlijnen.....	38
6.1. Programmastructuur en communicatie	38
6.2. Transformatieopgaven en planning	40
6.3. Programmaplanning	44
Bijlage 1: Opbrengsten oriëntatieweek maart 2015 en sessie 23 april 2015.....	46
Bijlage 2: Doelen Inspanningen Netwerk (DIN).....	56
Bijlage 3: CANVAS: basis voor het invullen van beleidsplannen	57

Voorwoord

Kent u de wet van de WEDERKERIGHEID?

Supersimpel: 'Wat je investeert in anderen komt op een of andere manier terug.

Vooral NIET selecteren op erkend 'kwetsbare groepen' zoals ouderen en gehandicapten. Met braaf burgerschap en liefdadigheid heeft de Wet van de Wederkerigheid nul komma nul te maken. Het is gewoon gedeeld eigen belang.

Er zitten namelijk alle elementen in verpakt waar een mens – wetenschappelijk bewezen- gelukkig van wordt: eigen regie en vat op je leven, een positieve visie, de ervaring en verbinding en van betekenis

zijn, humor en spel.

Marlieke de Jong

Zojuist las u de wet van de wederkerigheid. Een citaat van Marlieke de Jong, stafmedewerker Empowerment bij Lentis. Dit citaat geeft in essentie weer waar de transformatie van Beschermd wonen om gaat: in elkaar investeren om er gezamenlijk beter van te worden, niet uit paternalisme maar uit welbegrepen eigen belang voor iedereen. Daarom gaan we in dit meerjarenprogramma Beschermd wonen als Groninger gemeenten met inwoners en instellingen de uitdaging aan om onze inwoners met een psychiatrische – of psychosociale achtergrond zoveel mogelijk te laten participeren in onze Groninger samenleving en hun zelfredzaamheid en regie over eigen leven zoveel mogelijk te vergroten.

De afgelopen maanden verdiepten we ons in de achtergronden van Beschermd wonen en ontmoetten we aanbieders, inwoners van Beschermd wonen, verwanten en vertegenwoordigers van gemeenten. Uit de titel van onze nota zou de conclusie getrokken kunnen worden dat Beschermd wonen op dit moment geen begeleiding op maat biedt. Niets is minder waar. Beschermd wonen blijkt een divers pallet van vormen van wonen te zijn. Van bijna geheel zelfstandig met enige begeleiding tot een gesloten woonvoorziening. Binnen deze gevarieerdheid van woonvormen ligt de focus van de beroepskrachten altijd op het vergroten van de zelfstandigheid van deze inwoners.

Door onze gesprekken met aanbieders van Beschermd wonen zijn we onder de indruk van de professionaliteit en de betrokkenheid van deze aanbieders. Ze willen zich inzetten om actief mede vorm te geven aan de transformatie.

De inwoners die we ontmoetten waren enerzijds bezorgd over de toekomst van hun begeleiding en woonsituatie en anderzijds uitgesproken in hun ideeën en inzet om meer zelf het heft in handen te nemen.

De Groninger gemeenten staan dicht bij haar inwoners. Vanuit haar politieke mandaat en maatschappelijke opdracht is de betrokkenheid bij haar inwoners groot en zijn de gemeenten uiteindelijk aanspreekbaar op de resultaten van deze transformatie. Het spreekt vanzelf dat deze verantwoordelijkheid zich vertaalt in een actieve regievoering op deze transformatie, die veel verder gaat dan het slechts financieren van de afgesproken productie en budgetsturing van Beschermd wonen.

We bedanken iedereen voor de inzet en het meedenken. Dit stimuleerde en motiveerde ons tot het opstellen van deze nota, waarin we de ideeën van iedereen over de wijze en de beweging van de transformatie van Beschermd wonen hebben meegewogen.

Collegebrief - Meerjarenprogramma Van Beschermd wonen naar wonen met . . .

Samenvatting

Met ingang van 1 januari 2015 zijn de gemeenten verantwoordelijk voor Beschermd wonen. Deze taak werd voorheen gefinancierd door de AWBZ. Onze inwoners die nu gebruik maken van Beschermd wonen hebben een psychiatrische aandoening of een psychiatrisch verleden, al dan niet in combinatie met andere problematiek (o.a. licht verstandelijke beperking, verslaving en detentie). Deze inwoners kunnen onvoldoende op eigen kracht deelnemen aan het maatschappelijke leven, hebben (bijna) geen werk, hebben moeite met regie voeren over hun eigen leven en hebben een beperkt sociaal netwerk. Zonder gefinancierde ondersteuning van de gemeenten kunnen deze inwoners niet vanuit zichzelf blijvend meedoen aan het maatschappelijke leven. Daarnaast is de veiligheid, zowel van de inwoner zelf als van de omgeving, een belangrijk aspect. Zorgvuldigheid is daarom bij de komende transformatie een vereiste.

Inwoners die in 2014 gebruik maakten van AWBZ Beschermd wonen op psychiatrische grondslag, hebben gedurende de looptijd van hun indicatie een overgangsrecht tot eind 2019 op een vergelijkbare vorm van Beschermd wonen volgens de eerder afgegeven AWBZ indicatie. Door de sterke stijging van het AWBZ Beschermd wonen in 2014 in vergelijking met 2013 - waar het budget van de gemeenten op gebaseerd is - hebben we te maken met een financieel risico van minimaal drie miljoen euro. Dit risico kan oplopen tot maximaal acht miljoen euro, wanneer alle PGB indicaties in 2015 daadwerkelijk worden ingezet ter financiering van Beschermd wonen. De centrumgemeente Groningen zet zich in om het ontbrekende budget te verhalen op het Rijk, zodat we het door het Rijk afgegeven overgangsrecht van onze inwoners kunnen garanderen en financieren.

Los van het al dan niet dekken van het bovenstaande financiële risico verwachten we de komende jaren een geleidelijke afname van de beschikbare middelen, zodat de transformatie van Beschermd wonen in ieder geval deze afname van middelen moet compenseren. De dominante aanjagende kracht achter de sterke stijging van het gebruik van Beschermd wonen is de financieringswijze (product- en budgetsturing) en de filosofie van de AWBZ (medische model gericht op individu). Inwoners hadden in de AWBZ recht op Beschermd wonen, wanneer er sprake was van een gediagnostiseerde psychiatrische stoornis. Dit recht vertaalde zich in een aantal standaard producten, geënt op de begeleidingsnoodzaak van het individu. Aanbieders van Beschermd wonen werden door het productiesysteem geprikkeld om in onderlinge concurrentie zo economisch mogelijk Beschermd wonen aan te bieden. Alleen al vanwege onze financiële opgave willen we stapsgewijs deze dominante kracht afzwakken ten gunste van de ontwikkeling van een maatschappelijk gestuurd systeem, waarbij de inwoner maximaal eigenaar is van de oplossing van zijn of haar ondersteuningsvraag en de aanbieders onderling samenwerken. Dit in samenhang met de lokale gemeenschap, het sociale netwerk en de gemeentelijke voorzieningen.

Transformatie

In een aantal transformatieopgaven willen we dit maatschappelijk gestuurd systeem ontwikkelen. De belangrijkste transformatieopgave is de inzet van de Zelfredzaamheidsmatrix (ZRM) als registratie- en sturingsmiddel, inclusief de bijbehorende methodiek van het in kaart brengen van de ondersteuningsvraag van de inwoner in een aantal leefgebieden. Van daaruit wordt samen met de inwoner beoordeeld welke ondersteuning het beste antwoord is op de ondersteuningsvraag. Op basis van de ZRM ontwikkelen we inwonerprofielen met een nieuwe bekostigingsstructuur die de basis vormt voor de inkoop van Beschermd wonen. We verdelen bij de inkoop Beschermd wonen in drie compartimenten, namelijk wonen (met toezicht), begeleiding en dagbesteding (inclusief vervoer). Door deze compartimentering kunnen aanbieders in onderlinge samenwerking passende combinaties maken als antwoord op de ondersteuningsvraag van de inwoner. Met de inzet van deze transformatieopgave verlaten we het medisch model en brengen we met de inwoner de gehele context van de ondersteuningsvraag in beeld om tot een passend aanbod te komen, welke – vanuit de Wmo - de juiste compensatie biedt voor de ondersteuningsvraag van de inwoner. We leggen in toenemende mate in Beschermd wonen het accent op participatie (zinvolle dagbesteding) en verhogen van de zelfredzaamheid. Vanwege de grote toestroom van jeugdigen in Beschermd wonen

Collegedebrief - Meerjarenprogramma Van Beschermd wonen naar wonen met . . .

willen wij onze inzet op de overgang van jeugdhulp 18- naar 18+ vergoten. We geven deze jeugdigen zo een goede start naar volwassenheid en voorkomen onnodig langdurig gebruik van intensieve begeleiding en ondersteuning in de toekomst. De inwoner met zijn ondersteuningsvraag staat centraal en is eigenaar van haar of zijn of antwoord op de ondersteuningsvraag.

Tegelijkertijd met de realisering van de bovenstaande transformatieopgave richten we een centrale ingang in. We willen aan de voorkant bij de instroom van Beschermd wonen - met expertise van aanbieders en zo mogelijk in aanwezigheid van de inwoner met inzet van een ervaringsdeskundige - de juiste afweging maken van de inzet van aanbieders om de ondersteuningsvraag effectief te beantwoorden. We sturen zo op de instroom door het verhogen van de kwaliteit van onze beslissing tot het toekennen van Beschermd wonen en het vaststellen van het meeste effectieve aanbod. Toetsing van de effectiviteit van het aanbod is daarna op basis van de resultaten van de ZRM goed mogelijk. Daarnaast kan de door- en uitstroom gevolgd worden. Noodzakelijke voorwaarde bij de centrale ingang is een actueel overzicht van de kwaliteit en beschikbaarheid van het aanbod Beschermd wonen.

Na vaststelling van de nota maken we een aanvang met de bovenstaande transformatieopgaven. We creëren zo een gemeenschappelijke basis om de transformatie daarna d.m.v. innovaties en experimenten verder uit te bouwen. De transformatie omvat ook afstemming op ontwikkeling en opbouw van lokale voorzieningen op het gebied van Beschermd wonen. Daarbij worden van alle transformatie deelnemers - gemeenten, aanbieders en centrumgemeente - concrete (beleids)plannen verwacht, waarin zij aangeven hoe zij intern transformeren en welke bijdrage zij in welke vorm aan de totale transformatie willen leveren.

PGB en Zorg in natura

Gezien de achtergronden van de inwoners die nu Beschermd wonen ontvangen, zijn deze inwoners minder goed in staat om zelf regie te voeren. We vinden daarom dat in uitzonderingssituaties een PGB kan worden verstrekt. Omdat het PGB aanbod ervoor zorgde dat er maatwerk kon worden geboden waar dit regulier niet of nauwelijks kon, openen we de mogelijkheid voor PGB aanbieders om naast de PGB, Zorg in natura te gaan bieden. We vergroten zo de gevarieerdheid van het aanbod van Beschermd wonen en creëren een gelijkwaardig speelveld voor grotere- en kleine aanbieders, zodat nieuwe combinaties en innovaties in aanbod mogelijk worden.

In onze transformatieopgave van het kwaliteitskader Beschermd wonen zullen de eisen/voorwaarden die worden gesteld aan een PGB aanbieder voor de overgang naar Zorg in natura worden uitgewerkt

Veiligheid

Het zorgen voor een veilige omgeving staat bij Beschermd wonen voorop. We nemen maatregelen om de inwoner een veilige omgeving te bieden en/of, indien de inwoner een gevaar is voor de omgeving, de omgeving veiligheid te bieden. Voor inwoners uit detentie die intensieve woonondersteuning nodig hebben en vaak met enige mate met justitie in aanraking komen, zorgen we voor sluitende afspraken met de justitieketen. Het arrangeren van regie is onze opgave. We zien hier ook een rol voor het veiligheidshuis weggelegd.

Grenzen aan de gemeentelijke taken

De Zorgverzekeringswet (psychiatrische behandeling in kliniek en ambulant) gefinancierd door de ziektekostenverzekeraars, de Wet langdurige zorg (chronische psychiatrische aandoening in combinatie met blijvende somatische problemen) gefinancierd door het zorgkantoor Menzis, begeleiding onder justitiële titel, gefinancierd door justitie en de gemeentelijke Wmo bepalen inhoudelijk en financieel de grenzen van Beschermd wonen. Er is hier sprake van grijze gebieden. We willen met deze financiers afspraken maken over de gezamenlijke financiering, zodat beide financiers door deze samenwerking kosten besparen en de inwoner niet geconfronteerd wordt met onnodige breuken in de noodzakelijke continuïteit van de (woon)begeleiding.

Daarnaast gaan de gemeenten in gesprek met de woningcorporaties om de huidige stagnerende doorstroming naar huurwoningen te bevorderen.

Om de resultaten van de transformatie van Beschermd wonen te realiseren, is samenwerking met de overige beleidsvelden (o.a. werk en inkomen) van de gemeenten noodzakelijk.

Opvang¹ en Beschermd wonen

Opvang en Beschermd wonen vallen onder de zelfde centrumregeling van de 23 Groninger gemeenten. We willen Opvang en Beschermd wonen waar mogelijk zoveel mogelijk integreren (bijv. bij de ingang en inzet Beschermd wonen na Opvang en het vastgoedvraagstuk). Hiervoor zullen we in het najaar 2015 een plan opstellen.

Regie Groninger gemeenten en centrumgemeente

We brengen een duidelijke scheiding aan tussen de centrumgemeente rol, taak en functie van de gemeente Groningen en de gemeentelijke verantwoordelijkheid, rol en taken van de Groninger gemeenten, waaronder de gemeente Groningen. We leggen dit vast in een centrumregeling waarin het mandaat van de 23 gemeenten aan de centrumgemeente is beschreven en een dienstverleningshandvest, waarin de dienstverlening van de centrumgemeente Groningen aan de Groninger gemeenten is vastgelegd. De gemeente Groningen zal haar centrumgemeente taken beleggen in een programma, waarbij de intentie is om hier naast Beschermd wonen ook Opvang in onder te brengen. De Groninger gemeenten voeren in de eerste jaren van de transformatie stevig regie op het transformatieproces om een passende (woon)begeleiding binnen de financiële kaderstelling voor de toekomst te verzekeren.

¹ Voormalige Maatschappelijke opvang en Vrouwenopvang

1. Inleiding

Inmiddels doen de Groninger gemeenten de eerste ervaringen op met hun nieuwe verantwoordelijkheid voor de uitvoering van Beschermd wonen voor haar inwoners² met een psychiatrische achtergrond (ex AWBZ). Voor de direct betrokkenen is het even wennen aan deze nieuwe werkelijkheid met gemeentelijke spelregels.

In principe veranderde er vergeleken met 2014 nog niet veel. In het najaar van 2014 was ons eerste doel de realisatie van een zo soepel mogelijke transitie van Beschermd wonen AWBZ naar de Wmo, om de continuïteit van Beschermd wonen voor onze inwoners te garanderen. Deze transitie wordt dit jaar voltooid. Bij deze transitie is een budget Beschermd wonen (geoordeelde middelen) naar de centrumgemeente overgekomen. Gebleken is dat dit budget op onderdelen forse risico's kent.

Wanneer we de volledig afspraken van het Rijk over de continuïteit van Beschermd wonen willen handhaven, lopen de gezamenlijke Groninger gemeenten alleen al in 2015 een financieel risico van maximaal 8 miljoen euro. De hoogte van ons uiteindelijke budget over de komende vier jaar is nu nog onduidelijk. Bij de meicirculaire 2015 is duidelijk geworden dat het macrobedrag voor de centrumgemeente Groningen lager uitvalt dan in de decembercirculaire gecommuniceerd. In de decembercirculaire is een bedrag genoemd van 56,2 miljoen. In de meicirculaire is een bedrag opgenomen van 55,3 miljoen voor 2015 en 55,8 miljoen voor 2016. Daarmee zijn de financiële risico's voor de regio Groningen toegenomen. Bij de presentatie van de meicirculaire heeft het Rijk laten weten dat mochten gemeenten op basis van de recente verdeling de zorgcontinuïteit niet kunnen waarborgen, dan kunnen zij zich melden bij een speciale commissie. De VNG heeft afgedwongen dat het Rijk gemeenten in staat moet stellen de beloofde vijf jaar zorgcontinuïteit te bieden. Voor Beschermd wonen betekent dit dat er voor de septembercirculaire nog correcties kunnen plaatsvinden. Voor 2015 monitoren wij de risico's en spannen we ons richting het Rijk maximaal in voor de nodige aanpassingen. Dit hangt o.a. af van de mate waarin het Rijk de nu aanwezige tekorten op het huidige budget (2015) wil compenseren. Ondanks dit risico, gaan we er vooralsnog vanuit dat we de komende vier jaar grotendeels ons transformatieprogramma Beschermd wonen kunnen uitvoeren. Ook al omdat juist dit transformatieprogramma een reëel uitzicht biedt op de noodzakelijke besparing, waardoor het voorzieningenniveau op langere termijn geborgd kan worden. In de paragraaf financiering en besturing gaan we hier nader op in (financieel kader, pagina 28).

Voor cliënten die per 1 januari 2015 reeds een indicatie hebben voor Beschermd wonen, is er een overgangsrecht. Met dit overgangsrecht hebben zij binnen de looptijd van hun indicatie recht op Beschermd wonen conform die indicatie, echter tot een maximale periode van vijf jaar. De Groninger gemeenten hebben inmiddels hun samenwerking op de centrumgemeente taken vastgelegd in een centrumgemeente regeling, zodat er de komende jaren een juridische solide basis voor de gemeentelijke samenwerking is gelegd.

In februari 2015 zijn we - vanuit onze regierol als centrumgemeente - met aanbieders, inwoners, Groninger gemeenten en belanghebbenden gestart met de transformatie fase. De eerste stap van de transformatie hebben we vastgelegd in ons plan van aanpak van de transformatie van Beschermd wonen.³

Deze nota beschrijft de visie en de realisatie van de transformatie Beschermd wonen voor de komende vier jaar. We nemen, indien dit mogelijk en wenselijk is, de relatie met de Opvang⁴ mee. De essentie van onze aanpak is dat we samen met aanbieders, inwoners, belangenorganisaties en de

² We spreken in deze nota consequent over inwoner in plaats van cliënt. Als we spreken over de AWBZ 2014 dan spreken we over cliënt.

³ Zie: Plan van aanpak: 'Van Beschermd wonen naar vertrouwde ondersteuning thuis' (februari 2015).

⁴ De Opvang werkt in dit kader nog een beleids- en uitvoeringsplan uit n.a.v. een onderzoek naar de Opvang.

Collegebrief - Meerjarenprogramma Van Beschermd wonen naar wonen met . . .

Groninger gemeenten deze transformatie als het ware ontvouwen en in de tijd zetten. We willen met deze partners een gedragen visie en een gedragen meerjarenperspectief vaststellen, welke ons houvast en zekerheid biedt bij de transformatie. Dit is nodig om de ruimte en veiligheid te creëren voor veranderingen.

De centrumgemeente Groningen voert op basis van de centrumregeling in opdracht van de 23 Groninger gemeenten de regie over deze transformatie. Onze taakopvatting en onze invulling van de regie weerspiegelt de wijze waarop we met elkaar de transformatie aan willen gaan. In het kort richt onze regie zich op:

- o Het samenbrengen van partners en het organiseren van eigenaarschap van inwoners op het gebied van Beschermd wonen en met hen op weg gaan naar de gewenste- en gedeelde eindbestemming.
- o Het met elkaar expliciteren van de factoren die geleid hebben tot de huidige situatie van Beschermd wonen.
- o Het delen van werkelijkheidsbeelden over de huidige- en toekomstige Wmo praktijk, om daarmee een gezamenlijk begrippenkader en taal te ontwikkelen die past binnen het Wmo gedachtegoed.
- o Het in samenhang brengen van de gemeentelijke eindverantwoordelijkheid met de uitvoering van Beschermd wonen, door via onze partners regie te voeren op de noodzakelijke transformatie op de werkvloer en het bevorderen van de inbedding van Beschermd wonen met de al aanwezige ondersteuning in onze dorpen en wijken.
- o Het zoveel mogelijk wegnemen van belemmeringen die in de weg staan van een effectieve- en samenhangende ondersteuning en begeleiding aan inwoners die gebruik maken van Beschermd wonen.

Het karakter van een transformatie verhoudt zich slecht tot een lineaire aanpak. Daarom navigeren en zoeken we met elkaar naar werkbare wegen om tot de gewenste (voorlopige) eindsituatie te komen. Dat betekent dat we in onze regievoering combinaties maken tussen richting bepalen (sturen), volgen (laten gebeuren), evalueren (effect meten, bijsturen) en besluiten.

De inwoners die nu gebruik maken van Beschermd wonen hebben een psychiatrisch verleden in combinatie met andere problematiek (o.a. licht verstandelijke beperking, schulden, verslaving, detentie), waardoor zij onvoldoende kunnen deelnemen aan het maatschappelijk leven, (bijna) geen werk hebben, moeite hebben met structuur krijgen en houden in het huishouden van alledag en over een beperkt sociaal netwerk beschikken.

Juist de gemeentelijke overheid maakt zich sterk voor deze inwoners, omdat ze zonder de door de overheid gefinancierde ondersteuning en begeleiding niet vanuit zichzelf blijvend kunnen deelnemen aan het maatschappelijk leven en zodoende aan de zijkant blijven staan. Bovendien zijn zij soms een gevaar voor zichzelf of voor hun omgeving. Dit veiligheidsaspect dwingt ons tot zorgvuldigheid bij de stappen die we nemen bij de komende transformatie.

In de toekomst stellen we de begeleidingsvraag van de inwoner centraal. We gaan daarbij uit van wat hij of zij zelf met behulp van zijn directe omgeving zelf kan (zelfredzaamheid en participatie) en wat aan begeleiding nodig is om dit te bereiken. Inwoners die de begeleiding nodig hebben, krijgen die ook. Voor de betaalbaarheid van Beschermd wonen streven we er zoveel mogelijk naar om te komen tot passende begeleiding op maat, met directe verbondenheid met de plaatselijke samenleving.

Om het bovenstaande te bereiken willen we de huidige product- en kostensturing vanuit de AWBZ geleidelijk veranderen in een sturing die de effectiviteit van de toename of behoud van de zelfredzaamheid en participatie toetst en gericht is op de voortdurende verbetering van de effectiviteit van de inzet van begeleiding vanuit inwonersperspectief. Onze transformatie en vernieuwing zal nadrukkelijk gericht zijn op resultaatsturing. Hiervoor is een mentaliteitsverandering van een ieder nodig. Niet alleen doet iedereen mee, maar ook is iedereen nodig.

Leeswijzer:

In hoofdstuk twee beschrijven we op hoofdlijnen de feiten en achtergronden van Beschermd wonen zoals wie die kennen vanuit de AWBZ. We eindigen dit hoofdstuk met een analyse van de AWBZ Beschermd wonen en trekken conclusies voor onze transformatie. De opbrengsten van onze

veldconsultatie zetten we in hoofdstuk drie op een rijtje. Hoofdstukken twee en drie vormen de basis voor onze visie in hoofdstuk vier. In hoofdstuk vijf concretiseren we onze visie in een Doelen Inspanningen Netwerk (DIN). In dit hoofdstuk wordt duidelijk wat de transformatie voor een ieder betekent. We eindigen in hoofdstuk vijf met de uitwerking van het vierjarig transformatieprogramma op hoofdlijnen, waarin we de wijze van regievoeren verder uitwerken en waar concrete acties - waaronder transformatieopdrachten - worden benoemd.

Met het bovenstaande als gezamenlijk onderschreven startpunt en 'roadmap' van onze transformatie gaan we de komende jaren stap voor stap op weg naar vormen van wonen met een wisselende ondersteuningsintensiteit op maat, zoveel mogelijk opgenomen in onze dorpen en wijken.

2. Beschermd Wonen AWBZ GGZ C 2014

In dit hoofdstuk beschrijven we op hoofdlijnen de inhoud van Zorg Zwaarte Pakketten (ZZP) op psychiatrische grondslag (C) zoals deze in de AWBZ zijn gehanteerd en waarmee cliënten zijn overgekomen naar de gemeenten, het aantal cliënten per ZZP, de financiële vertaling daarvan in Zorg in natura (ZIN) en Persoonsgebonden Budget (PGB). Het gaat ons hier om een algemeen beeld van hoe de AWBZ werkte en te analyseren wat dit voor onze transformatie van Beschermd Wonen betekent en daar conclusies aan te verbinden.

2.1. Toegang AWBZ

Bijna altijd werden potentiële cliënten voor Beschermd Wonen door zorgaanbieders bij het Centrum Indicatiestelling zorg (CIZ) aangemeld voor een indicatie⁵. De AWBZ werkte met verschillende grondslagen (aard van de aandoening, in dit geval psychiatrische aandoening⁶) en ZZP's gebaseerd op cliëntprofielen, welke opliepen in intensiteit van begeleiding en eisen aan het wonen. Het CIZ beoordeelde de aanvraag hoofdzakelijk administratief (bijv. aanwezigheid verklaring van een arts), zonder de cliënt gesproken te hebben en stelde de indicatie voor een bepaalde periode vast⁷ en stuurde deze naar de cliënt. De zorgaanbieder naar keuze van de cliënt startte met de begeleiding op basis van het vastgestelde ZZP. Af en toe - veelal op verzoek van de zorgaanbieder - vond bijstelling van de ZZP plaats (herindicatie).

2.2. Zorg Zwaarte Pakketten GGZ C

De grondslagen van de ZZP waren ingedeeld op basis van de diagnose van een psychiatrische aandoening. Deze diagnose en de ernst van de problematiek bepaalde in welk ZZP de cliënt ingedeeld werd. Het ZZP beschreef vervolgens binnen een bepaalde bandbreedte het cliëntprofiel. In tabel 1 geven we een overzicht van de zes ZZP C met een korte beschrijving van het cliëntprofiel⁸.

Tabel 1: Overzicht zes ZZP C (psychiatrie)

Zorg Zwaarte Pakket C: Cliëntprofielen	Kenmerken
1. Beschermd wonen met begeleiding	Deze cliënten hebben een lichte psychiatrische aandoening en hebben begeleiding en vooral bescherming en stabiliteit nodig in een weinig eisende woonomgeving.
2. Gestructureerd Beschermd wonen met uitgebreide begeleiding	Deze cliënten hebben vanwege psychiatrische aandoening continue begeleiding nodig. Zij hebben structuur, stabiliteit, bescherming en veiligheid nodig waarin toezicht wordt gehouden en die weinig eisen stelt.
3. Beschermd wonen met intensieve begeleiding	Als 2 + weinig eisende prikkelarme woonomgeving. De begeleiding is met name gericht op het omgaan met de door de aandoening veroorzaakte 'defecten'.
4. Beschermd wonen met intensieve begeleiding en verzorging	Deze cliënten hebben een complexe psychiatrische aandoening en daarvoor intensieve begeleiding nodig. Zij hebben structuur en toezicht biedende beschermde woonomgeving nodig, die deels een besloten karakter kan hebben (gecontroleerde in- en uitgang). Er is ondersteuning van taken op alle levenssterreinen nodig inclusief hulp vanwege (sommige) gezondheidsbeperkingen.
5. Beschermd wonen met intensieve begeleiding en gedragsregulering	Zie 4. Daarnaast: overname van taken op alle levenssterreinen. Cliënten zijn nauwelijks in staat sociale relaties te onderhouden en de dag te vullen. Tot deelname aan het maatschappelijke verkeer is men niet in staat, noch in geïnteresseerd. Cliënten hebben geen besluitvormings- en oplossingsvaardigheden. Initiëren en uitvoeren van eenvoudige en complexe taken moet vaak overgenomen worden. Ze reizen met begeleiding.
6. Beschermd wonen met intensieve begeleiding / verpleging en verzorging	Zie 5. Daarnaast: somatische aandoening, lichamelijke handicap of verstandelijke beperking. De woonomgeving is aangepast aan de beperkingen van de cliënt.

⁵ Veelal is de cliënt niet zelf in staat om de aanvraag bij de CIZ in te dienen. Voor aanvragen voor PGB komt het wel voor dat vertegenwoordigers van cliënten (bijv. ouders) een aanvraag indienen.

⁶ Verslaving valt ook onder psychiatrische aandoening.

⁷ Soms voor zeer lange tijd, bijv. 2026

⁸ Uitgebreide beschrijvingen van de cliëntprofielen zijn beschikbaar.

Vanaf 1 januari 2015 komen inwoners die aan profielen ZZP 1 en ZZP 2 voldoen niet meer in aanmerking voor Beschermd wonen. Zij zijn voortaan aangewezen op o.a. de Wmo (maatwerk)voorzieningen van de Groninger gemeenten. Voor cliënten die op 1 januari 2015 al een indicatie ZZP 1 of ZZP 2 hadden, geldt maximaal nog een overgangsrecht van vijf jaar (t/m 31 december 2019).

In tabel 2 geven we een globaal overzicht van de gemiddelde uren per ZZP. Naast de component wonen en toezicht bestaat een ZZP uit een mix van verschillende producten, nl. begeleiding, persoonlijke verzorging, verpleging en dagbesteding.

Tabel 2: Gemiddelde urengebruik per soort per ZZP⁹ per week

Zorg zwaarte pakket	Uren begeleiding	Uren persoonlijke verzorging	Uren verpleging	Totaal	Uren dagbesteding
1	3,71	0,88		4,59	3,03
2	8,30	0,98		9,29	2,76
3	7,91	2,76		10,67	3,10
4	8,80	3,07	1,46	13,33	3,27
5	10,69	2,76	1,35	14,8	3,33
6	7,37	7,37	4,74	19,49	3,41

Conclusie:

De cliëntprofielen uit de AWBZ geven een goed overzicht over welke begeleiding, zorg en dagbesteding per profiel noodzakelijk geacht werd. Het vormt ons vertrekpunt om stapsgewijs te komen tot een indeling van profielen Wmo Beschermd wonen, die gebaseerd zijn op het vergroten van de zelfredzaamheid en participatie. In het kader van de nog niet bekende afbakening met de Wet langdurige zorg (Wlz) is de beschrijving van ZZP 6 van belang. Cliënten uit dit profiel komen door een combinatie van blijvende problematiek (somaatich, lichamelijke handicap, verstandelijke beperking) wellicht in aanmerking voor financiering uit de Wlz.

2.3. Overzicht aantal cliënten per gemeente naar financieringsvorm (ZIN /PGB)

De gegevens over cliënten zijn gebaseerd op de aangeleverde informatie van de zorgkantoren (zgn. Vektis gegevens)¹⁰ en geven een beeld van de ontwikkeling van de populatie cliënten in Beschermd wonen.

Tabel 3: Aantal cliënten per gemeente Zorg in natura 2013 en 2014

Zorg in natura	December 2013	December 2014	Aantal	Percentage stijging	Percentage inwoners
Groningen	401	485	84	21	52,7
Oldambt	101	107	6	6	11,6
Delfzijl	59	64	5	8	7
Hoogezand-Sappemeer	48	56	8	17	6,1
Eemsmond	47	43	-4	-9	4,7
Stadskanaal	47	47	0	0	5,1
Veendam	35	39	4	11	4,2
Zuidhorn	11	9	-2	-18	1
Appingedam	9	8	-1	-11	1
Haren	9	9	0	0	1

⁹ Bron: Inventarisatie Beschermd wonen GGZ centrumgemeente Zwolle – Bureau HHM (mei 2014)

¹⁰ De gegevens van de zorgaanbieders wijken hiervan af.

Collegiebrief - Meerjarenprogramma Van Beschermd wonen naar wonen met . . .

De Marne	8	7	-1	-13	0,8
Slochteren	8	4	-4	-50	0,4
Vlagtwedde	8	4	-4	-50	0,4
Winsum	7	7	0	0	0,8
Loppersum	6	7	1	17	0,8
Leek	5	5	0	0	0,5
Bedum	4	3	-1	-25	0,8
Menterwolde	4	7	3	75	0,8
Pekela	4	6	2	50	0,6
Ten Boer	4	0	-4	-100	0
Bellingwedde	2	3	1	50	0,3
Grootegast	1	1	0	0	0,1
Marum	1	0	-1	-100	0,1
Provincie	829	921	92	11	100

We constateren een stijging van 11% van het aantal cliënten in 2014 ten opzicht van 2013 en een concentratie van cliënten bij de grootste gemeenten, vanwege de opvangvoorzieningen in deze gemeenten. De stijging is waarschijnlijk veroorzaakt door het anticiperen van cliënten en aanbieders op de overgang van AWBZ naar de Wmo.

Tabel 4: Aantal cliënten per gemeente Zorg PGB 2013 en 2014

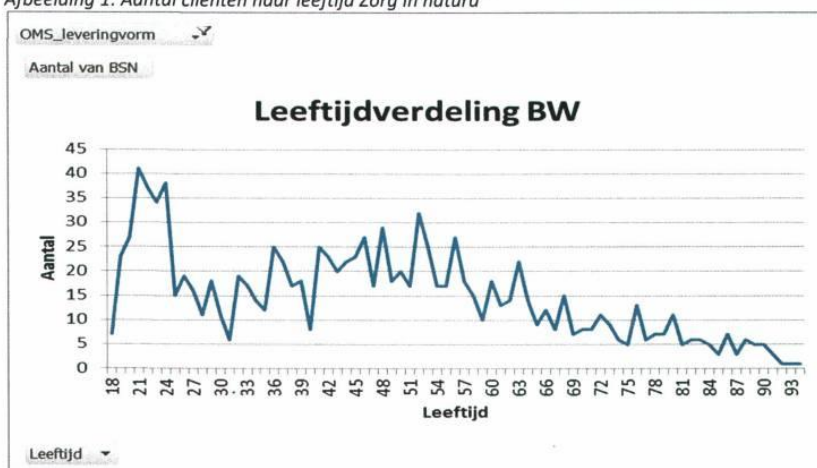
PGB	December - 2013	December 2014	aantal	Percentage stijging	Percentage inwoners
Groningen	112	215	103	92	42,3
Oldambt	36	47	11	31	9,3
Veendam	23	33	10	43	6,5
Stadskanaal	21	26	5	24	5,1
Delfzijl	22	26	4	18	5,1
Vlagtwedde	15	20	5	33	4
Hoogezand-Sappemeer	12	17	5	42	3,3
De Marne	5	17	12	240	3,3
Haren	6	16	10	167	3,1
Loppersum	11	14	3	27	2,8
Slochteren	12	13	1	8	2,6
Marum	5	9	4	80	1,8
Menterwolde	5	8	3	60	1,6
Pekela	7	8	1	14	1,6
Eemsmond	9	8	-1	-11	1,6
Leek	6	7	1	17	1,4
Zuidhorn	5	6	1	20	1,2
Grootegast	2	6	4	200	1,2
Appingedam	4	4	0	0%	0,8
Bellingwedde	7	3	-4	-57%	0,6
Winsum	0	3	3	0%	0,6
Bedum	2	2	0	0%	0,4

Collegiebrief - Meerjarenprogramma Van Beschermd wonen naar wonen met . . .

Ten Boer	1	0	-1	-100	0
Provincie	328	508	180	55%	100

Het aantal cliënten Beschermd wonen met een PGB is in 2014 gestegen met 55% ten opzichte van 2013. We zien hier dezelfde beweging van cliënten in de overgang van AWBZ naar Wmo.

Afbeelding 1: Aantal cliënten naar leeftijd Zorg in natura¹¹

In de leeftijdsverdeling van de cliënten Beschermd wonen is een duidelijke piek tot 24 jaar waarneembaar.

Tabel 5: Zorgzwaarte (zie ook tabel 1 en 2) van cliënten Beschermd wonen

Zorgzwaarte pakket	PGB		ZIN		Totaal	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
GGZ-C 1	2	0,5	3	0,3	5	0,3
GGZ-C 2	42	10,3	61	5,4	103	6,7
GGZ-C 3	269	65,8	252	22,2	721	46,5
GGZ-C 4	44	10,8	435	38,3	479	30
GGZ-C 5	45	11,0	177	15,6	222	14,4
GGZ-C 6	7	1,7	9	0,8	16	1
Totaal	409		1.137		1.546	

Het overgrote deel van de cliënten heeft een GGZ 3 of 4 indicatie (76,5%). Gezien de beschrijving van het globale cliëntprofiel hebben deze cliëntgroepen mogelijkheden om lokaal te integreren. Voor ZP 5 en 6 zijn deze mogelijkheden zeer beperkt.

Conclusie:

¹¹ Leeftijdsverdeling PGB is niet bekend.

Collegiebrief - Meerjarenprogramma Van Beschermd wonen naar wonen met . . .

In 2014 is er een sterke stijging van het aantal cliënten met een indicatie Beschermd wonen (ZIN 11% en PGB 55%). De stijging lijkt grotendeels veroorzaakt door het voorsorteren van cliënten en aanbieders op de decentralisaties naar de gemeenten. Het vermoeden bestaat dat GGZ C1, C2 en overige indicaties (bijv. GGZ Behandeling) zijn omgezet naar minimaal een GGZ C3 indicatie. De sterke stijging van het aantal cliënten met een PGB is hoofdwarschijnlijk veroorzaakt doordat in 2014 de afgesproken budget plafonds van de aanbieders zijn bereikt. Het is dan niet meer mogelijk om Beschermd wonen te bieden als Zorg in natura, maar wel de vorm van een PGB. De ingezette beweging van zowel cliënten als aanbieders naar de zekerheid van langdurige continuering van Beschermd wonen vertaalt zich in een financieel tekort voor 2015. Dit is een landelijke tendens en compensatie van dit tekort is onderwerp van discussie met het Rijk. Om financieel een gezonde toekomst te hebben met elkaar is het van groot belang om de stijging van het aantal cliënten in 2014 minimaal terug te brengen naar het gebruik van 2013.

2.4. Financieel overzicht Beschermd wonen

In tabel zes geven we een globaal overzicht van de budgetten die door het Rijk aan de Groninger gemeenten zijn toegekend op basis van het gebruik van Beschermd wonen in 2013. De stijging van het aantal cliënten in 2014 (zie tabel 3 en 4) vertaalt zich in een tekort van minimaal een kleine drie miljoen euro (zie tabel 6). Een aantal indicaties zijn nog niet verzilverd¹². Het PGB tekort is een begroot tekort, gebaseerd op het te verwachten gebruik en verzilvering (85%).

We monitoren op het ogenblik dit tekort. De centrumgemeente blijft zich inzetten voor de volledige compensatie van het tekort bij het Rijk. Zonder deze volledige compensatie kunnen we de overgangsrechten die door het Rijk aan cliënten zijn afgegeven niet meer handhaven of er zullen wachtlijsten ontstaan doordat de cliënten met het overgangsrecht in de voorziening blijven terwijl, als gevolg van het financiële tekort, er geen dekking is voor nieuwe instroom.

Tabel 6: Budgetten Beschermd wonen 2015 (exclusief uitvoeringsbudget van 1,5 miljoen euro)

Financieringsvorm	Beschikbaar budget in miljoenen euro's	Toegekend budget in miljoenen euro's
ZIN	38,9	40,7
PGB	15,9	17,0
Totaal	54,8	57,7
	Tekort	2,9

Tabel 7: Verdeling budget en percentage cliënten over de grootste aanbieders van ZIN

Aanbieder	Budget verdeling 2015	Percentage cliënten december 2014	Percentage cliënten december 2013
Lentis	61,7	52,7	52,8
Limor	5,5	6,6	10,9
Het Kopland	5,2	4,0	5,2
Elker	4,0	6,1	10,9
ZIENN	4,0	3,1	2,4
VNN	2,9	2,6	3,1

Lentis is met afstand de grootste aanbieder van Beschermd wonen in Groningen.

Conclusie:

¹² Verzilvering:

De indicatie heeft nog niet geleid tot inzet van Beschermd wonen. Dit kan doordat men wacht tot er plaats is in een gekozen voorziening of de zekerheid wil hebben om in de toekomst gebruik te kunnen maken van een voorziening.

Het financieel tekort zal structureel teruggebracht moeten worden. Wanneer het Rijk geen compensatie gaat bieden voor het budgettekort van 2015, dan zullen de Groninger gemeenten maatregelen moeten nemen om het tekort te dichten. Dit kan door het Rijk beloofde overgangsrecht van maximaal vijf jaar niet meer te garanderen of wachtlijsten te gaan hanteren.

3. Opbrengsten veldconsultatie Beschermd wonen

Voor ons zijn de opbrengsten van de veldconsultatie de belangrijkste ingrediënten voor de richting en invulling van de transformatie Beschermd wonen. In de week van 23 tot 27 maart en op 23 april 2015 organiseerde de centrumgemeente Groningen een veldoriëntatie met verschillende groepen deelnemers over hun ideeën over de toekomst van Beschermd wonen. Door middel van een enquête haalden we bij de aanbieders onderwerpen op die we wilden bespreken. Daarnaast bezocht het projectteam clusters van gemeenten om met hen van gedachten te wisselen over de wijze waarop zij invulling willen geven aan het inbedden van Beschermd wonen in hun dorpen en wijken. In dit hoofdstuk geven we een korte samenvatting. Een uitgebreide verslaglegging kunt u in bijlage 1 lezen.

3.1. Opbrengst veldconsultatie 23 - 27 maart 2015

Bijeenkomst 1: Sessie inhoudelijk deskundigen 23 maart 2015

Doelgroepen indeling

In deze bijeenkomst hebben we vanuit de bestaande situatie doelgroepen ingedeeld. Er is duidelijk behoefte om tot een andere indeling te komen dan de nu bestaande. Om te komen tot meer maatwerk moet de indeling dusdanig zijn dat deze geen belemmering vormt in de continuïteit van de ondersteuning. Dat blijkt nu wel het geval. Bijvoorbeeld in de doorgaande lijn tussen 18- (jeugdwet) en 18+ (Wmo). Belangrijk was de inhoudelijke indeling of de inwoner gekarakteriseerd werd als internaliserend (terugtrekkend) of externaliserend (experimenteren, overlast).

Duur van de ondersteuning, het toekomstperspectief van de zelfregie van de inwoner (nog niet, permanent niet of bij periodes) en de specifieke vraag van de inwoner blijken een gezonde basis om tot een indeling te komen. Bij het definiëren van een passend aanbod op de vraag van de inwoner is het van belang om de grenzen met andere financieringen (Wet langdurige zorg, zorgverzekeringswet, jeugdwet) te bepalen.

Decentraliseren van Beschermd wonen naar gemeenten

Over het algemeen zijn de deelnemers positief over het decentraliseren van Beschermd wonen naar de gemeenten. Het is goed dat er een sociaal netwerk voor de inwoner aanwezig is of (weer) kan worden opgebouwd. Wel moet er oog zijn voor het voorkomen van te veel samenklontering van problematiek in sommige straten, aangezien dit niet bevorderend werkt op een stabiele woonsituatie. In sommige gevallen is het juist verstandig om een andere omgeving te kiezen, omdat de oorspronkelijke woonomgeving een ongunstige invloed heeft op blijvend herstel (bijv. verslaving). Voor 24-uurs toezicht voorzieningen is een bepaalde massa nodig om deze rendabel te exploiteren. Het huidige 'ZZP' denken en handelen verhinderen om nu dichtbij en flexibeler begeleiding te bieden. Plaatselijk moeten kansen gepakt worden om vastgoed te combineren en verbinding te leggen met de welzijnsvoorzieningen. Belemmerende factor is nu de opstelling van sommige woningcorporaties. Hierin verwachten de deskundigen een belangrijke rol voor de gemeenten in het tot stand brengen van de verplichte woonvisie tussen de gemeente(n) en de woningcorporatie(s). Tevens kan de provincie Groningen een rol spelen als het gaat om voorzieningen in krimpgebieden. Ook zien de deskundigen – vanwege de problematiek van de cliënt- grenzen aan de mate dat welzijnsorganisaties en vrijwilligers een bijdrage kunnen leveren aan het onderhouden van een netwerk en het verbinden met de plaatselijke gemeenschap. Het aangaan van een netwerk is vooralsnog de taak van de professional en vergt onderhoud. Men ziet wel mogelijkheden om digitalisering bevorderend te laten zijn voor participatie. Daarnaast kan aangesloten worden op zorgcoöperaties van inwoners. Voor jongeren geldt dat ze over het algemeen in de stad Groningen willen wonen. Samenwerking met het onderwijs is daarbij een belangrijke voorwaarde.

Collegiebrief - Meerjarenprogramma Van Beschermd wonen naar wonen met . . .

Regie eigen leven

Twee onderwerpen die bevorderend werken op de regie kwamen aan bod, namelijk PGB versus ZIN en dagbesteding. De conclusie was dat PGB meer mogelijkheden biedt om zelf een combinatie van begeleiding samen te stellen welke passend is en dat door het zelf inkopen de effectiviteit van de geboden begeleiding door de inwoner bepaald kan worden. Er kleven – vanwege de aandoeningen van de inwoner- wel nadelen aan een PGB. Hierbij speelt ook de uiteenlopende kwaliteit van de PGB aanbieders een rol.

Dagbesteding stimuleert inwoners om actief te worden en te blijven. Motivatie van de inwoner voor bepaalde werkzaamheden staat voorop en is noodzakelijk voor een geslaagde dagbesteding.

Dagbesteding, arbeidsmatig of niet is een essentieel onderdeel om weer te kunnen participeren.

Bijeenkomst 2: Sessie financiën en bedrijfsvoering Beschermd wonen 24 maart 2015

Financiering

Continuïteit van begeleiding is belangrijk. Dit geeft rust voor de inwoners, die dat zeker nodig hebben. De financiering was cliëntgebonden en is dat in de nieuwe situatie gebleven. Dit geeft problemen daar waar de begeleidingsvraag complex is of plaatsvindt op de grenzen van de financiering (bijv. 18- 18+). Vaak is er ook een probleem met het ondersteuningssysteem van de inwoner dat je wilt aanpakken. Met de huidige schotten is dit zeer lastig te realiseren. Subsidie wordt niet gezien als oplossing voor het ontschotten. De huidige inkoop heeft als voordeel dat er op een transparante manier wordt ingekocht en verantwoord.

Schaalgrootte is van belang. Er is een grens aan wat je minimaal nodig hebt om een locatie te kunnen exploiteren en een goede kwaliteit te bieden.

Vastgoed is een vaste kostenpost voor meerdere jaren. De kosten hiervoor zijn moeilijk af te bouwen. Dit kan door afspraken te maken over de afbouw over langere termijn. Ook ombouw van locaties voor andere functies of manieren van begeleiden zijn een optie, maar moeten over een langere periode bekeken worden.

Samenwerking in de keten

De toegang is complex, vaak kom je niet in één keer bij de juiste plek. Door woonplaatsbeginsel en verschillende inkoopkanalen (Beschermd wonen, Wmo 18+, Jeugd) moet je bij verschillende gemeentelijke loketten zijn. Soms ook nog na elkaar. Eerste de regiogemeente en, als blijkt dat het toch om Beschermd wonen gaat, de centrumgemeente.

Voordelen worden gezien in meer samenwerking tussen de domeinen Jeugd, Wmo 18+ en Beschermd wonen binnen de regio. Er wordt voor gepleit om dit binnen de 23 gemeenten op eenzelfde manier te doen. Er zijn schaalvoordelen te behalen.

Participatie

Participatie is een belangrijk onderdeel van het begeleidingstraject. Binnen dit terrein zijn er voordelen te behalen, doordat meer participatie er toe leidt dat de personeelsbezetting op de leefgroepen beperkt kan worden. Ook met een gezamenlijke inkoop zouden voordelen te behalen zijn. Nu regelt iedere instelling voor zich de dagbesteding, waarbij vaak gebruik wordt gemaakt van onderaanneming.

Een andere transformatie mogelijkheid die genoemd wordt, is het opzetten en faciliteren van informele hulp. Dit kan een zinvol onderdeel van begeleidingstrajecten zijn en mogelijk leiden tot een snellere door- en uitstroom.

Kwaliteitsborging:

Borging wordt vaak gezocht in instrumenten, die arbeidsintensief zijn. Noodzakelijk is een strategische dialoog tussen gemeenten, aanbieders, aanbieders onderling, professionals en inwoners aan te gaan over de kwaliteitsborging en kwaliteitsmeting van de geboden begeleiding.

Het horen van de inwoner is de beste manier om kwaliteit te meten. Een zorgplan met een handtekening zegt niets. Nieuwe prestatie indicatoren benoemen die zijn gericht op doorstroom,

Collegedebrief - Meerjarenprogramma Van Beschermd wonen naar wonen met . . .

verblijftijd en ontwikkelpotentieel van inwoners zijn noodzakelijk en moeten voor een langere termijn geborgd worden. Periodieke herijking is daarbij van belang.

Bijeenkomst 3: Sessie cliënten, sociaal netwerk en adviesraden 25 maart 2015

Groep cliënten

Betekenis voor cliënten Beschermd wonen:

Een dak boven het hoofd, een duidelijke woonplek, structuur, veiligheid, ritme, ingevulde dagbesteding / dagelijkse structuur/ ondersteuning om structuur te houden binnen studie, mogelijkheid om terug te vallen op begeleiders, hand op de schouder, heldere regels, mogelijkheid om binnen het kader van Beschermd wonen stapsgewijs vorm te geven aan hun eigen leven. Voor sommigen is het meer een dak boven het hoofd, waarbij de meerwaarde kan zitten in het voorkomen van terugval in oude patronen.

Ervaringen Beschermd wonen

De ervaringen van cliënten met Beschermd wonen zijn wisselend. Belangrijk is vaste begeleiding die proactief en betrokken begeleiding biedt aan de cliënten. Een duidelijke eenduidige structuur is belangrijk. Dit is niet altijd geval, waardoor een gevoel van onveiligheid ontstaat. De woonomgeving is belangrijk voor het herstelproces. Deze sluit niet altijd aan bij de wensen en de problematiek van de cliënt en werk soms zelfs contraproductief op het herstel.

Cliënten willen graag meer invloed en inspraak op hun begeleiding en meer zeggenschap over waar ze komen te wonen. Een zinvolle dagbesteding of werk is erg belangrijk, liefst buiten de woonvoorziening. Cliënten zien ook de meerwaarde van de inzet ervaringsdeskundigen met levenservaring die hen kunnen begeleiden.

'Je moet ondergrond hebben om iemands achtergrond te begrijpen.'
Over ervaringsdeskundigheid

Burgerinitiatieven

De burgerinitiatieven zijn opgestart vanuit wensen voor eigen kinderen/naasten met een zorgbehoefte. In de beleving van de initiatiefnemers zijn grotere instellingen zijn niet in staat om afdoende maatwerk te bieden. Zorgpunt is de facilitering, met name de continuering van de financiering (nu PGB). Hier is veel onzekerheid. De burgerinitiatieven wensen een vast aanspreekpunt bij de gemeenten en duidelijkheid over hun toekomstige financiering.

Groep adviesraden

Wmo raden moeten de gemeenten veel integraler adviseren. Beschermd wonen heeft samenhang met de woonvisie, werk en inkomen, jeugdzorg en het sociale domein (o.a. de basisteams). Voor deze integraliteit zou een soort meetlat ontwikkeld kunnen worden of een platform van Wmo raden die elkaar ondersteunen en adviseren. Er bestaat nu nog weinig kennis over Beschermd wonen. Het is belangrijk om niet meer in hokjes te denken. Het huidige medisch-psychiatrisch model is gericht op oorzaken. Er moet meer gedacht worden vanuit de gevolgen van de aandoeningen, maar hier is nog geen taal voor ontwikkeld. Men is in alle opzichten voor maatwerk, dus kiezen waar je wilt wonen, in plaats van 'geplaatst' te worden, en kiezen van een begeleider. Ook moet er meer gedacht worden aan elkaar helpen en een combinatie van groepen, bijv. ouderen.

Bijeenkomst 4: Sessie veiligheid, justitie, verslaving en probleem jeugd 26 maart 2015

Huisvesting na detentie:

Dit vraagstuk speelt vooral bij kortgestraften. Het gaat dan om inwoners die al Beschermd wonen, inwoners met een langdurige geschiedenis in de zorg en/of dakloosheid. Aanbieders van huisvesting krijgen maximaal 12 weken vergoeding voor het beschikbaar houden van de plaats van de gedetineerde. Lang beschikbaar houden is ongewenst i.v.m. leegstand en de kosten voor de gemeente. Naast het instroombeleid zou er ook uitstroombeleid na detentie moeten komen. Door tijdig met inwoner te bepalen of hij al dan niet terug zal keren naar de woonplaats van herkomst, kan worden geanticipeerd op de gewenste huisvesting en de rol van de (centrum)gemeente hierbij.

Regie cliënt:

Cliënten zullen meer eigenaar moeten worden van hun eigen leven. Begeleiders en behandelaars kunnen verandermomenten als bijvoorbeeld detentie benutten om de cliënt zelf meer regie te laten nemen bij het inzetten van een nieuwe koers.

Doorlopende zorg/ begeleiding / cliëntvolgend budget:

De zorg voor de cliënt wordt gefinancierd uit verschillende financieringen (justitie, gemeente, Wlz). Wens is om de begeleiding een continue factor te laten zijn, los van de financieringsstroom. Dit voorkomt het steeds opnieuw opstarten van de begeleiding, onnodige kosten en terugval van cliënt.

Nazorg/ uitstroom:

Er is behoefte aan een 'tussenstap', waarbij cliënten overgaan naar (relatief) zelfstandige woonruimte, met bijvoorbeeld begeleiding op afstand. De persoon van de begeleider van deze woonvoorziening is van groot belang voor het succes hiervan. Eenzaamheid moet voorkomen worden. Ook bij tijdelijke terugval zou er een plek moeten zijn zonder dat er opnieuw een indicatietraject gestart moet worden.

Bij jongeren met zware gedragsproblematiek (18-/18+), gekoppeld aan verslaving en criminaliteit is het door de gescheiden wetgeving en financiering moeilijk een passende plek te vinden. Dit kost veel energie en geld. De gemeente zou zaken kunnen doorbreken door een bijdrage te leveren aan passende huisvesting.

Financiering:

Op dit moment worden instellingen betaald voor het aantal cliënten die per kwartaal in zorg zijn. Men wil beloofd worden als de instelling efficiënter werkt, door gezamenlijke outcome financiering en geld voor preventie. Het succes van ondersteuningsplannen moet op resultaat gemeten worden (gedrags-/attitude verandering en tevredenheid cliënt)

Combinatie zorg cliënten en cliënten uit detentie:

De beide groepen vragen een andere aanpak. Combinatie niet wenselijk.

Toegang tot Beschermd wonen na detentie:

In de praktijk ervaren de aanbieders belemmeringen, vooral als het gaat om onmiddellijke in vrijheidstelling van de cliënt. Cliënten melden zich zonder indicatie bij zorgaanbieder. Wens is een warme overdracht van justitie (reclassering) naar de Wmo. Het moet mogelijk zijn dat een cliënt die al in een instelling verblijft, het traject daar vervolgt wanneer de forensische titel wordt omgezet naar een Wmo indicatie. Reclassering zou dan hoofdaannemer kunnen zijn. Het is wenselijk dat gemeenten en justitie hun inkoop voor deze plekken op één lijn brengen.

Bijeenkomst 5: Sessie Maatschappelijke Opvang en Beschermd wonen 27 maart 2015

Signalering en preventie:

Er is een toename van huisuitzettingen. De periode tussen melding en uithuiszetting is vaak te kort om nog zinvol in te kunnen grijpen. Er is vrijwel altijd sprake van oplopende schulden. De GKB stelt hoge eisen om in aanmerking te komen voor schuldsanering. Schuldeisers zijn strenger geworden, zodat minder schulden worden kwijtgescholden. Hierdoor neemt het nut van dit soort trajecten af. Er moet alles aan gedaan worden om te voorkomen dat inwoners uit huis gezet worden. Vooral bij gezinnen is dit onaanvaardbaar. Strakke voorwaarden met verplichte begeleiding is een veel betere aanpak.

Collegedebrief - Meerjarenprogramma Van Beschermd wonen naar wonen met . . .

Toegang:

Er is draagvlak voor een centrale toegang om het meest passende traject voor de cliënt te bepalen. De voorkeur gaat hierbij uit naar een centrale toegang, in beheer en uitgevoerd door de gezamenlijke instellingen met systeemverantwoordelijkheid van de gemeenten.

Te allen tijde moet crisisopvang geboden worden. Naast huisuitzettingen is er ook sprake van huisverbod bij huiselijk geweld en bij scheiding.

Het is van belang om op cliëntniveau doorlopende ondersteuningsplannen te maken, van crisis tot de verst haalbare vorm van zelfstandigheid. Tijdelijke verstoring van het traject mag niet leiden tot het steeds opnieuw opstarten hiervan.

3.2. Gesprekken met Groninger gemeenten

Het projectteam bezocht in een vijftal bijeenkomsten de regiogemeenten die in een cluster samenwerken. Dit waren verkennende gesprekken om enerzijds meer achtergrond informatie te geven over Beschermd wonen en anderzijds de mogelijkheden van de gemeenten te verkennen om inwoners die Beschermd wonen in de gemeenten op te vangen.

De eerste verkenning leverde de volgende resultaten op:

- o Veel gemeenten voelen voor een geleidelijke overgang naar een grotere rol van de eigen gemeente in de zorg voor inwoners met een indicatie Beschermd wonen. Dit biedt ruimte om het veld Beschermd wonen verder te verkennen en te komen tot een goede aansluiting van voorzieningen, respectievelijk een goede overgang van verantwoordelijkheden. De ontwikkeling van de basisteams en de gemeentelijke herindeling spelen ook een rol bij de behoefte aan een geleidelijke overgang.
- o Het financieren van Beschermd wonen met PGB's is een discussiepunt, omdat de gemeenten zorgen hebben over een deel van de PGB aanbieders en of dit gezien de doelgroep een passende vorm is.
- o Gemeenten zijn bereid om kleinschalige woonvoorzieningen te stimuleren in hun gemeente voor inwoners die binding hebben met de gemeente. Grotere specialistische Beschermd wonen voorzieningen blijven op provinciaal niveau georganiseerd en gefinancierd.
- o Voor de gemeenten intern is het belangrijk om de taak van Beschermd wonen in de breedte op te pakken. De opdracht ligt nu veelal bij de ambtenaar Zorg en Welzijn, maar een geïntegreerde aanpak (werk inkomen, wonen, jeugd) is beslist noodzakelijk om Beschermd wonen succesvol uit te voeren.
- o Men is voorstander van spreiding over en tussen gemeenten om te voorkomen dat de problematiek te veel geconcentreerd wordt op één plaats.

'Geen enkele inwoner hoeft de gemeente te verlaten als hij of zij een Beschermd woonvorm nodig heeft'
Ambitie Groninger gemeenten

3.3. Conclusies veldconsultaties

De veldconsultaties hebben een breed pallet van ideeën opgeleverd voor de transformatie. Zij wijzen allen dezelfde kant op, namelijk dat de huidige wijze van financieren een effectieve begeleiding van de inwoner belemmert. Stel de inwoner met de woon- en begeleidingsbehoefte centraal en maak hem of haar eigenaar van de zelfgekozen oplossing, vergroot de medezeggenschap van bewoners van Beschermd wonen en geef ruimte aan initiatieven uit de samenleving of aanbieders.

Probeer hierbij zoveel mogelijk de belemmeringen vanuit de financiering en aansturing op te heffen en creëer als gemeenten de randvoorwaarden om dit mogelijk te maken.

Zorg in ieder geval bij zwaardere en complexere problematiek voor goede afstemming tussen aanbieders en stimuleer de samenwerking door de mogelijkheid van cliëntvolgend budget of trajectfinanciering. Richt de bedrijfsvoering en systeemsturing dusdanig in dat samenwerking

gestimuleerd wordt en dat er op resultaten van de begeleiding getoetst kan worden. Het oordeel van de inwoner over de geboden ondersteuning moet een belangrijke pijler worden voor de resultaatmeting.

Deelnemers zijn bereid om in opdracht van de gemeente plannen uit de werken en experimenten te starten om te ervaren of een andere aanpak werkt.

Vanuit de cliënten is er, naast zeggenschap, behoefte aan proactieve en betrokken begeleiding met een duidelijk structuur en een helder ondersteuningsplan. Daarnaast is er de behoefte om zelf te kiezen waar men wil wonen en zelf de begeleider te kiezen.

Aparte aandacht verdienen de inwoners in detentie en inwoners die een gevaar vormen voor de omgeving. Iedereen onderschrijft de noodzaak van een zinvolle dagbesteding, liefst in de vorm van (aangepast) werk.

Vanuit de Groninger gemeenten is een sterke bereidheid om voor de inwoners van de afzonderlijke gemeenten te komen tot kleinschalige woonvormen of vormen van zelfstandige wonen. Hiervoor zullen op samenwerkingsniveau tussen gemeenten plannen ontwikkeld moeten worden. De gemeenten zijn voor spreiding van deze voorzieningen. Het financieren van Beschermd wonen door PGB's is een discussiepunt. De Groninger gemeenten zetten in op een rustige opbouw van de voorzieningen. Dit vanwege de nog pas in ontwikkeling zijnde basisteams¹³ en de komende gemeentelijke herindeling.

¹³ Hier gebruiken we een algemene benaming voor teams die in een verschillende samenstellingen en organisatievormen direct en nabij ondersteuning verlenen aan inwoners.

4. Visie: Van Beschermd wonen naar wonen met begeleiding op maat

We gebruiken de analyse en conclusies van de vorige hoofdstukken om een onderscheidende visie neer te zetten met het gedachtegoed van de Wmo als uitgangspunt.

Kern van de Wmo is dat inwoners zoveel mogelijk in staat gesteld worden om te participeren in de maatschappij en dat stimulering en bevordering van de zelfredzaamheid en de eigen kracht het uitgangspunt is voor deze participatie. Wanneer deze participatie en zelfredzaamheid niet of onvoldoende lukt, dan streeft de gemeente naar compensatie d.m.v. het beschikbaar stellen van gerichte individuele begeleiding en dagbesteding, al dan niet in combinatie met algemene voorzieningen. Van de overige inwoners wordt verwacht dat ze naar vermogen mede inwoners (tijdelijk) kunnen ondersteunen bij deze participatie.

Vanuit haar wettelijke verantwoordelijkheid (Wmo) richt de gemeente haar beleid op het zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kunnen blijven van haar inwoners.

Specifiek voor inwoners die niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving en een vorm van Beschermd wonen nodig hebben in verband met psychische of psychosociale problemen, richt de gemeente een veilige woonomgeving in waar, indien mogelijk, de inwoner begeleid wordt om zich weer op eigen kracht en zelfstandig te handhaven in de samenleving.

4.1. Maatschappelijke ontwikkelingen

We stippen in het kort een aantal relevante maatschappelijke ontwikkelingen aan die van belang zijn voor onze visie.

Psychiatrie: van medisch model naar maatschappelijk model

De gemeenten worden door de komst van Beschermd worden verantwoordelijk voor de keten van inwoners met een psychiatrische aandoening van 0 tot 100 jaar, uitgezonderd de klinische behandeling en ambulante behandeling van inwoners boven de 18 jaar. Dominant in de aanpak van inwoners met een psychiatrische aandoening is het psychiatrisch medisch model, gericht op diagnoses met bijbehorende behandeling (o.a. medicatie) en begeleiding. Op basis van de ernst van de psychiatrische aandoening werd de zwaarte van de Zorg Zwaarte Pakketten bepaald en de begeleiding en behandeling gefinancierd. Op zich is er niets op tegen om te onderzoeken wat er aan de hand is en wat er in medisch opzicht aan gedaan kan worden.

Vanuit onze optiek is het gevolg van de psychiatrische aandoening leidend. Wat zijn de gevolgen voor de zelfredzaamheid en de participatiemogelijkheden. Ook de veiligheid voor de inwoner en de omgeving telt voor ons zwaar. Een diagnose is voor ons alleen zinvol in termen van het vergroten, bevorderen of stabiliseren van de zelfredzaamheid, participatiemogelijkheden en veiligheid. De consequentie van onze benadering van de psychiatrie is dat we de uitkomsten van psychiatrische behandelingen verwoord willen zien in termen van participatie- en zelfredzaamheid (on)mogelijkheden en niet in diagnoses.

Prestatiemaatschappij

De laatste jaren is er – vooral bij de jeugd- een sterke toename van psychiatrische aandoeningen. Dit is mede een gevolg van de toenemende complexiteit van de maatschappij en de snelle opeenvolgende veranderingen die de afgelopen jaren plaatsvinden. Inwoners moeten steeds competentier worden om aan de hoge eisen van de maatschappij te voldoen. Wanneer hier niet aan voldaan wordt, vanwege te lage intelligentie en/of afwijkend gedrag, dan staat de inwoner op achterstand. We krijgen door deze selectie op competentie steeds meer afvallers die veelal aangewezen zijn op laag geschoold werk. Helaas verdwijnt dit werk vaak vanwege automatisering, waardoor veel van deze inwoners alleen tijdelijk of geen werk hebben.

Armoede

Het niet hebben van een stabiel en toereikend inkomen heeft een grote impact op het sociaal functioneren en het voeren van eigen regie. Er is groeiende groep inwoners in de schuldhulpverlening. Wetenschappelijke kennis geeft overtuigend inzicht dat acute geldproblemen

en schulden mensen veroordelen tot korte termijn focus. Het vermogen om te denken en te handelen gericht op oplossingen op wat langere termijn wordt uitgeschakeld. In combinatie met een psychiatrische aandoening en/of een licht verstandelijke beperking leidt dit vaak tot nog meer korte termijn beslissingen en het aangaan van schulden. Deze inwoners zijn makkelijk beïnvloedbaar, waar anderen gebruik en misbruik van maken. Voor ons is duidelijk, dat deze inwoners tegen zich zelf in bescherming moeten worden genomen om te voorkomen, dat zij door ernstig geldgebrek verder afglijden.

Gevolgen marktwerking

In de afgelopen decennia deed de marktwerking zijn intrede in de zorg. Positief aan deze marktwerking is de toename van de kostenefficiëntie, waardoor de kosten per product afnamen. Echter de beoogde totale afname van de zorgkosten is niet gerealiseerd, maar eerder toegenomen. Niet zo verwonderlijk als het recht op zorg gehandhaafd blijft en de behoefte en de noodzaak aan deze zorg op basis van medisch noodzakelijke gronden wordt vastgesteld, zonder dat er een directe relatie bestaat tussen de kosten en de effectiviteit van de behandeling. Er is dan in feite geen sprake van een vrije markt.

Door de werking van de markt ontstonden grote zorgbedrijven die door schaalvergroting de concurrentiepositie t.o.v. elkaar en de financiers probeerden te verbeteren. Mede door de toenemende mogelijkheden van digitalisering was het voor financiers mogelijk om steeds meer gedetailleerde verantwoording te vragen van de geleverde producten. De gevolgen zijn inmiddels bekend, nl. verkoking, stapeling van standaard producten met vastgestelde inhoud en prijs. Registratie vraagt veel tijd bij de professionals en klachten over toenemende bureaucratie nemen toe. Nog verontrustender is dat de inwoner die begeleid wordt en de begeleiders in een productieverhouding tot elkaar kwamen te staan: Dit strookt niet met het wezen van begeleiding, waarin juist binnen de relatie tussen de begeleide en de begeleider de passende begeleiding ontstaat. De kwaliteit van deze relatie en de professionaliteit van de begeleider bepaalt of het afgesproken resultaat geboekt wordt. De huidige productsturing werkt vervreemdend en demotiverend voor de begeleider en drukt de begeleide in een afhankelijke, consumptieve rol en gedrag. De vraag naar begeleiding en de behoefte aan begeleiding kan alleen binnen de vastgestelde productstructuur gesteld worden. De toename van het PGB kan voor een gedeelte toegeschreven worden aan de wens van de inwoner om een pakket aan begeleiding samen te stellen welke niet mogelijk is binnen voor ZIN vastgestelde productstructuur.

4.2. Visie

Als gemeenten hebben we beperkt invloed op de maatschappelijke ontwikkelingen. Wel kunnen we de gevolgen van deze ontwikkelingen voor inwoners met psychiatrische- of psychosociale aandoeningen tegengaan. Dat is ook onze compensatieopdracht vanuit de Wmo. In deze paragraaf delen we onze visie in een aantal thema's in. We geven per thema de betekenis aan voor de gewenste begeleidingspraktijk en wat dit betekent voor onze transformatie.

Noodzaak transformatie Beschermd wonen

Belangrijk is om de noodzaak van de transformatie vast te stellen. Zonder een noodzaak is er geen dwingende reden om te veranderen.

In Nederland slagen we er niet in om de stijging van de zorguitgaven in de hand te houden¹⁴. Nu ingrijpen is noodzakelijk om de huidige stijging terug te dringen en daarmee de betaalbaarheid van de zorg in de toekomst veilig te stellen.

De belangrijkste oorzaak van de kostenstijging vormt het functioneren van het huidige zorgstelsel. Daarbij was de kostenstijging van het gebruik van de psychiatrie sector relatief het hoogst. Het stelsel als geheel is erop gericht om het *recht* op zorg voor iedere Nederlander te garanderen. De beoordeling van dit recht ligt in handen van artsen en indicatieorganen. Bij een positieve beoordeling

¹⁴ Geprobeerd is: vermindering zorgaanpakken, versoering basispakket, verhoging eigen bijdrage, marktwerking etc.

Collegiebrief - Meerjarenprogramma Van Beschermd wonen naar wonen met . . .

krijgt de zorgvrager de producten waar hij of zij recht op heeft. Het stelsel prikkelt tot het leveren van meer (specialistische) producten voor steeds meer (nieuwe) doelgroepen. De producten zijn vooraf gedetailleerd beschreven en van een prijskaartje voorzien. De financiering en de verantwoording vinden plaats via verschillende wetten en daarmee verbonden uitvoeringsorganen en overheden (Zorgverzekeraars, zorgkantoren, gemeente). Gevolg voor inwoners is dat de producten gescheiden worden aangeboden door verscheidende hulpverleners met verschillende werkwijzen en doelen, afkomstig uit verschillende instellingen. De bekende verkokering en stapeling.

Niet alleen de financiële houdbaarheid en de ingewikkelde werking van het zorgstelsel is een reden om te transformeren. De overheid heeft door het steeds verder financieren van het uitdijende zorgstelsel de inwoners afhankelijker van deze zorg gemaakt en zo het eigen initiatief en verantwoordelijkheid van de inwoner ontmoedigt. Ook zorgt het stelsel ervoor dat mensen onbedoeld aan de zijlijn worden geplaatst. Er zal daarnaast ook een omslag in mentaliteit bij overheid, maatschappelijk middenveld en inwoner(s) moeten plaatsvinden¹⁵ om deze toenemende afhankelijkheid om te buigen naar een actieve deelname van burgers aan het meer zorgen voor elkaar. De rolopvatting van de zorgende- en regulerende overheid, waar de inwoner een beroep op kan doen, verandert daarmee naar een stimulerende overheid die aansluit bij de initiatieven van inwoners. De overheid draagt daarbij zorg voor een (tijdelijk) vangnet voor inwoners die door hun achtergrond of aandoening niet op eigen kracht in voldoende mate aan de maatschappij kunnen deelnemen.

De gemeente staat dicht bij haar inwoners en kent haar inwoners. De gemeente is het beste in staat om samen met de inwoners de noodzakelijke mentaliteitsomslag vorm te geven en de noodzakelijke ondersteuning te verbinden met de plaatselijke maatschappelijke context.

Toegepast op Beschermd wonen:

Op korte termijn zijn de kosten – vanwege het huidige tekort van minimaal drie miljoen euro- voor Beschermd wonen onbetaalbaar. De maatschappelijk aangestuurde stijging kosten van psychiatrische aandoeningen bij inwoners zal moeten afnemen. De gemeenten hebben daar maar beperkt invloed op. Wel kunnen de gemeenten met aanbieders een nieuw passend antwoord op de (stijgende) begeleidingsvraag formuleren, waardoor deze voordeliger uitpakt. Voor dit nieuwe antwoord trekken we met onze partners vier jaar uit.

Inwoner centraal

De inwoner centraal lijkt een vanzelfsprekendheid, maar wel een vanzelfsprekendheid die we concretiseren. Inwoner centraal betekent dat door professionals¹⁶ met de inwoner gezocht wordt naar het antwoord op de ondersteuningsvraag. Niet onze antwoorden en onze interpretaties van deze vraag zijn leidend, maar de antwoorden die de inwoner zelf formuleert en ontdekt op basis van de adviezen van de professional. De directe omgeving en het aanwezige netwerk worden hierbij betrokken.

Op basis van deze adviezen en de voorkeur van de inwoner binnen de beschikbare oplossingen, wordt een ondersteuningsplan opgesteld. De inwoner is eigenaar van de gekozen oplossing en heeft zelf een vooraf afgesproken aandeel in deze oplossing. Samen met de inwoner wordt tevens bekeken in hoeverre de inwoner een bijdrage kan leveren aan de samenleving (wederkerigheid). Dit doen we niet omdat dat moet, maar omdat een zinvolle bijdrage aan de maatschappij de eigenwaarde van de inwoner verhoogt en daarmee wordt bevestigd dat de inwoner erbij hoort en nodig is. De inwoner beheert - voor zover hij of zij daartoe in staat is - zelf het ondersteuningsplan.

Bij het bieden van begeleiding handelt de professional proactief en betrokken. De professional staat naast de inwoner, is vertrouwenspersoon en direct aanspreekbaar.

¹⁵ Zie ook: **Loslaten in vertrouwen** – Raad voor het openbaar bestuur (ISBN 978.90.5991.072.0) dec. 2012

¹⁶ Idem voor consulenten of vertegenwoordigers van de gemeenten.

Vooral vanwege de één op één relatie tussen de professional is de kwaliteit van de onderlinge relatie van doorslaggevend belang voor het slagen van de begeleiding. Bij signalen van de inwoner dat het met de begeleider niet 'klikt' of met de begeleiding onvoldoende resultaat of voortgang wordt bereikt, zal de professional het initiatief nemen om dit met de inwoner bespreken. Immers de meeste inwoners met een psychiatrische aandoening of psychosociale achtergrond zullen dit niet gauw uit eigen beweging bij de professional aangeven en precies kunnen vertellen wat zij anders of beter willen. Bovendien is er sprake van een afhankelijkheidsrelatie en machtsongelijkheid. Het is aan de professional om deze ongelijkheid te overbruggen en het gesprek over de kwaliteit en het resultaat van de relatie te bespreken en met elkaar naar bevredigende oplossingen te zoeken. Voor de leiding van de instellingen ligt hier de verantwoordelijkheid om de professionals hierin te faciliteren en te ondersteunen.

Naast de relatie inwoner en professional ademt de locatie als geheel een uitnodigende sfeer waar de inwoner zich thuis en veilig voelt. Structuur en regelmaat zijn voor deze inwoners belangrijk om goed te kunnen functioneren.

Bij het centraal stellen van de inwoner geldt ook dat zowel de samenwerkende instellingen als de gemeenten zorgen voor een soepele overgang en/of samenhang van begeleiding en voorzieningen. Kenmerkend voor deze inwoners is, dat de intensiteit van de begeleidingsbehoefte - als gevolg van de psychiatrische aandoening- kan fluctueren. De begeleiding moet kunnen mee ademen met deze begeleidingsbehoefte. Een warme overdracht is hierbij vanzelfsprekend.

Zelfredzaamheid, participatie en wonen

Beschermd wonen is opgebouwd uit een woonmodule, een begeleidingsmodule en een participatiemodule. Deze modules zijn gericht op de maximalisering van de zelfredzaamheid.

Zelfredzaamheid definiëren we als:

'het zelf realiseren van een acceptabel niveau van functioneren op de belangrijkste leefdomeinen.

Indien nodig door juiste begeleiding te organiseren op het moment dat een daling van het zelfredzaamheidsniveau dreigt of plaatsvindt, die je niet zelf kan voorkomen of verhelpen'.¹⁷

De juiste combinatie en maatvoering tussen deze modules maakt dat de inwoner veilig en vertrouwd kan wonen. In het gemeentelijk domein worden deze modules gemeten in de Zelfredzaamheidsmatrix. We gaan vanuit onze visie op Beschermd wonen dit meetinstrument introduceren om - beginnend bij nieuwe aanvragen voor Beschermd wonen - langzamerhand de bestaande systematiek, financiering en indeling van Beschermd wonen toe te laten groeien naar een andere benadering van de vragen van inwoners die nu en in de toekomst gebruik gaan maken van Beschermd wonen. We willen deze vragen op Wmo leest schoeien. Het wonen, de intensiteit van de geboden begeleiding en de participatie varieert per individu afhankelijk van zijn eigen mogelijkheden en dat van zijn (directe) omgeving en sociaal netwerk.

¹⁷ Vrij naar ' Handleiding zelfredzaamheid- matrix 2013 – GGD Rotterdam en GGD Amsterdam (februari 2013)

Collegiebrief - Meerjarenprogramma Van Beschermd wonen naar wonen met . . .

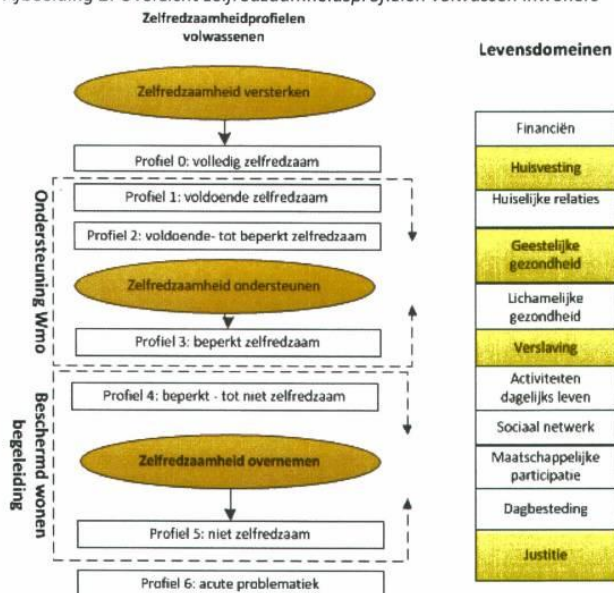
Inwonerprofielen, aanbod, zelfredzaamheidsmatrix en methodiek

We willen toe naar een nieuwe indeling van begeleidingsvragen van inwoners in inwonerprofielen op basis van zelfredzaamheid.

We geven daarbij de relatie aan hoe vanuit de voormalige AWBZ de indeling is gemaakt en waar voor ons in de toekomst de scheidslijnen liggen tussen de basisondersteuning uit de Wmo, bestaande uit maatwerk- en algemene voorzieningen en de meer specialistische tweedelijns voorzieningen die gespecialiseerd zijn in het zo zelfstandig mogelijk wonen van onze inwoners met een zwaardere psychiatrische- of psychosociale aandoening.

Het overzicht van afbeelding 2 vormt voor ons de basis om met aanbieders, cliënten en inwoners verder te verkennen en te gaan invullen. Wanneer er sprake is van een vorm van Beschermd wonen zijn er vraagstukken op de gele levensdomeinen.

Afbeelding 2: Overzicht zelfredzaamheidsprofielen volwassen inwoners

Een Inwoner kan zelfstandig wonen als hij of zij voldoet aan de volgende voorwaarden:

- Inwoner is geen gevaar voor zichzelf of zijn omgeving.
- Er is sprake van een vast dagritme of dagstructuur door bijvoorbeeld (on)betaald werk, dagbesteding, school of vrije dagbesteding.
- Inwoner heeft inzicht in zijn situatie. De inwoner weet wanneer hij ondersteuning moet vragen. Deze ondersteuning hoeft niet acuut te worden geboden.
- De inwoner is in staat contact aan te gaan en te onderhouden. De inwoner beschikt over enige mate van assertiviteit en is in staat grenzen aan te geven en voor zichzelf op te komen.
- Inwoner kan ook zijn eigen financieel beheer regelen.

Vanaf profiel vier (beperkt – tot niet zelfredzaam) is sprake behoefte aan intensieve begeleiding bij het wonen al dan niet intra- of extramuraal. Deze intensieve woonbegeleiding wordt uitgevoerd door professionals die met hun psychiatrische kennis en kunde in staat zijn de inwoner te begeleiden tot een zo groot mogelijke zelfstandigheid en participatie. We beoordelen deze expertise - gezien de aard en complexiteit van de problematiek van de inwoner - als een tweedelijns voorziening. Tot

niveau drie is ambulante woonbegeleiding uit de Wmo al dan niet in combinatie met algemene voorzieningen toereikend. Bij deze Wmo begeleiding kan gebruik gemaakt worden van psychiatrische expertise uit de tweedelijns voorziening. Het doel is altijd om inwoners in hun eigen huis te laten wonen en huisuitzettingen te voorkomen. Tijdige opschaling naar de tweedelijns voorziening is nodig wanneer de basis begeleiding uit de Wmo niet toereikend is.

We gebruiken de gevalideerde Zelfredzaamheidsmatrix (versie 2015) als instrument om de vraag van de inwoner in kaart te brengen en tot een passend antwoord te komen. Het instrument meet de resultaten van de zelfredzaamheid op de leefgebieden en geeft zo inzicht in de gerealiseerde resultaten. Daarnaast gebruiken we de zelfredzaamheidsmatrix als methodiek om met de inwoner in gesprek te komen en gezamenlijk beeld van zijn of haar situatie te maken. De invulling en toepassing van deze methodiek doen we gezamenlijk met de aanbieders, zodat we op dezelfde wijze met de vraag van de inwoner omgaan.

Dagbesteding

Dagbesteding (arbeidsmatig, niet arbeidsmatig of inloop) zien we als een essentieel element om verwaarlozing, eenzaamheid en terugval of heropname te voorkomen. Het is de manier om te participeren en weer mee te doen, waardoor de eigenwaarde, door onder meer waardering uit de samenleving, stijgt.

Bij de dagbesteding kan ik 'normale' mensen ontmoeten.

Nu wordt veelal door de zorgaanbieders – al dan niet met onderaannemers- de dagbesteding voor de inwoners uitgevoerd. We willen de dagbesteding verder ontwikkelen, uitbreiden en zoveel mogelijk integreren in onze wijken en dorpen. We sluiten daarbij aan bij de beweging die verschillende Groninger gemeenten maken. We zien de dagbesteding - indien dit vanwege de setting mogelijk is – het liefst los van de aanbieder van de intensieve woonbegeleiding. De inwoner krijgt zo meer keus in de besteding van de dag wat beter tegemoet komt aan zijn wensen en motivatie. Nadrukkelijk zoeken we, als het gaat om meer arbeidsmatig de dagbesteding in te vullen en meer gebruik te maken van de maatschappelijke opdracht van ondernemers om mensen in dienst te nemen met een psychiatrische aandoening, de verbinding met werk en inkomen van de gemeente. We zijn van plan om de dagbesteding op termijn – vanwege het vergroten van de keuze van het aanbod de dagbesteding - apart te contracteren en zoveel mogelijk te verbinden met de lokale initiatieven.

Veiligheid

Veiligheid is een centraal thema binnen Beschermd wonen. Voor ons staat de veiligheid van de inwoner voorop. Een deel van de inwoners is sterk bevattelijk voor misbruik door anderen ("verkeerde vrienden", seksueel misbruik, loverboys, dealerschap, verslaving, criminaliteit). Voor deze inwoners is het van belang dat de buitenwereld op veiligheid wordt gefilterd. Ook de keuze van medebewoners is een belangrijk aspect voor de veiligheid van de inwoner. De inwoner moet een vertrouwd thuis hebben, dat aangepast is aan de mogelijkheden van de inwoner. Belangrijk is met wie je woont en waar je woont. We willen voorkomen dat inwoners geconfronteerd worden met onveiligheid in de eigen woonvorm of in een buurt wonen met veel problematiek. De inwoner krijgt zeggenschap over waar hij wil wonen en liefst met wie. Nu wordt nog 'geplaatst', dit moet veranderen in kennismaking met de nieuwe woonplek en het kunnen kiezen tussen woonplekken.

Een inwoner kan ook een gevaar zijn voor de omgeving (buiten de woonvorm), voor zichzelf of overlast en onveiligheidsgevoelens in de directe omgeving geven. In alle gevallen is het raadzaam goede (communicatie) afspraken met de omgeving te maken om op overlast en onveiligheidsgevoelens te kunnen corrigeren. Met elkaar contact organiseren is vaak al een belangrijke eerste stap. Sommige inwoners kunnen een justitiële achtergrond hebben met geweldsgevaar. Indien inwoners een reëel gevaar voor de directe omgeving vormen, zullen we de oplossing zoeken in (semi) gesloten settings met veiligheidsmaatregelen.

Collegiebrief - Meerjarenprogramma Van Beschermd wonen naar wonen met . . .

Een deel van de inwoner kent meervoudige problematiek en is (meerdere malen) met justitie in aanraking geweest. Ons algemene principe zal zijn, dat we inwoners niet beoordelen op het al of niet overtreden van de wet. Hiervoor heeft de inwoner straf ontvangen en is hij of zij gewoon weer inwoner met even veel rechten en plichten als alle andere inwoners. Andersom willen we ook geen voorzieningen bieden aan inwoners die hun straf hebben uitgezeten, die we andere inwoners met dezelfde problematiek niet kunnen bieden. Er is dus geen sprake van voorrangbegeleiding voor justitiabelen.

Ten slotte willen zorgen voor sluitende afspraken met de justitieketen voor inwoners die uit detentie komen, intensieve woonondersteuning nodig hebben en vaak met enige regelmaat weer met justitie in aanraking komen. We willen voorkomen dat trajecten voortdurend worden onderbroken door regelmatige afwisseling van regimes. Het arrangeren van één regie is onze opgave. We zien ook een rol voor het veiligheidshuis weggelegd.

Overgang Jeugd 18-/18+

De grootste toename van het gebruik van Beschermd wonen, is het gevolg van de instroom van jeugdigen met een psychiatrische aandoening. Deze jeugdigen hebben meer tijd nodig om zelfstandig te worden en zelfstandig te kunnen wonen. Een ontwikkelingsgerichte, langdurige en ononderbroken aanpak is nodig om te voorkomen dat jeugdigen langdurig gebruik gaan maken van intensieve woonbegeleiding. We willen hierop investeren en aansluiten bij de transformatieopdracht vanuit de provinciale jeugdhulp, met als doel om jeugdigen met een psychiatrische aandoening een doorgaand begeleidingstraject te bieden door één gemeentelijke financiering in te richten van 18- tot zolang dat nodig is. Daarnaast zijn er inspanningen nodig om voor deze groep zelfstandigheid mogelijk te maken door afspraken te maken over de beschikbaarheid van geschikte huisvesting, inkomen, werk en/of studie. De jeugd heeft de toekomst. Nu investeren voorkomt op langere termijn intensieve langdurige begeleiding en biedt een goede basis voor de toekomst.

Ingang

We streven er naar in samenhang met Opvang een centrale ingang in te richten. In de eerste fase van de inrichting van de ingang willen we een stevige gemeentelijke regie realiseren, om goed inzicht te krijgen in de aard van de begeleidingsvragen en de keuze van de oplossingen. Deze centrale ingang zal samen met de aanbieders worden ingericht, zodat aan de voorkant in overleg met de (centrum) gemeente(n) beoordeeld kan worden wat het beste antwoord op de vraag van de inwoner is. In de ingang zal gebruik gemaakt worden van ervaringsdeskundigen die ook - indien door de inwoner gewenst - als buddy voor de inwoner kunnen dienen. De centrale ingang werkt nauw samen met de Wmo loketten van de Groninger gemeenten.

Aanmeldingen Beschermd wonen kunnen via de basisteams (sociale/wijkteams) van de Groninger gemeenten komen. Het gaat dan om dominante psychiatrische- of psychosociale problematiek waarbij specialistische psychiatrische begeleiding noodzakelijk is. De eerste keuze is dan te beoordelen of de inwoner kan blijven wonen waar hij of zij nu woont. Eerst moet alles geprobeerd worden om deze woonsituatie te handhaven met inschakeling van specialistische psychiatrische begeleiding. Wanneer de basisteams niet meer met behulp van deze specialistische begeleiding in staat zijn de inwoner thuis te laten wonen, neemt de specialistische begeleiding de begeleiding van het basisteam over. Met de inwoner wordt een ondersteuningsplan opgesteld op basis van de methodiek en instrument van de Zelfredzaamheidsmatrix. De verantwoordelijke medewerker van het basisteam blijft bij de begeleiding betrokken en kan de begeleiding voortzetten zodra de situatie van de inwoner stabiel en genormaliseerd is.

De inrichting van de ingang willen we combineren met een digitale sociale kaart van de provincie Groningen, waarin alle PGB en ZIN aanbieders continu inzage geven in hun actuele bezetting en expertise. Op deze wijze kan bij de ingang de vraag van de inwoner gelijktijdig vergeleken worden met het aanbod en kunnen gemakkelijker combinaties tussen aanbieders gemaakt worden.

Inwoners kunnen naast de gemeentelijke aanmelding via andere verwijzers worden aangemeld bij de centrale ingang (vanuit detentie, dak- en thuisloosheid, psychiatrie, gemeenten buiten Groningen). In principe wordt dan dezelfde weg gekozen als bij de aanmelding via de basisteams. Veelal zal de inwoner nog geen zelfstandige woonsituatie hebben en zal er gewerkt worden aan het maximaliseren van de zelfredzaamheid en participatie.

Voor Beschermd wonen geldt vrije toegankelijkheid vanuit alle gemeenten van Nederland. Hiervoor wordt landelijk nog een protocol opgesteld. We volgen dit proces.

Deze toegankelijkheid kan in sommige gevallen het risico met zich meebrengen dat dit een aanzuigende werking vanuit andere delen van het land heeft, zoals bijv. door de leegstand van goedkope woningen. We willen daarom dit proces kritisch volgen door bij de ingang expliciet aandacht te besteden aan regiobinding. Voor de drie noordelijke provincies (Friesland en Drenthe) willen we onderzoeken of we aan kunnen sluiten bij afspraken zoals deze zijn gemaakt voor de Opvang.

Kwaliteit

We zullen samen met aanbieders, ervaringsdeskundigen en inwoners een kwaliteitskader formuleren en deze verder concreet invullen. We hanteren daarbij als uitgangs- en vertrekpunt de model basisset kwaliteitseisen voor zeer kwetsbare burgers¹⁸.

Deze zijn:

Kwaliteitseis	Inhoud
Deskundig personeel	In te vullen per soort dienstverlening of ondersteuningstraject
Eerstverantwoordelijke begeleider	Inwoners hebben altijd een aanspreekpunt, ook voor de directe omgeving
Ondersteuningsplan	Dit plan bevat op basis van de zelfredzaamheidsmatrix ten minste de behoeften, doelen, afgesproken inzet, wijze van evalueren en evaluatiemomenten.
Rapportage(s) over resultaten	Gerealiseerde tussenstappen, op- en afschalen inzet, gebaseerd op ondersteuningsplan.
Metten tevredenheid inwoner	Is onderdeel van de rapportage over de resultaten. Richt zich voornamelijk op de bijdrage van de aanbieder op de punten van zelfredzaamheid en participatie.
Kwaliteitsbeleid	Een instelling (ZIN of PGB) heeft een vorm van kwaliteitsbeleid en uitvoering, waarmee aantoonbaar gewerkt wordt aan de verbetering van de geboden begeleiding.

De belangrijkste basis voor de kwaliteitsmeting vormt het resultaat van de ingezette begeleiding uit de leefgebieden van de Zelfredzaamheidsmatrix.

Van alle aanbieders (ook de PGB) verwachten we dat ze zich aan de kwaliteitseisen houden. Naast de formele systemen (o.a. HKZ) die door aanbieders worden gehanteerd zal de gezamenlijke invulling van het kwaliteitskader een gezamenlijke graadmeter zijn voor het meten van de kwaliteit en effectiviteit van de geboden begeleiding.

Financiering en besturing

De huidige financiering is gebaseerd op de Zorg Zwaarte Pakketten. We willen de komende jaren toe naar een nieuwe financiering van Beschermd wonen. We willen de compartimenten wonen (met en zonder toezicht), begeleiding en dagbesteding (inclusief vervoer) scheiden, zodat er een vergelijkbare kosten- en financieringsstructuur ontstaat waarin gemakkelijk tussen instellingen combinaties gemaakt kunnen worden. Dit bevordert de gewenste samenwerking. We hanteren billijke tarieven, zodat er de noodzakelijke ruimte ontstaat voor scholing en transformatie.

¹⁸ Ledenbrief ' Model basisset kwaliteitseisen Wmo-ondersteuning voor zeer kwetsbare burgers' VNG 2-10-2014

Collegiebrief - Meerjarenprogramma Van Beschermd wonen naar wonen met . . .

Bij het meten van de effectiviteit gaat het om het behalen van:

- a) de resultaten uit het ondersteuningsplan in termen van zelfredzaamheid en participatie op basis van de resultaten van de Zelfredzaamheidsmatrix,
- b) de in-, door- en uitstroom van inwoners,
- c) de mate van samenwerking van aanbieders
- d) en de mate van uitval of terugval.

De sturing richt zich vervolgens op het verbeteren van de effectiviteit door gerichte (gezamenlijke) interventies of door vernieuwing van het aanbod (innovatie).

We willen extra aandacht besteden aan de financiële problematiek¹⁹ van het bestaande vastgoed door de komende vier jaar met de desbetreffende aanbieders naar een oplossing te zoeken. Dit kan door -op basis van gemeentelijke plannen- een (her)huisvestingsplan voor de provincie Groningen op te stellen.

Het financieel kader wordt bepaald door het beschikbare budget voor Beschermd wonen van het Rijk. We voeren de transformatie binnen dit financieel kader uit. Met onze transformatie aanpak proberen we de volgende financiële doelen te bereiken:

- o Vermindering van de instroom door eerder te interveniëren bij escalatie van problemen (bijv. huisuitzettingen). Dit voorkomt duurdere Opvang en opname in Beschermd wonen voorzieningen.
- o Het extramuraliseren van duurdere Beschermd wonen vormen naar kleinschaligere woonvormen, met scheiding van begeleiding en wonen, zodat door het zelfstandig wonen de wooncomponent van Beschermd wonen afneemt.
- o Meer gebruik maken van de bijdrage van de leefgemeenschap en sociaal netwerk, zodat er andere en meer passende oplossingen geboden worden op vragen van inwoners naar participatie mogelijkheden.
- o Het bevorderen van in-, door- en uitstroom door in samenwerking met woningcorporaties voldoende beschikbare woonruimte te creëren en financieringsafspraken te maken met de andere financiers (Menzis en justitie).
- o Het overgaan – op grond van de inwonerprofielen- naar een nieuw manier van bekostigen op resultaat, waardoor de effectiviteit van de inzet van middelen wordt verhoogd.
- o Het terugbrengen van de bureaucratie door de verantwoording te vereenvoudigen en te sturen op resultaten.
- o Het terugdringen van de PGB aanspraken door het omzetten naar Zorg in natura en screening van het huidige gebruik op noodzaak en kwaliteit.

Inkoop

We willen toe naar een inkoop van Beschermd wonen die meebeweegt met de ambities van onze visie. We willen daarom goed inzicht hebben waar we nu staan (vertrekpunt) en waar we met onze visie naar toe willen. Hiertussen ligt onze totale transformatieopgave. Veel factoren (o.a. financiën, doelgroep, marktvolwassenheid/bereidheid, plannen van het Rijk) bepalen het tempo (fasen) en de reikwijdte van de transformatie en daarmee in het verlengde de inkoop.

Voorlopig moeten we nog rekening houden met de afbouw van de “oude wijze” van inkoop door het zorgkantoor en de transitie zoals deze door de Groninger gemeenten vormgegeven is. Ook kijken we in de komende jaren naar de ontwikkelingen binnen Beschermd wonen en de overlap met overige zorggebieden (Wmo2015, ambulante begeleiding, Jeugd, WLZ, Opvang, Zvw). De effecten van ontwikkelingen op het aanbod (producten en aanbieders) volgen we nauwgezet. Er is gerichte aandacht voor zowel ZIN als PGB aanbod, de overlap daartussen, toegevoegde waarde van beide financieringsvormen en de vernieuwing van het aanbod. Keuzes daarin vinden een vertaalslag in de (manier van) inkoop.

Daarnaast volgen we de effecten van de transformaties in het gehele sociale domein om te bepalen wat mogelijk de invloed is op onze inkoopstrategie. Een kritische succesfactor bij het slagen van de

¹⁹ Deze problematiek bestaat uit de geleidelijk afbouw van de Normatieve Huisvestingscomponent (NHC) voormalig AWBZ, het scheiden van wonen en zorg en de afbouw van grotere wooncomplexen naar kleinschalig wonen in de Groninger gemeenten.

Collegiebrief - Meerjarenprogramma Van Beschermd wonen naar wonen met . . .

transformatie is de inzet van de aanbieders. Dit betekent dat wij hen zoveel mogelijk willen betrekken bij de ontwikkeling en uitvoering van transformatieplannen. Manieren van inkopen worden zoveel mogelijk flexibel ingezet en aangepast om de noodzakelijke transformatie te stimuleren.

We bouwen geleidelijke de oude financiering met betrekking tot de overgangsrechten van inwoners (maximaal nog vier jaar) af en starten de opbouw van onze nieuwe inkoop en financiering.

Onze lijn daarbij is als volgt:

In eerste instantie brengen we bij de inkoop stapsgewijs een scheiding aan in drie compartimenten te weten wonen (inclusief toezicht), begeleiding en dagbesteding (inclusief vervoer). We gaan deze compartimenten koppelen aan de inwonersprofielen op basis van de Zelfredzaamheidsmatrix, zodat er een nieuwe (markt)ordering ontstaat.

De inwoners met een oude AWBZ ZP 1 of 2 vallen volledig onder het overgangsrecht. Deze profielen komen niet terug in het huidige Beschermd wonen na de transitie. Inwoners met een oud ZP 6 vallen onder het overgangsrecht en/of een beschikking profiel 6, zullen naar alle waarschijnlijkheid overgaan naar de Wlz. In de nieuwe marktordering zullen we de oude AWBZ ZP3 en 4 zoveel mogelijk gaan extramuraliseren. We streven bij de inwoners naar een evenwichtige verdeling over de Groninger gemeenten. Wonen en zorg worden voor deze groepen gescheiden, evenzeer de dagbesteding. Voor ZP 4 (gesloten setting) en 5 zien we mogelijkheden om intern binnen de instelling te vernieuwen. Wonen en begeleiding zijn hier niet gescheiden. Dagbesteding kan eventueel wel buiten de instelling plaatsvinden. Hierbij dient in het kader van de bijkomende vervoerscomponent gelet te worden op efficiency. Binnen de inkoop willen we ruimte maken voor productontwikkeling (innovatie).

Als niet onbelangrijk onderdeel van het ombouwen van de oude financiering naar een nieuwe inkoopstructuur, zullen we met ingang van 2016 aanbieders stimuleren om met behulp van innovatieve pilotprojecten in gezamenlijkheid een bijdrage te leveren aan de vernieuwing zoals deze is vastgelegd in de eerder genoemde transformatieopgaven. In de loop van het programma zullen we deze ervaringen, daar waar deze positieve effecten sorteert, nader uitrollen.

Zorg in natura (ZIN) en PGB

De financiering van de begeleiding in de vorm van ZIN heeft onze voorkeur boven de financiering van een PGB. Hierbij spelen in ieder geval twee overwegingen een rol. Ten eerste zijn de inwoners met een psychiatrische aandoening minder in staat om zelfstandig regie te voeren over hun eigen leven en ten tweede hebben we te maken met meer complexe vormen van begeleiding, die de nodige deskundigheid vereisen. Ook bij dwang en drang heeft financiering via ZIN onze voorkeur. Het PGB was oorspronkelijk bedoeld om aanbieders te stimuleren om het aanbod vraaggericht te maken en te vernieuwen. In plaats daarvan heeft de financiering van het PGB een grote vlucht genomen door o.a. het onvoldoende oplossen van moeilijk te combineren begeleidingsvragen door de bestaande aanbieders. Omdat we niet de voorkeur geven aan financiering door middel van een PGB, maar wel de vernieuwing en flexibel aanbod van het PGB willen behouden, openen we voor PGB aanbieders de mogelijkheid om ook ZIN te gaan leveren. Door deze aanbieders moet voldaan worden aan het te ontwikkelen kwaliteitskader van Beschermd wonen. We willen tevens stimuleren dat deze aanbieders zich verenigen in een samenwerkingsverband, zodat binnen dit samenwerkingsverband onderling sluitende afspraken te maken zijn over de borging van de kwaliteit. Met het openen van de mogelijkheid aan PGB aanbieders om ook ZIN aanbieder te worden, creëren we een gelijkwaardige samenwerking tussen grotere en kleinere aanbieders met een breder en elkaar aanvullend (lokaal) aanbod.

Om in aanmerking te komen voor een PGB hanteren we voornamelijk de Wmo verordeningen van de gemeenten. Aanvullend daarop zal er bij Beschermd wonen altijd sprake moeten zijn van een ondersteuningsplan, welke regelmatig op resultaten getoetst wordt. Aanvragen voor Begeleiding wonen gefinancierd door een PGB, welke niet door een (centrum)gemeente erkende instelling of zorgcorporatie zal worden geleverd, worden bij uitzondering gehonoreerd. Er moet dan in ieder

Collegedebrief - Meerjarenprogramma Van Beschermd wonen naar wonen met . . .

geval sprake zijn van onvoldoende vergelijkbaar aanbod van ZIN en PGB bij erkende aanbieders en er moet een vertrouwenspersoon beschikbaar zijn die zich verantwoordelijk stelt voor de inwoner die de Beschermd wonen begeleiding ontvangt. Deze PGB uitzondering is altijd tijdelijk.

Burgerinitiatieven

We willen burgerinitiatieven stimuleren, vanwege de blijvende betrokkenheid van inwoners (ouders of anderen) bij de participatie en zelfredzaamheid van inwoners met een psychiatrische of psychosociale aandoening. Deze initiatieven worden nu veelal gefinancierd door PGB's. Afhankelijk van het initiatief staan andere vormen van financiering open.

We kijken bij dit maatwerk naar een gezond evenwicht tussen de bijdrage van de initiatiefnemers en de gemeentelijke overheid. Bij dergelijk initiatief is er altijd sprake van de zogenaamde driehoek tussen de professionele aanbieder, de inwoners van de voorziening en de initiatiefnemers. Deze driehoek maakt dat vanuit de inwoner en de initiatiefnemers regie gevoerd kan worden op de ontwikkeling van de voorziening.

Innovatie

We willen de komende jaren inzetten op de innovatie van het aanbod van Beschermd wonen. De richting van de innovatie zoeken we in initiatieven van samenwerkende aanbieders die samen met inwonersinitiatieven of collectieven tot een vernieuwend aanbod komen, die vergeleken met het bestaande aanbod effectiever en goedkoper zijn.

Daarnaast kan innovatie plaatsvinden door de benutting van mogelijkheden van de digitalisering. Participatie en zelfredzaamheid kunnen zo op een andere wijze worden vergroot. Ook zoeken we naar mogelijkheden voor digitale inventarisatie van de tevredenheid van de inwoner over de geboden (woon)begeleiding als onderdeel van de meting van de effectiviteit en kwaliteit van de begeleiding.

De vaste inbreng van ervaringsdeskundigheid bij de begeleiding van inwoners met een psychiatrische aandoening zien we als een onmisbare innovatie en aanvulling op het huidige aanbod van Beschermd wonen.

Grenzen aan de gemeentelijke taken

De Zorgverzekeringswet (Zvw):

Onze gemeentelijke taak voor Beschermd wonen betreft (woon) begeleiding van inwoners met een psychiatrische aandoening vanuit de Wmo. De behandeling van deze inwoners (o.a. psychiatrische kliniek en ambulante) valt de eerste drie jaar onder de Zvw. Iedere inwoner is voor deze behandeling verzekerd. De verzekeraars – in opdracht van het Rijk- sturen op het verkorten van de psychiatrische behandeling om kosten te besparen. Deze verkorting leidt waarschijnlijk tot een toename van vervolg begeleiding in een voorziening Beschermd wonen. Daarnaast is de verwachting dat door het verkorten van de psychiatrische behandelingen, het risico op terugval wordt vergroot en fluctuaties tussen behandeling en Beschermd wonen toenemen.

Wet langdurige zorg (WLz):

Voor inwoners met een ernstige psychiatrische aandoening, gecombineerd met een handicap of blijvende somatische problemen die nu nog onder Beschermd wonen vallen, staat de weg open naar financiering uit de Wet langdurige zorg (WLz). Deze wet wordt uitgevoerd door de zorgkantoren.

Voor de provincie Groningen is dat zorgkantoor Menzis. De indicatie vindt onafhankelijk plaats door het CIZ. Op dit moment is nog niet bekend waar precies de grens wordt getrokken tussen de WLz en de Wmo. Vooral wanneer er sprake is van een verstandelijke beperking en een psychiatrische aandoening zal discussie tussen de gemeenten en het zorgkantoor ontstaan over wie verantwoordelijk is voor de financiering van de benodigde begeleiding.

Justitie:

Collegedebrief - Meerjarenprogramma Van Beschermd wonen naar wonen met . . .

Justitie betaalt de begeleiding zover de inwoner nog een justitiële titel heeft. Nauwe samenwerking en afspraken met justitie zijn noodzakelijk (zowel inhoudelijk als financieel) om te voorkomen dat de inwoner steeds van regime wisselt.

Wmo gemeentelijk:

Ambulante begeleiding uit de AWBZ is per 1 januari 2015 overgegaan naar de gemeenten. Hieronder vallen ook inwoners met een psychiatrische of psychosociale achtergrond. Veelal zijn dit inwoners die met enige begeleiding zelfstandig kunnen wonen. Al eerder in deze nota hebben we de grens gelegd tussen deze begeleiding en de Wmo begeleiding vanuit Beschermd wonen als er sprake is van niet meer zelfstandig kunnen wonen in relatie met een dominante psychiatrische of psychosociale aandoening. De tweede lijn met psychiatrische expertise wordt ingeschakeld om de inwoner zelfstandig te laten wonen, liefst eerst in zijn of haar eigen huis en omgeving. Inwoners die geen dominant psychiatrische of psychosociale achtergrond hebben als leidende oorzaak van de begeleidings- en ondersteuningsvraag, komen niet in aanmerking voor Beschermd Wonen vanuit de Wmo.

Op de bovenstaande grensvlakken zal sprake zijn van grijze gebieden. We willen voorkomen dat onze inwoners van het kastje naar de muur gestuurd worden. Alle gemeenten hebben vanuit de Wmo de taak om de inwoner te ondersteunen in hun vraag naar passende ondersteuning en begeleiding. Dit betreft ook de Wlz en Zvw. Deze cliëntondersteuning wordt ingezet om bij deze grensvlakken de inwoner te ondersteunen en te begeleiden naar de meeste passende antwoord op de begeleidingsvraag.

Naast de bovenstaande cliëntondersteuning willen we in overleg met Menzis (als belangrijkste zorgverzekeraar en zorgkantoor) afspraken maken over de (gezamenlijke) bekostiging van deze grensgevallen. Vaak zijn de meerkosten bij de ene financieringsbron juist minder dan de opbrengsten van de andere financieringsbron. Door te combineren zijn er voordelen te behalen, bovendien is de inwoner door één financieringsregime beter uit. We kunnen met Menzis deze wederzijdse voordelen opsporen en laten doorrekenen (Maatschappelijke Kosten Baten Analyse) en tot een gemeenschappelijke financiering komen.

Regie centrumgemeente en gemeenten

Samenwerking centrumgemeente Groningen en Groninger gemeenten

We gebruiken het onderzoek en de adviezen van Andersson Eiffers Felix naar de Maatschappelijke Opvang in Groningen²⁰ als vertrekpunt voor onze gemeentelijke samenwerking in de provincie Groningen. We brengen in onze samenwerking een scheiding aan tussen de centrumgemeente rol, taak en functie van de gemeente Groningen en die van ieder van de Groninger gemeenten, onder wie de gemeente Groningen. Er is instemming en tevredenheid bij Groninger gemeenten over de huidige centrumregeling, die voor een jaar is aangegaan²¹. De intentie van de gemeenten is om deze regeling voor 2016 voor onbepaalde tijd te verlengen. Aan de regeling voegen we een dienstverleningshandvest toe, waarin de dienstverlening van de centrumgemeente aan de andere gemeenten is vastgelegd. Hierdoor worden de verwachtingen, verantwoordelijkheden voor wat betreft rollen en taken de inhoud en sturing op de resultaten geborgd. We maken een onderscheid tussen strategische uitvoering (o.a. beleidsontwikkeling van het vierjarig transformatieprogramma op inhoud, financiën en inkoop), tactische uitvoering (bijv. inkoop, contractering, financieel beheer) en operationele uitvoering (beschikkingen, ingang Beschermd wonen, contractbeheer). Bovenstaande invulling van de samenwerking geldt voor alle gemandateerde centrumgemeente taken van de gemeente Groningen (Opvang, Beschermd wonen) en taken die door de Groninger gemeenten worden toebedeeld aan de centrumgemeente (inloop GGZ).

²⁰ 'Samen werken aan duurzaam herstel, naar een herijking van de Maatschappelijke Opvang in Groningen' – AEF (maart 2015)

²¹ Evaluatie startfase centrumregeling Beschermd wonen, begeleiding MO en Inloop GGZ, memo Bestuurlijk OOGO (27 mei 2015)

Collegebrief - Meerjarenprogramma Van Beschermd wonen naar wonen met . . .

Regie gemeenten naar aanbieders van begeleiding

Om voor onze inwoners de passende begeleiding voor nu en in de toekomst te verzekeren willen we in deze transformatie gezamenlijk met de aanbieders optrekken. In deze nota hebben we voldoende lijnen uitgezet waarlangs deze samenwerking gaat verlopen. De eerste jaren voeren we stevige regie om een solide basis te leggen voor onze toekomst. Deze stevigheid zit vooral in de directe en aanwezige regievoering. Dit is ingegeven door het feit dat we nog onvoldoende inzicht hebben in de infrastructuur van Beschermd wonen en dat we kort aan de wind gaan zeilen zodat we tijdig kunnen bijsturen. Daarnaast geven we inwoners en hun vertegenwoordigers een stevige stem in de transformatie en maken we maximaal gebruik van de kennis en kunde van de aanbieders. Het bovenstaande leggen we vast in een vierjarige programmastructuur, die op hoofdlijnen in hoofdstuk zes wordt geschetst. Het is uitdrukkelijk niet onze bedoeling om in de uitvoering of bij de transformatieopdrachten op de stoel van de aanbieders te gaan zitten. We willen datgene wat er moet gebeuren in opdrachten wegzetten, waarbij het hoe wordt uitgewerkt door samenwerkende aanbieders. Gevraagd en ongevraagd advies van aanbieders is niet alleen wenselijk, maar ook noodzakelijk om de transformatie in gang te zetten en te houden.

5. Doelen Inspanningen Netwerk (DIN) Beschermd wonen en Opvang

Een Doelen- Inspanningen- Netwerk is een visualisatie van hetgeen we willen bereiken met Beschermd Wonen. Doelen en inspanningen worden in samenhang gebracht. We gaan met elkaar een *transformatietraject* in, waarbij de inwoners met een psychiatrische aandoening of psychosociale achtergrond in de provincie Groningen zoveel mogelijk in de eigen omgeving begeleid worden, in verbondenheid met de lokale gemeenschap.

We beschrijven deze DIN op hoofdlijnen voor 2015 en 2016, omdat het aan een ieder die betrokken is (centrumgemeente, gemeente, aanbieders, vertegenwoordigers van inwoners) is deze DIN voor zichzelf aan te vullen, te verdiepen en dit voor de komende jaren uit te werken.

Wanneer deze verdieping en aanvulling heeft plaatsgevonden, ontstaat er een gemeenschappelijke basisstructuur waarop manco's, overlappingen of richtingen herkenbaar en zichtbaar worden en waar, onder regie van de gemeenten, op (bij)gestuurd kan worden.

Tevens maakt een DIN duidelijk hoe de visie vertaald wordt in concrete doelen en resultaten en wat daar aan inspanningen voor nodig zijn (zie bijlage 2 en 3 als achtergrondinformatie om een DIN op te stellen)

5.1. Aanbieders

We onderscheiden twee soorten aanbieders: aanbieders die bijna uitsluitend ZIN leveren en aanbieders die PGB bieden.

Aanbieders ZIN

DIN 2015 / 2016	Beschrijving
Doelen	<ul style="list-style-type: none"> Voor november 2015 opstellen van een beleidsplan Beschermd wonen 2016, waarin onze visie Beschermd wonen concreet wordt gemaakt in te nemen acties en activiteiten in 2016, teneinde zowel intern als extern duidelijkheid te bieden over de acties en activiteiten en de impact van deze acties en activiteiten op de instelling en zijn omgeving en de concrete bijdrage en inzet van de instelling aan de transformatie van Beschermd wonen. Voor december 2015 opstellen van een concreet uitvoeringsplan teneinde intern en extern duidelijkheid te bieden over met wie en voor wie, wat en wanneer wordt uitgevoerd en welke bijdrage aan de transformatie wordt geleverd. Het opstellen van een visie en planning voor de komende vier jaar waarin op hoofdlijnen wordt aangegeven waar de instelling concreet medio 2020 wil staan (bijv. pilots/experimenten).
Inspanningen	<ul style="list-style-type: none"> Opstellen beleidsplan: waaronder huisvestingsplan, financiële vertaling, samenwerking, betrokkenheid cliënten, planning, visie, beschrijving (vernieuwing) dienstverlening, nieuwe initiatieven, meerwaarde expertise als kerncompetentie, specialisatie, scholing. Uitvoeringsplan: concretiseren beleid uitgewerkt in concrete acties en activiteiten. Concretiseren van de invoer van de zelfredzaamheidsmatrix in de instelling
Resultaten	<ul style="list-style-type: none"> Beleidsplan 2016 gereed Uitvoeringsplan 2016 gereed Visie 2015 – 2020 gereed

Collegedebrief - Meerjarenprogramma Van Beschermd wonen naar wonen met . . .

Aanbieders PGB

DIN 2015 / 2016	Beschrijving
Doelen	<ul style="list-style-type: none"> Voor eind december 2015 opstellen van een beleidsplan Beschermd wonen 2016, waarin onze visie Beschermd wonen concreet wordt gemaakt in te nemen acties en activiteiten in 2016, teneinde zowel intern als extern duidelijkheid te bieden over de acties en activiteiten (incl. bijvoorbeeld pilots/experimenten). Voor eind december 2015 opstellen van een concreet uitvoeringsplan teneinde intern en extern duidelijkheid te bieden met wie en voor wie, wat en wanneer wordt uitgevoerd.
Inspanningen	<ul style="list-style-type: none"> Opstellen beleidsplan: waaronder al dan niet willen leveren van ZIN begeleiding, aansluiten bij andere aanbieders of instellingen, invullen kwaliteitskader gemeenten voor kleinere aanbieders. Beschrijving meerwaarde expertise als kerncompetentie, specialisatie. Uitvoeringsplan: concretiseren beleid uitgewerkt in concrete acties en activiteiten. Gaan werken met de zelfredzaamheidsmatrix en ondersteuningsplan
Resultaten	<ul style="list-style-type: none"> Beleidsplan 2016 gereed Uitvoeringsplan 2016 gereed

5.2. Gemeenten

DIN 2015 / 2016	Beschrijving
Doelen	<ul style="list-style-type: none"> Per cluster gemeenten voor december 2015 opstellen van een stappenplan Beschermd wonen 2016, waarin onze visie Beschermd wonen concreet wordt gemaakt in te nemen stappen met bijbehorende activiteiten en acties in 2016, teneinde zowel intern als extern duidelijkheid te bieden over de acties en activiteiten van de te nemen stappen en de en de impact van de concrete bijdrage en inzet van de gemeenten aan de transformatie van Beschermd wonen (inclusief bijv. pilots/experimenten). Voor juni 2016 opstellen van meerjaren beleidsplan tot 2020 waarin per jaar wordt aangegeven wat de activiteiten en acties zijn, teneinde intern en extern duidelijkheid te bieden over de nabije toekomst van Beschermd wonen in de cluster gemeenten.
Inspanningen	<ul style="list-style-type: none"> Opstellen stappenplan: waaronder integrale aanpak (wonen, welzijn, Wmo lokaal), analyse sociale kaart, in kaart brengen behoefte aan (specialistische) begeleiding, wat decentraal en wat centraal. Ambtelijke inzet, ingang, loket, basisteams etc. Beleidsplan: per onderdeel stappen uitwerken in samenhangend beleid.
Resultaten	<ul style="list-style-type: none"> Stappenplan 2016 gereed (december 2015) Beleidsplan 2015 – 2020 gereed (juni 2016)

5.3. Centrum gemeente Groningen

DIN 2015 / 2016	Beschrijving
Doelen	<ul style="list-style-type: none"> Voor september 2015 uitwerken van een volledige programmaorganisatie Beschermd wonen en Opvang, teneinde een solide transformatieorganisatie neer te zetten die in alle facetten capabel is om namens de 23 gemeenten de komende vier jaar regie te voeren op de transformatie. Het intern inrichten van een scheiding tussen de centrumgemeente Groningen en de gemeente Groningen zodat er voldaan wordt aan de noodzakelijke eis tot scheiding van rollen, taken en verantwoordelijkheden (oktober 2015). Het voor oktober 2015 aanpassen en uitbreiden van de huidige centrumregeling met alle taken en bevoegdheden van Opvang en met het bijbehorende dienstverleningshandvest, om de juridische basis van de samenwerking tussen de centrumgemeente en de Groninger gemeenten vast te leggen. Tot de programmaorganisatie is geïnstalleerd, tijdelijk beleidsmatig en uitvoerende ondersteuning en faciliteiten bieden aan gemeenten en instellingen om hun DIN uit te werken. In kaart brengen van de gezamenlijke agendapunten Beschermd wonen en Opvang. Voor eind december 2015 realiseren van een cliëntenplatform dat als gesprekspartner kan fungeren voor de transformatie en die een vaste bijdrage gaat bieden aan de programmaorganisatie. Het opstarten van een structureel overleg op basis van het door de gemeente Groningen afgesloten convenant met Menzis over de gezamenlijke bekostiging van 'grensgebieden'. Dit geldt ook voor justitie. Voor 1 oktober 2015 realiseren van de inkoop voor 2016 en 2017 om de continuïteit van de begeleiding te garanderen en voor te sorteren op de transformatie.
Inspanningen	<ul style="list-style-type: none"> Opstellen programma organisatie: programmastructuur, benodigde fte's, deskundigheden en competenties, inschatting externe inhuur, communicatiestructuur en communicatiemiddelen, samenwerking met instellingen, gemeenten en inwoners en de relatie met gemeente Groningen voor wat betreft de operationele uitvoeringstaken. Tot stand brengen van de interne scheiding gemeente Groningen en centrumgemeente. Het bieden van faciliteiten en ondersteuning aan gemeenten en instellingen. Opstellen vernieuwde centrumregeling en dienstverleningshandvest. Opstellen van en gezamenlijk uitvoeringsplan Beschermd wonen en Opvang als het gaat om de overlap Het realiseren van een inwonersplatform. Het realiseren van een structureel inhoudelijk overleg met zorgaanbieders en andere betrokkenen Opstarten van structureel overleg Menzis en justitie. Overleg met centrumgemeenten Drenthe en Friesland over toegankelijkheid. Het realiseren van de inkoop van Beschermd wonen.
Resultaten	<ul style="list-style-type: none"> Opzet programmaorganisatie gereed (september 2015) Centrumregeling gereed (juni 2016) Dienstverleningshandvest gereed (juni 2016) Scheiding centrumgemeente Groningen en gemeente Groningen gereed (oktober 2015) Gezamenlijk uitvoeringsplan Beschermd Wonen en Opvang is gereed (oktober 2015) Inwonersplatform gereed (december 2015) Structureel inhoudelijk overleg met aanbieders werkt (2015). Structureel overleg Menzis en justitie werkt. (december 2015) Inkoop Beschermd wonen 2016 en 2017 gereed (december 2015) Toegankelijkheid Drenthe, Friesland en Groningen gereed (december 2015)

6. Vierjarig transformatieprogramma op hoofdlijnen

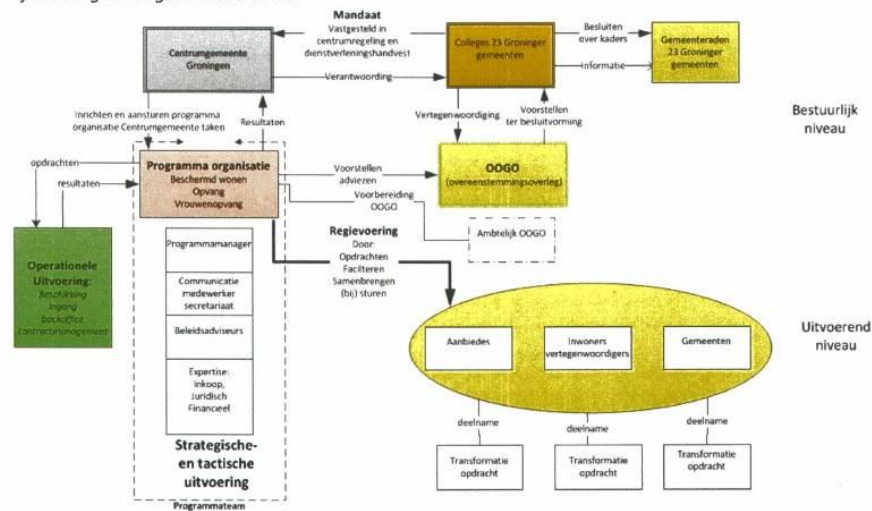
We schrijven in deze paragraaf op hoofdlijnen het transformatieprogramma uit. We geven de contouren van een programmaorganisatie aan en de transformatieopdrachten die we in gang willen zetten. Deze transformatieopdrachten zetten we in een logische tijdsvolgorde. Tijdens de transformatie nemen we af en toe tijd om stil te staan en te beoordelen waar we staan en wat de vervolgstappen zijn. Het beschreven in deze paragraaf zien we als onze routeplanner waar we globaal het eindpunt hebben bepaald, maar waar we tussentijds de route kunnen bijstellen. Bij het realiseren van een transformatie is vooraf investeren essentieel. Hiervoor moeten middelen vrijgespeeld worden, ook als er sprake is van bezuinigingen. Zonder deze noodzakelijke investeringen in de transformatie zal op niet al te lange termijn de financiering van Beschermd wonen niet houdbaar meer zijn en juist tot meer maatschappelijke kosten leiden (bijv. overlast).

6.1. Programmastructuur en communicatie

Programmastructuur

Afbeelding drie geeft een globaal overzicht van de programmastructuur en de bevoegdheid- en verantwoordelijkheidsverdeling.

Afbeelding 3: Programmastructuur

Op bestuurlijk niveau vindt in het Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) een voorbereidend afstemmend overleg plaats door een aantal wethouders, die ieder een cluster van gemeenten vertegenwoordigen. In dit overleg worden voorstellen en adviezen van de programma organisatie besproken en zo nodig aangepast, alvorens zij ter besluitvorming worden aangeboden aan de 23 colleges. De gemeenteraden van de 23 Groninger gemeenten hebben het kader voor het meerjarenbeleid vastgelegd in hun individueel vastgestelde periodieke beleidsplan voor het maatschappelijk domein (2014). Bij kaderstellende voorstellen besluiten de afzonderlijke raden van de 23 gemeenten. De 23 gemeenten hebben in de centrumregeling de gemeente Groningen gemandateerd om namens hen een aantal taken uit te voeren. Naast dat de gemeente Groningen één van de 23 samenwerkende gemeenten is, voert ze als centrumgemeente gemandateerd de taken voor de 23 gemeenten uit. Het AEF rapport over de Maatschappelijke opvang adviseerde de gemeente Groninger om binnen de gemeente Groningen een scheiding aan te brengen tussen de taken die de gemeente gemandateerd uitvoert als centrumgemeente en haar eigen taken als één van

de 23 gemeenten. In de bovenstaande structuur brengen we deze scheiding aan door de centrumgemeente taken op strategisch- en tactisch niveau binnen de gemeente Groningen onder te brengen in een programma. Dit programma draagt zorg voor de voorstellen en de adviezen aan het OOGO, voert regie op de transformatie en is verantwoordelijk voor het geven van opdrachten aan de operationele uitvoering, welke belegd zijn bij de gemeente Groningen. Op deze wijze is door de scheiding van de operationele uitvoering met de strategische- en tactische uitvoering de interne controle op de uitvoering geborgd en kan tegenover de 23 Groninger gemeenten op basis van het afgegeven mandaat en de onderliggende dienstverleningshandvest door de centrumgemeente Groningen op de juiste wijze verantwoording worden afgelegd. Mochten de middelen op termijn aan de individuele Groninger gemeenten worden overgedragen dan kan de bovenstaande scheiding tevens inzichtelijk welke kosten er gemaakt worden bij de uitvoering van de centrumgemeente taken.

Programmaorganisatie

Gezien de omvang van de transformatie en het strategische belang is het van belang om een goed geoutilleerde programmaorganisatie in te richten. Een programmaorganisatie waarbij ook de overige centrumgemeentetaken worden belegd²².

Taken

De programmaorganisatie heeft vier hoofdtaken:

1. Namens de centrumgemeente regie voeren op de transformatie d.m.v. het opstellen van transformatieopdrachten, het monitoren van opdrachten en resultaten en het afstemmen van beleid en de regelgeving over Beschermd wonen en eventueel Opvang.
2. Het doen van voorstellen, voorbereidende besluitvorming, geven van informatie (bijv. voortgangsrapportages) aan bestuurlijk OOGO
3. Het aansturen van de operationele uitvoering, door het geven van opdrachten op basis van het dienstverleningshandvest.
4. De samenwerking tussen de Groninger gemeenten te faciliteren.

Daarnaast ondersteunt de programmaorganisatie de gehele transformatie in de vorm van het voeren van het secretariaat, het bieden van advies, het verzorgen van de communicatie en het leveren van de benodigde middelen.

Samenstelling medewerkers programmaorganisatie:

Medewerkers van de programmaorganisatie worden geworven vanuit de Groninger gemeenten. Bij voorkeur met enige spreiding over de Groninger gemeenten. De salariskosten van de medewerkers worden door de programmaorganisatie uit het gereserveerde programmabudget vergoed. Expertise wordt bij voorkeur ingehuurd bij de Groninger gemeenten, zodat kennis en kunde zoveel mogelijk gedeeld wordt en lokaal beschikbaar komt en blijft. Wanneer deze expertise niet beschikbaar is, wordt er extern ingehuurd.

Minimaal zijn de volgende fte's aan medewerkers nodig:

- a) Beleidsadviseurs²³: 2,5 fte, o.a. regievoeren op transformatieopdrachten, opstellen nota's. Exclusief middelen voor de inhuur van onderzoekscapaciteit.
- b) Secretariaat: 1 fte, plannen vergaderingen, bijeenkomsten, besluitenlijsten, etc.
- c) Inkoop: 0,5 fte, adviezen inkoop, opstellen inkoopprocedure
- d) Juridisch: 0,4 fte: adviezen centrumregeling, samenwerkingsverbanden, beroep, bezwaar
- e) Financieel: 0,8 fte, opstellen begrotingen, kwartaal rapportages, analyses (bijv. PGB tarieven)

Programmamanager: 1 fte,

²² In de nadere uitwerking van de programmaorganisatie in deze paragraaf is de Opvang formatief nog niet meegenomen. Dit kan bij de nader invulling tot aanpassingen van de inzet leiden.

²³ Voor beleidsadviseurs van de gemeente Groningen geldt, dat zij naast hun centrumgemeente taak ook advies aan het college kunnen geven als beleidsadviseur van de gemeente Groningen.

Collegiebrief - Meerjarenprogramma Van Beschermd wonen naar wonen met . . .

Leidt het programma, zorgt voor de bemensing, zit de vergaderingen voor, is aanspreekpunt van het bestuur, is gesprekspartner voor het management van de gemeenten, geeft opdrachten operationele uitvoering, is verantwoordelijk en bevoegd voor het besteden van het beschikbare budget.

Communicatie

Er wordt een gedetailleerd communicatieplan opgesteld, met als doel dat alle deelnemers in – en extern op elk niveau goed geïnformeerd en betrokken worden bij de transformatie. Een breed pakket van communicatiemiddelen kunnen worden ingezet. Praktische werksessies maken vast onderdeel uit van de programmastructuur.

6.2. Transformatieopgaven en planning

We hebben in deze nota een groot aantal transformatieopgaven benoemd. In deze paragraaf werken we deze opgaven op hoofdlijnen uit. Alvorens we aan de slag gaan moet de verdere inhoud, de te nemen stappen en de mate van betrokkenheid van instellingen, gemeenten en inwoners met deze partners verder besproken en uitgewerkt worden. De transformatieopgaven geven wel een indruk van wat er op stapel staat en van de volgorde van de transformatieopgaven.

Fase 1 van de transformatie: Basisstructuur inrichten (tot september 2016)

In deze fase van de transformatie brengen we de basis aan waarop we de transformatie verder opbouwen, zodat de randvoorwaarden voor een succesvol vervolg van de transformatie in orde zijn. Het gaat dan om de volgende transformatieopdrachten, die we als transformatieversnellers gaan inzetten: opzetten en invullen zelfredzaamheidsmatrix en inwonerprofielen, kwaliteitskader, uitwerken kostenstructuur en sturing en de centrale ingang. We gebruiken daarbij de inbreng van de DIN van gemeenten en instellingen.

Transformatieopgave 1: Inwonersprofielen op basis zelfredzaamheidsprofielen	
Omschrijving	De inwoners worden ingedeeld op basis van zelfredzaamheidsprofielen. Hierbij gebruiken we nieuwste versie van deze methodiek. Ook wordt een werkwijze ontwikkeld om op basis van deze profielen een ondersteuningsplan op te stellen en de te behalen resultaten te benoemen. Dit ondersteuningsplan is de basis voor de uiteindelijke beschikking en de monitoring van het resultaat. Belangrijk punt bij het opstellen van het ondersteuningsplan is het eigenaarschap van de inwoner. Het verdient de voorkeur om deze methodiek te digitaliseren.
Doelen	<ul style="list-style-type: none"> Het opstellen van inwonerprofielen op basis van de zelfredzaamheidsmatrix teneinde met een vernieuwende methode en invulling op de vraag van de inwoner in te gaan en handen en voeten te geven aan de concretisering van de zelfredzaamheid en de participatie van de inwoner. Het maken van een uniform ondersteuningsplan waar de inwoner eigenaar van is en dat als basis dient voor de beschikking, het monitoren van de resultaten en de bekostiging.
Resultaten	<ul style="list-style-type: none"> Inwonerprofielen gereed Ondersteuningsplan gereed Ingrediënten voor bekostiging gereed
Stappen	<ol style="list-style-type: none"> Uitwerken transformatieopgave in een opdracht (oktober 2015) Aanstellen trekker (oktober 2015) Uitwerken opdracht (november 2015 – februari 2016) Vaststellen resultaten + besluitvorming gemeente (maart 2016)
Tijd	Oktober 2015 – maart 2016
Deelnemers	Professionals instellingen, medewerkers basisteams en ingang Kwaliteitsmedewerkers instellingen Vertegenwoordigers inwoners Vertegenwoordiger gemeente(n) Externe deskundigheid zelfredzaamheidsmatrix
Inzet	Nader te bepalen
Vervolg	Input voor bekostiging, kwaliteitskader en resultaattoetsing Invoeren van profielen en methodiek bij instellingen
Transformatieopgave 2: Kwaliteitskader Beschermd wonen	
Omschrijving	Voor Beschermd wonen is, aanvullend op de Wmo kwaliteitseisen, een kwaliteitskader nodig om de juiste ondersteuningskwaliteit te borgen bij inwoners met een (ernstige) psychiatrische- of psychosociale aandoening. Dit kwaliteitskader moet met de instellingen en inwoners geformuleerd worden. Dit kader vormt ook de toetsing onder welke condities een PGB aanbieder ook ZIN aanbieder kan worden. Voor ons is het oordeel van de inwoner over de kwaliteit van de begeleiding het belangrijkste ijkpunt voor een effectieve begeleiding. Tevens vormt het kwaliteitskader een toetsingskader van de inkoop.
Doelen	<ul style="list-style-type: none"> Het opstellen van een kwaliteitskader met uitgewerkte inhoudelijke eisen aan de kwaliteit van de begeleiding, dagbesteding en het wonen, met als doel vanuit inwonersperspectief een gegarandeerde

Resultaten	<p>kwaliteit te bieden.</p> <ul style="list-style-type: none"> Het opstellen van een beperkt aantal kwaliteitsparameters waarop periodiek de kwaliteit wordt gemeten. Kwaliteitskader gereed Kwaliteitsparameters gereed
Stappen	<ol style="list-style-type: none"> Uitwerken transformatieopgave in een opdracht²⁴ (november) Aanstellen trekker²⁵ (november) Uitwerken opdracht januari 2015 – april 2016 Vaststellen resultaten + besluitvorming gemeente (mei 2016)
Tijd	November 2015 – mei 2016
Deelnemers	<p>Professionals instellingen, medewerkers basisteams en ingang Kwaliteitsmedewerkers instellingen Vertegenwoordigers inwoners (ophalen kwaliteitscriteria) Vertegenwoordiger gemeente(n)</p>
Inzet	Nader te bepalen
Vervolg	<p>Input voor bekostiging resultaattoetsing Invoeren van kwaliteitskader en methodiek bij instellingen Input voor PGB aanbieder bij de eventuele overgang naar ZIN aanbieder</p>

Transformatieopgave 3: Uitwerken kostenstructuur en sturing

Omschrijving	<p>Op basis van de nieuwe inwoner profielen, kwaliteitskader en de compartimentering van Beschermd wonen in wonen (met toezicht), begeleiding en dagbesteding (inclusief vervoer) stellen we een nieuwe kostenstructuur op, gebaseerd op een analyse van de kosten. Deze bekostiging dient als basis om in ieder geval vanaf 2018 te gaan bekostigen. Daarbij worden de cruciale parameters benoemd waar de bedrijfsvoering van een instelling aan moet voldoen. Er zullen hierbij ook keuzes gemaakt moeten worden in wijzen van financieren (bijv. traject financiering, cliëntvolgend budget etc.)</p>
Doelen	<ul style="list-style-type: none"> Het opstellen van een nieuwe kostenstructuur en sturing met ingang van 2018 op basis van de uitgewerkte inwoner profielen, de compartimentering en het kwaliteitskader, met als doel om de bekostiging en de verantwoording te vereenvoudigen en te sturen op het afgesproken resultaat.
Resultaten	<ul style="list-style-type: none"> Kostenstructuur gereed (Financiële) sturing gereed
Stappen	<ol style="list-style-type: none"> Uitwerken transformatieopgave in een opdracht (november 2015) Aanstellen trekker (januari 2016) Uitwerken opdracht (februari 2016 – april 2016) Vaststellen resultaten + besluitvorming gemeente (mei 2016)
Tijd	Oktober 2015 – mei 2016
Deelnemers	<p>Controllers instellingen Experts gemeente op financiën en inkoop</p>
Inzet	Nader te bepalen
Vervolg	<p>Input voor inkoop Invoeren van bekostiging bij instellingen (2018)</p>

Transformatieopgave 4: Centrale ingang

Omschrijving	<p>We richten een centrale ingang in voor de afweging van de in te zetten (combinaties) van (woon)begeleiding. De tijdelijke bestaande centrale ingang wordt omgezet naar een permanente ingang. Deze ingang kan ook functioneren als ingang naar andere vormen van begeleiding die vallen onder de centrumregeling. We werken daarbij het idee van de veldtafel uit, waarbij inhoudelijk deskundigen vanuit de instellingen een vraag van de inwoner naar Beschermd wonen - liefst in aanwezigheid van de inwoner - onderzoeken en ten slotte tot een passend aanbod te komen. Daarbij worden ook de randvoorwaarden uitgewerkt (bemensing, backoffice, logistiek, processen, inzicht in de beschikbaarheid en expertise van instellingen, beschikbaarheid van ondersteuningsplannen en zelfredzaamheidsmatrix). De centrale ingang gaat tevens functioneren als expertteam. Dit team kan ook per cluster van gemeenten worden ingezet. De verbinding en samenwerking met de gemeentelijke Wmo loketten worden versterkt.</p>
Doelen	<ul style="list-style-type: none"> De tijdelijke ingang van Beschermd wonen uitbouwen naar een permanente ingang voor inwoners die onder de centrumregeling vallen, waarbij op grond van de beschikbaarheid van Beschermd wonen in de provincie Groningen, in aanwezigheid van de inwoner op grond van een ondersteuningsplan een gewogen afweging gemaakt kan worden van de in te zetten compartimenten. De permanente centrale ingang realiseert een structureel overleg met de verwijzende gemeenten (Wmo loketten, eventueel basisteams), zodat de verbinding met de lokale Wmo inzet gemaakt kan worden, op- en afschalen van de begeleiding wordt ingeregeld en kennis over de inwoners gedeeld kan worden.
Resultaten	<ul style="list-style-type: none"> Centrale ingang gereed. Sociale digitale kaart gereed Samenwerking met Wmo loketten gerealiseerd Infrastructuur gereed
Stappen	<ol style="list-style-type: none"> Uitwerken transformatieopgave in een opdracht (januari 2016) Aanstellen trekker (januari 2016)

²⁴ Opdracht wordt opgesteld door programmaorganisatie in samenspraak met partners.

²⁵ Bij voorkeur een medewerker van een instelling

Collegebrief - Meerjarenprogramma Van Beschermd wonen naar wonen met . . .

Tijd	3. Uitwerken opdracht (februari 2016 – juni 2016) 4. Vaststellen resultaten + besluitvorming gemeente (juni 2016) 5. Start permanente centrale ingang (september 2016) Januari 2016 – juni 2016
Deelnemers	Professionals instellingen (inclusief Opvang, vrouwenopvang) Ingang medewerkers Ervaringsdeskundigen en inwoners Experts gemeente
Inzet	Externe ondersteuning digitalisering Nader te bepalen
Vervolg	Permanente centrale ingang Infrastructuur instellingen/communicatie met centrale ingang

Parallel met de bovenstaande transformatieopgaven werken we ook de volgende opgaven uit:

- o De samenwerking tot stand brengen met veiligheidsketen (justitie, veiligheidshuis). Hierin ligt een belangrijke relatie met de verdere ontwikkeling van de Opvang.
- o De soepele overgang tussen de jeugdhulp 18- naar Beschermd wonen 18+.
- o De toegankelijkheid van Beschermd wonen in de drie noordelijke provincies en het uitwerken van bindende afspraken hierin.
- o Invulling en concrete afspraken met zorgkantoor en zorgverzekeraar Menzis over de gemeenschappelijke meerwaarde van de bekostiging van de grijze gebieden tussen Zorgverzekeringswet en Wet langdurige zorg t.o.v. de Wmo centrumregeling taken.
- o Met PGB aanbieders en Groninger gemeenten op twee sporen de huidige PGB praktijk analyseren. Spoor één is toetsen van de PGB inzet op dit moment. Spoor twee is te werken aan de 'certificering' van PGB aanbieders die in aanmerking komen voor een ZIN contract.
- o Met de corporaties en gemeenten komen tot een huisvestingsplan voor inwoners Beschermd wonen.

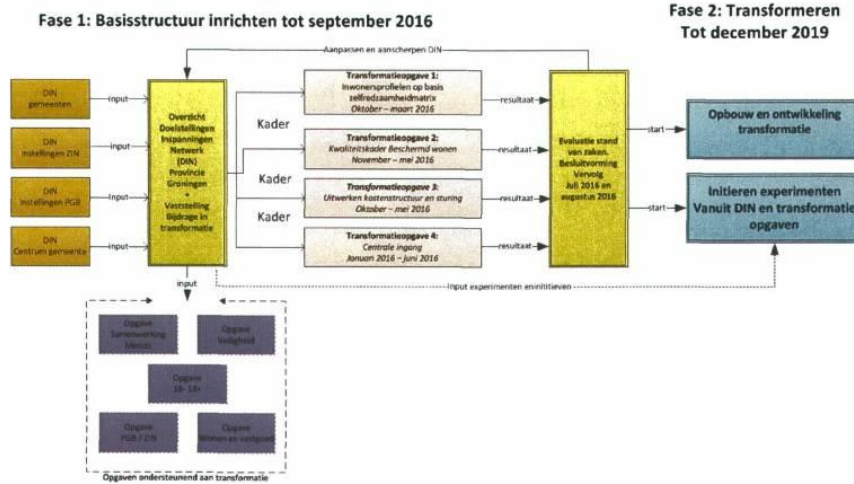
Fase 2: Transformatie uitbouwen, richten en verrichten (september 2016 tot december 2019)

In september 2016 bepalen we of we de basisstructuur dusdanig op orde hebben dat we kunnen starten met de volgende fase van de transformatie van Beschermd wonen. We inventariseren tijdens fase één mogelijke experimenten en innovaties om de effectiviteit van Beschermd wonen te verhogen (bijv. door het uitproberen van nieuwe financieringsvormen) en te vernieuwen (o.a. dagbesteding/werk in relatie met lokale initiatieven) en te verbeteren. Instellingen, gemeenten en inwoners kunnen transformatie initiatieven inbrengen. In het beschikbare budget wordt in ieder geval in 2017 ruimte gemaakt om deze initiatieven te financieren.

Naast het bovenstaande moeten de neergezette structuur, processen en methodieken verder ontwikkeld en eigen gemaakt worden. Dit betekent voor alle deelnemers een andere manier van begeleiden en aansturen. In de onderstaande afbeelding hebben we de transformatieopgaven en de planning gevisualiseerd.

Collegiebrief - Meerjarenprogramma Van Beschermd wonen naar wonen met . . .

Afbeelding 4: Transformatie in fasen

6.3. Programmaplaning

Item	2015	2016	2017	2018	2019
Visie	Aansprekende visie Groninger gemeenten Beschermd Wonen naar ondersteuning thuis + duidelijke meer jaren perspectief (gereed juni 2015). Bestuurlijk geaccordeerd september 2015. Basis ligt in het decentralisatieplan gemeente Groningen.		Bijstellen visie, n.a.v. innovaties en experimenten en input van in- en externe ontwikkelingen (november) Besluit al dan niet (gedeeltelijke) overdracht budget naar gemeenten in relatie gemeentelijke herindeling (juni)		Bijstellen visie, n.a.v. innovaties en experimenten en input van in- en externe ontwikkelingen (november)
Beleid	<ul style="list-style-type: none"> Uitwerking kaderstelling voor de uitvoering in doelstellingen netwerk (= realisatie perspectief) (gereed begin mei) Met partners en veld visie ontwikkelen en doelen vaststellen (gereed begin mei) Commitment aanpak bestuurlijk (februari) en veld (begin maart) Inrichten projectstructuur (deelnemers, middelen, interne communicatie, besluitvorming) (februari) Systeemanalyse Beschermd Wonen Transformatie programma ontwikkeld (juni – sept) Beoordeling transformatieplannen aanbieders en gemeenten op basis van visie en beleidskader Koppelen Opvang en Beschermd Wonen (2015) Beleidsplan 2016 (oktober) 	<ul style="list-style-type: none"> Start transformatie programma. Start accountmanagement centrumgemeente in het volgen van de inkoopovereenkomsten 2016/2017 Periodieke bespreking van resultaten met partners en belanghebbenden. Bijstellen doelen Beoordelen (voorlopige) resultaten transformatie Start vernieuwend aanbod Beleidsanalyse per gemeente of samenwerkende gemeenten Beleidsplan 2017 (september) 	<ul style="list-style-type: none"> Voorstel verhouding centrum- regio gemeente Overdracht programma opstellen voor regiogemeenten. Evaluatie innovaties Integreren Maatschappelijke Opvang in totaal beleid en uitvoering ondersteuning (eind 2017) Beleidsplan 2018 (september) 	<ul style="list-style-type: none"> Evaluatie transformatie Volgen uitvoering van beleid Beleidsplan 2018 (september) 	Reguliere beleidscyclus, samenhang regio en provinciaal.
Communicatie	Opzetten permanente communicatiestructuur en communicatieplatform. Betrokkenheid en commitment regelen en bevorderen. Kennisdeling en kennisvermeerdering (start februari)	Continuering 2015	<ul style="list-style-type: none"> Continuering 2016 Bijstellen n.a.v. verschuiving van verantwoordelijkheid van centrumgemeente naar regio gemeente 	<ul style="list-style-type: none"> Continuering 2017 Afbouw gezamenlijke inspanning en gezamenlijk basisniveau bepalen 	Basis communicatie

Collegiebrief - Meerjarenprogramma Van Beschermd wonen naar wonen met ...

Item	2015	2016	2017	2018	2019
Financiën	<ul style="list-style-type: none"> • Verzamen en analyseren gegevens (februari/maart) • Doen van kostenonderzoek en het doen van voorstellen (vanaf maart) • Meerjaren begroting opstellen (juni/juli) • Onderzoek financiële positie instellingen (vanaf maart) • Advies (continu) aan gemeenten/ projectgroep • Financiële rapportage Beschermd Wonen (per kwartaal) 	<ul style="list-style-type: none"> • Zie 2015 • Vermindering vaste budgetten richting flexibele budgetten 	<ul style="list-style-type: none"> • Zie 2016 • Besluit over financiering centrum-regiogemeenten en van daaruit plan vaststellen • Vermindering vaste budgetten richting flexibele budgetten. • Uitwerken solidariteit tussen gemeenten (juni 2017) 	<ul style="list-style-type: none"> • Mogelijk beheert iedere gemeente (een deel van) de eigen financiën²⁶ • Platform voor uitwisseling en gezamenlijk beheer van de middelen 	<ul style="list-style-type: none"> • Mogelijk beheert iedere gemeente (een deel van) de eigen financiën. • Platform voor uitwisseling en gezamenlijk beheer van de middelen
Inkoop	<ul style="list-style-type: none"> • Op basis van financiën en uitkomsten beleid inkoop 2016 (juni tot oktober). <u>Zuiveren</u> van inwonersbestand aan de voorkant d.m.v. ingang, <u>versimpelen</u> van productgroepen en <u>verkennen</u> nieuwe producten, combi's • Voorbereiding en gezamenlijk ontwikkelen inkoop met partners/ financiën/gemeente regie (vanaf juni) 	<ul style="list-style-type: none"> • Zie 2015, inkoop strategie differentiëren op basis van innovatie ontwikkelingen en product/ markt combinaties • Onderzoek beleggen van inkoop voor producten die provinciaal moeten worden ingekocht. • Samenwerking gemeente met aanbieders 	<ul style="list-style-type: none"> • Zie 2015, inkoop strategie differentiëren op basis van innovatie ontwikkelingen en product/ markt combinaties • Uitvoering inkoopstrategie uit onderzoek 2016. • Meer regie naar aanbieders. 	Inkoop uitvoeren volgens plan	Inkoop uitvoeren volgens plan
Doelen	Komen tot een door gemeente en partners gedragen visie en meerjarenplan transformatie dat financieel op lange termijn houdbaar is en concreet houvast biedt aan de transformatie in de komende vier jaar.	Implementeren van innovatieve dienstverlening en het realiseren van beleids- en financiële opgaven teneinde met gelijkblijvende kosten meer inwoners te ondersteunen.	Besluit nemen over financiering teneinde financieel plan te maken voor de komende jaren. Indien middelen (gedeeltelijk) overgaan naar regio: Het gereed maken van de overdracht van Beschermd Wonen naar de regiogemeenten, teneinde de gewenste samenhang in de aanpak te behouden en de ondersteuning zo dicht mogelijk bij de inwoners te organiseren	De Groninger gemeenten zijn voldoende toegerust om de passende ondersteuning te bieden aan 'kwetsbare' inwoners. De gemeenten hebben een blijvend samenwerkingsverband om ernstige problematiek gezamenlijk op te lossen.	De Groninger gemeenten zijn goed toegerust om de passende ondersteuning te bieden aan 'kwetsbare' inwoners. De gemeenten hebben een blijvend samenwerkingsverband om ernstige problematiek gezamenlijk op te lossen.
Resultaten	<ul style="list-style-type: none"> • Geaccordeerde en gedragen visie gereed • Realisatieperspectief gereed • Inkoop 2016 gereed • Plaats en vorm inkoop bekend • Innovatie agenda gereed • Innovatie middelen gereserveerd • Financiën in control 	<ul style="list-style-type: none"> • Innovatieprogramma a gereed • Accountmanagement gereed • Inkoop strategie gereed • Plan inkoop provinciaal/ regionaal gereed • Innovatie starten en volgen • Financiën in control 	<ul style="list-style-type: none"> • Resultaten Innovatieprogramma bekend en beoordeeld • Besluit financiën centrum-regio gemeenten gereed • Inkoop 2018 gerealiseerd • Innovatie starten en volgen • Financiën in control 	<ul style="list-style-type: none"> • Ondersteuning regionaal geïmplementeerd. • Financiën in control 	<ul style="list-style-type: none"> • Ondersteuning regionaal gerealiseerd. • Financiën in control

²⁶ Afhankelijk van de (landelijke) besluitvorming ten aanzien van al dan niet handhaven van de centrumgemeente constructie.

Bijlage 1: Opbrengsten oriëntatie week maart 2015 en sessie 23 april 2015

Bijeenkomst 1: Sessie inhoudelijk deskundigen (23 maart 2015)

Doelgroepen indeling

In deze bijeenkomst hebben we vanuit de bestaande situatie doelgroepen ingedeeld. Er is duidelijk behoefte om tot een andere indeling te komen dan de nu bestaande. Als we naar meer maatwerk willen dan moet een indeling dusdanig zijn dat deze geen belemmering vormt in de continuïteit van de ondersteuning. Dat blijkt nu wel het geval. Bijvoorbeeld in de doorgaande lijn tussen 18- (jeugdwet) en 18 + (Wmo). Belangrijk was of de inwoner gekarakteriseerd werd als internaliserend (terugtrekkend) of externaliserend (experimenteren, overlast).

Duur van de ondersteuning, het toekomst perspectief van de zelfregie van de inwoner (nog niet, permanent niet, bij periodes) en specifieke vraag van de inwoner blijken een gezonde basis om tot een indeling te komen.

Belangrijk is ook de grens te bepalen met andere financieringen (Wet langdurige zorg en verzekeringwet) in de vorm van het definiëren van het aanbod op de vraag van de inwoner.

Transformatietafel 1: Decentraliseren van Beschermd wonen naar gemeenten

Over het algemeen zijn de deelnemers positief over het decentraliseren van Beschermd wonen naar de gemeenten. Het is goed dat er een netwerk voor de inwoner aanwezig is of kan worden opgebouwd. Wel moet er oog zijn voor het voorkomen van te veel samenklontering van problematiek in sommige straten, aangezien dit niet bevorderend werkt op een stabiele woonsituatie met begeleiding. In sommige gevallen is het juist verstandig om een andere omgeving te kiezen, omdat de oorspronkelijke woonomgeving ongunstige invloed heeft op blijvend herstel (bijv. verslaving).

Voor 24-uurs toezicht voorzieningen is een bepaalde massa nodig om rendabel te exploiteren. Het huidige 'ZZP' denken en handelen verhinderen om nu dichtbij en flexibeler begeleiding te bieden. Plaatselijk moeten kansen gepakt worden om elkaars stenen te combineren en verbinding te leggen met de welzijnsvoorzieningen. Belemmerende factor is nu de opstelling van sommige woningcorporaties. Hierin verwachten de deskundigen een belangrijke rol voor de gemeenten in het tot stand brengen van de verplichte woonvisie. Tevens kan de provincie Groningen een rol spelen als het gaat om voorzieningen in krimpgebieden.

Ook zien de deskundigen – vanwege de problematiek van de cliënt- grenzen aan de mate dat welzijn, vrijwilligers een bijdrage kunnen leveren aan het onderhouden van een netwerk en het verbinden met de plaatselijke gemeenschap. Het aangaan van een netwerk is vooralsnog de taak van de professional en vergt onderhoud. Men ziet wel mogelijkheden voor digitalisering wat bevorderend werkt voor de participatie. Daarnaast kan aangesloten worden op zorgcoöperaties van inwoners. Voor jongeren geldt dat ze over het algemeen in de stad willen wonen. Samenwerking met het onderwijs is dan noodzakelijk.

Transformatietafel 2: Regie eigen leven

PGB versus ZIN:

Voordelen van PGB zijn:

- PGB ondersteunt keuze vrijheid aanbieder en geeft flexibiliteit van inkoop door inwoner gericht op de specifieke vraag. Er is de mogelijkheden om combinatie te maken bij verschillende aanbieders.
- De aanbieder onderhandelt rechtstreeks met de cliënt en legt verantwoording af over de inzet. Inwoner kan de effectiviteit van de geboden begeleiding zelf bepalen.
- PGB is ook een instrument om toe te werken naar zelfstandigheid en het maken van eigen keuzen.
- Het PGB biedt mogelijkheden tot kleinschalige en prikkelarme instellingen.

Nadeel PGB:

- Huidige onzekerheid van PGB kan leiden tot keuze voor ZIN bij de inwoner.
- Niet alle inwoners zijn in staat om de regie te voeren. Het ondervangen hiervan leidt tot extra kosten.
- Het onderscheid in kwaliteit tussen malafide PGB aanbieders en goede PGB aanbieders moet gemaakt worden. Gepleit wordt om dit provinciaal vorm te geven en zo de administratieve lasten voor PGB aanbieders te beperken.

Dagbesteding en eigen regie:

- Koppelen aan de participatieladder. Deze koppeling leidt ertoe dat inwoners gestimuleerd worden om ook actief te worden. Goede aansluiting van de rollen van woonbegeleider, sociale dienst, jobcoach en UWV is van belang.
- Vaste werkplek inwoner in plaats van wisselende projecten.
- Social Return On Investment actief inzetten.
- Vraagsturing altijd voorop. Motivatie van de inwoner voor dagbesteding of arbeidsmatige dagbesteding is essentieel voor het slagen. Daarbij is faciliteren van het vervoer wenselijk.
- Voorlichting en campagne naar toekomstige werkgevers.
- Dagactiviteiten zijn een onmisbaar onderdeel bij deze inwoners. Zonder zinvolle dagbesteding is activering niet goed mogelijk.

Bijeenkomst 2: Sessie financiën en bedrijfsvoering Beschermd wonen (24 maart 2015)

Ondersteuning van bedrijfsvoering voor de transformatie:

- Berekening van de schaalgrootte en de minimale kwaliteit die nodig is om een locatie te laten draaien.
- Vastgoed is een kostenpost voor meerdere jaren. Deze zijn moeilijk af te bouwen. Dit kan door afspraken te maken over afbouw over een langere termijn en een budget om dit te realiseren. Ombouw van locaties is ook mogelijk, maar is ook een kwestie van langere termijn. Het vastgoed is oorzaak van verschillende kostenstructuren tussen aanbieders.
- Kostenbeheersing is lastig. Vaste kosten zijn hoog en de noodzakelijke vaste bezetting.
- De huidige verrekensystematiek past niet bij de kostenstructuur (aantal cliënten per peildatum). Je kunt niet sturen op instroom, wel op kwaliteit van zorg en uitstroom. Deze zouden moet worden opgenomen in de toekomstige verrekensystematiek. Belonen op resultaat van geleverde zorg in plaats van besteding van de financiële middelen.

Transformatie kansen:

- In de volle breedte van de doelgroepen zijn mogelijkheden tot transformatie.
- Optie: nieuwe woonvormen ontwikkelen met samenhang PGB en ZIN aanbieders.
- Optie: samenwerking met woningcorporaties, al dan niet met een stimulerende rol van de gemeenten.

Collegebrief - Meerjarenprogramma Van Beschermd wonen naar wonen met . . .

- Optie: participatie is een belangrijk onderdeel van het begeleidingstraject. Er wordt via de indicatie Beschermd wonen gebruik gemaakt van dagbesteding. Door de dagbesteding te combineren kan de personeelsbezetting op de groepen naar beneden. Ook gezamenlijke inkoop van dagbesteding levert winst op. Nu wordt veel gebruik gemaakt van onderaannemerschap.
- Optie: opzetten en faciliteren van informele hulp. Dit kan leiden tot snellere in- en doorstroom en een bevordering van de directe relatie met de omgeving. Tot directe kosten besparing in personeel leidt dit niet.
- Optie: één nachtdienst voor meerdere aanbieders. Het gebruik van domotica.
- Optie: als gemeente richting geven aan hoofd- en onderaannemerschap, zodat combinaties beter te maken zijn en wederzijds gebruik kan worden gemaakt van expertise.
- Optie: probeer zoveel mogelijk te ontschotten. Dit bespaart kosten en leidt tot een doorlopend traject met de inwoner. Ontschotting is niet alleen financieel maar zit ook in de aanpalende wetgeving, wonen en de regio's Friesland en Drenthe.
- Optie: Twee á drie pilots om te experimenteren met ontschotting. Zowel de gemeente als de aanbieders moeten binnen hun organisatie regels loslaten om te experimenteren wat werkt en wat niet.

Subsidie versus inkoop:

Subsidie wordt niet gezien als de oplossing voor het ontschotten. De huidige inkoop op basis van contractering heeft als voordeel dat er transparante manier wordt ingekocht en verantwoord. Meer voordelen worden gezien in samenwerking tussen de domeinen Jeugd, Wmo 18+ en Beschermd wonen in de regio. De voordelen van een betere door- en uitstroom worden groter gedacht, dan wanneer door subsidie de flexibiliteit van de individuele instelling wordt vergroot. Gepleit wordt om dit binnen de 23 gemeenten op eenzelfde manier te doen. Dab zijn er schaalvoordelen te halen en worden de administratieve lasten verminderd.

Kwaliteitsborging:

Borging wordt vaak gezocht in instrumenten. Deze zijn arbeidsintensief. Noodzakelijk is een strategische dialoog tussen gemeenten, aanbieders, aanbieders onderling, professionals en cliënten aan te gaan over de kwaliteitsborging en kwaliteitsmeting van de geboden begeleiding. Het horen van de inwoner is de beste manier om kwaliteit te meten. Een zorgplan met een handtekening zegt niets. Nieuwe prestatie indicatoren benoemen, gericht op doorstroom en verblijftijd, ontwikkelpotentieel van inwoner zijn noodzakelijk om moeten voor een langere termijn geborgd worden. Periodiek herijking is daarbij van belang.

Adviezen:

- Inhoudelijk niet alles dichttimmeren, anders geen ruimte om te bewegen.
- Vrijheid vanuit deskundigheid is kostenbesparend.
- Zie breder naar kosten besparing door middel van een Maatschappelijke Kosten en Baten analyse.
- Je kunt niet zonder grote en kleine aanbieders.
- Belang van de zorgverzekeraars meenemen.
- Positieve grondhouding van gemeenten, niet klassiek inkopen.
- Let op indexatie (cao en prijspeil)
- Aandacht voor scheiden wonen en zorg. Nu één jaar uitgesteld.
- Regie van centrumgemeente op samenwerking, toegang en kwaliteitseisen.

Collegedebrief - Meerjarenprogramma Van Beschermd wonen naar wonen met . . .

Bijeenkomst 3: Sessie cliënten, sociaal netwerk en adviesraden (25 maart 2015)

Groep cliënten

Betekenis voor cliënten Beschermd wonen:

Een dak boven het hoofd, een duidelijke woonplek, structuur, veiligheid, ritme, ingevulde dagbesteding / dagelijkse structuur/ ondersteuning om structuur te houden binnen studie, mogelijkheid om terug te vallen op begeleiders, hand op de schouder, heldere regels, mogelijkheid om binnen het kader van Beschermd wonen stapsgewijs vorm te geven aan eigen leven. Voor sommigen is het meer een dak boven het hoofd, waarbij de meerwaarde kan zitten in het voorkomen van terugval in oude patronen.

Wat gaat goed en wat gaat niet goed met Beschermd wonen:

Goed:

- Het handhaven van regels en toezicht in de vorm van een nacht- of slaapwacht.
- De tendens om eerder naar begeleid zelfstandig wonen te gaan in een kleiner wooncomplex.
- Bij sommige Beschermd wonen vormen is de cliëntparticipatie geregeld.
- Concreet eigen plan met doelen en afspraken waar aan gewerkt kan worden.
- Afspraken voor bezoek zijn mogelijk.
- Dagritme en dagbesteding. Structuur is nodig om stappen te maken.
- Problemen oplossen waar je zelf niet uitkomt.
- Gezonde levensstijl.
- Ervaringen delen met anderen uit de groep. Anderen zijn voorbeeld en nodig om te spiegelen. Dit bij vergelijkbare fase van begeleiding en achtergrond.
- Veilige en vertrouwde omgeving.
- Cliënten worden nooit zo maar in het diepe gegooid. Er is altijd een goede voorbereiding en zeker nog een jaar begeleiding.

Niet goed:

- Te veel gedogen terwijl dat niet zou moeten.
- Bij ernstige overtreding, 24 uur de straat op.
- Gevoel van onveiligheid bij het samenbrengen van groepen met verschillende fasen in het herstel proces of intensiteit van de begeleiding. O.a. drugs en drank bij hogere indicaties.
- Weinig toezicht op in- en uitloop van voorzieningen.
- Meer gebruik van moderne communicatiemiddelen. Bijvoorbeeld bereikbaarheid van begeleiders via Whatsapp.
- Beter te sturen op duurzame uitstroom dan snelle uitstroom vanwege het afrekenen op zorgduur door de financier of management. Verkorten van verblijfsduur heeft twee kanten: bedreigend omdat je niet weet waar je aan toe bent en dat je opnieuw gaat kijken naar alternatieven en minder steunt op hulpverleners. Prikkeling moet zijn: je bent er weer aan toe om op eigen benen te staan en niet wat is het hier verschrikkelijk, ik moet zien dat ik hier wegkom.
- Overdracht tussen begeleiders kan beter. Te veel flexwerkers. Biedt geen continuïteit, vertrouwen en basis voor samenwerking.

Hoe wordt de begeleiding ervaren?

- Dit verschilt erg. Van weinig (toegankelijke) begeleiding tot nadrukkelijk aanwezige begeleiding.
- Cliënten hebben voorkeur voor (pro)actieve, betrokken begeleiding, die op bewoners afstapt en signaleert dat begeleiding nodig is.
- Te weinig begeleiding wordt als onprettig en onveilig ervaren.
- Begeleiding moet maatwerk zijn en transparant zijn. Cliënten willen duidelijkheid wat er in huis speelt en medezeggenschap hebben over hoe het er in de woonvorm aan toe gaat.

Collegebrief - Meerjarenprogramma Van Beschermd wonen naar wonen met . . .

Hoe zit je ideale woonomgeving er nu binnen Beschermd wonen eruit?

- Invloed hebben, inspraak
- Zelf doelen stellen in concreet plan en zelf daaraan werken.
- Geprikkeld worden, feedback krijgen.
- Je bent eigenaar van je eigen plan.
- Betrokken en vast personeel en vaste begeleider tijdens alle stappen in het proces naar zelfstandigheid.
- Ervaringsdeskundige begeleiders met levenservaring. Je moet ondergrond hebben om iemands achtergrond te begrijpen.
- Structuur en duidelijkheid
- Zinnige dagbesteding, werk of school.

Hoe noodzakelijk is dagbesteding?

Dagbesteding is heel belangrijk. Anders vervelen mensen zich snel, vervallen in oude structuren of zoeken ander manieren om met de verveling om te kunnen gaan en deze zijn vaak negatief. Bovendien is het prettig om naast de woonvorm andere mensen te ontmoeten. Cliënten willen graag weer meedoen of een nieuwe passie ontdekken. Externe dagbesteding heeft de voorkeur omdat je uit de woonvorm bent.

Groep sociaal netwerk:

Waarom burgerinitiatief Beschermd wonen?

De burgerinitiatieven zijn opgestart vanuit de wensen voor eigen kinderen met een zorgbehoefte. Grotere instellingen zijn niet in staat om afdoende maatwerk te bieden. Zorgpunt is de facilitering met name de continuering van de financiering (nu PGB). Hier is veel onzekerheid. De burgerinitiatieven willen een vast aanspreekpunt bij de gemeenten duidelijkheid over hun toekomstige financiering.

- Zorgverleners met specifieke deskundigheid op het gebied van de psychiatrische aandoening.
- Organisatievisie waarin de gewenste betrokkenheid en invloed van ouders/ verzorgers is opgenomen.
- Goede verbinding driehoek cliënt, zorgverlener en vertegenwoordiger zoals ouder.
- Instelling en zorg voldoet aan dat wat voor de cliënt nodig is om maximaal te floreren. Dit is o.a. rust, continuïteit, goede samenstelling van de groep bewoners.
- Opzet vanuit het gegeven dat de cliënt een levenslange aandoening heeft en daardoor levenslang regie nodig heeft.
- Ouders en begeleiders selecteren of nieuwe cliënt in de groep past. Beoordeling op de cliënt maar ook de rol die de ouders willen vervullen. Onderbouwing wordt gedaan door een organisatie met expertise. Van belang is ook een passende zwaarte van de indicatie om in de breedte de woonvoorziening financieel in stand te houden.

Vrijwilligers:

- Goed kijken naar de inzet van vrijwilligers kan, gezien de kenmerken van de cliënt, de behoefte aan begeleiding vanuit professionaliteit, de benodigde deskundigheid en het soort activiteit.
- Wisseling van vrijwilligers kan een probleem zijn voor cliënten.
- Inzet van vrijwilligers kan bij de zorgaanbieder leiden tot de vraag wie de formele verantwoordelijkheid draagt als er iets mis gaat.

Groep adviesraden

Wmo raden moeten de gemeenten veel integraler adviseren. Beschermd wonen heeft samenhang met de woonvisie, werk en inkomen, jeugdzorg en het sociale domein (o.a. de basisteams). Voor deze integraliteit zou een soort meetlat ontwikkeld kunnen worden of een platform van Wmo raden die elkaar ondersteunen en adviseren. Er bestaat nu nog weinig kennis over Beschermd wonen. Het is belangrijk om niet meer in hokjes te denken. Het huidige medisch psychiatrisch model is gericht op oorzaken. Maar het denken over de gevolgen van de aandoening is nog geen taal ontwikkeld. Er moet meer gedacht worden vanuit de gevolgen dan de aandoeningen. Men is in alle opzichten voor maatwerk. Dus kiezen waar je wilt wonen, in plaats van 'geplaatst' te worden. Kiezen van een begeleider. Ook moet er meer gedacht worden aan elkaar helpen en een combi van groepen, bijv. ouderen.

Bijeenkomst 4: Sessie veiligheid, justitie, verslaving en probleem jeugd (26 maart 2015)

Huisvesting na detentie:

Speelt vooral bij kortgestraften. Het gaat dan om inwoners die al Beschermd wonen, inwoners met een langdurige zorgverleningsgeschiedenis en/of dakloosheid. Aanbieders van huisvesting krijgen maximaal 12 weken vergoeding voor het beschikbaar houden van de plaats van de gedetineerde. Lang beschikbaar houden is ongewenst i.v.m. leegstand en de kosten voor de gemeente. Naast het instroombeleid zou ook uitstroombeleid na detentie moeten komen. Door tijdig met inwoner te bepalen of hij al dan niet terug zal keren naar de woonplaats van herkomst, kan worden geanticipeerd op de gewenste huisvesting en de rol van de (centrum)gemeente hierbij.

Regie cliënt:

Cliënten zullen meer eigenaar moeten worden van hun eigen leven. Begeleiders en behandelaars kunnen verandermomenten als bijvoorbeeld detentie benutten om de cliënt zelf meer regie te laten nemen bij het inzetten van een nieuwe koers.

Doorlopende zorg/ begeleiding / cliëntvolgend budget:

De zorg voor de cliënt wordt gefinancierd uit verschillende financieringen (justitie, gemeente, Wlz). Wens is om de begeleiding een continue factor te laten zijn, los van de financieringsstroom. Dit voorkomt het steeds opnieuw opstarten van de begeleiding, spaart kosten en terugval van cliënt.

Nazorg/ uitstroom:

Er is behoefte aan een 'tussenstap', waarbij cliënten overgaan naar (relatief) zelfstandige woonruimte. Met bijvoorbeeld begeleiding op afstand. De persoon van de begeleider van deze woonvoorziening is van groot belang voor het succes hiervan. Eenzaamheid moet voorkomen worden. Ook bij tijdelijke terugval zou er een plek moeten zijn zonder dat er opnieuw een indicatietraject gestart moet worden.

Bij jongeren met zware gedragsproblematiek (18- / 18+), gekoppeld aan verslaving en criminaliteit is het door de gescheiden wetgeving en financiering moeilijk een passende plek te vinden. Dit kost veel energie en geld. De gemeente zou zaken kunnen doorbreken door een bijdrage te leveren aan passende huisvesting.

Financiering:

Op dit moment worden instellingen betaald voor het aantal cliënten die per kwartaal in zorg zijn. Men wil beloofd worden als de instelling efficiënter werkt, door gezamenlijke outcome financiering en geld voor preventie. Het succes van ondersteuningsplannen moet op resultaat gemeten worden (gedrags- attitude verandering en tevredenheid cliënt)

Combinatie zorg cliënten en cliënten uit detentie:

De beide groepen vragen een andere aanpak. Combinatie niet wenselijk.

Toegang tot Beschermd wonen na detentie:

In de praktijk belemmeringen, vooral als het gaat om onmiddellijke in vrijheidstelling van de cliënt. Cliënten melden zich zonder indicatie bij zorgaanbieder. Wens is een warme overdracht van justitie (reclassering) naar de Wmo. Omzetten van forensische titel naar een Wmo indicatie terwijl de cliënt al in een zorginstelling verblijft en daar het traject vervolgd moet mogelijk zijn. Reclassering zou dan

Collegedebrief - Meerjarenprogramma Van Beschermd wonen naar wonen met . . .

hoofdaannemer kunnen zijn. Het is wenselijk dat gemeenten en justitie hun inkoop voor deze plekken op één lijn brengen.

Deelnemers zijn bereid om gezamenlijke verbeterplannen op te stellen, waarin aandacht voor politiek draagvlak zal zijn.

Bijeenkomst 5: Sessie Maatschappelijke Opvang en Beschermd wonen (27 maart 2015)

Signalering en preventie:

Er is een toename van huisuitzettingen. De periode tussen melding en uithuiszetting is vaak te kort om nog zinvol in te kunnen grijpen. Er is vrijwel altijd sprake van oplopende schulden. De GKB stelt hoge eisen om in aanmerking te komen voor schuldsanering. Schuldeisers zijn strenger geworden, zodat minder schulden worden kwijtgescholden. Hierdoor neemt het nut van dit soort trajecten af. Er moet alles aan gedaan worden om te voorkomen dat inwoners uit huis gezet moeten worden. Vooral bij gezinnen is dit onaanvaardbaar. Strakke voorwaarden met verplichte begeleiding is een veel betere aanpak.

- Er is veel verschil in beleid van de woningbouwcorporaties. Verzoek aan centrumgemeente en gemeenten om druk uit te oefenen om eerder contact te leggen met hulpverleningsinstanties. Meer tijd creëren tussen aanmaning en uitzetting.
- De huidige werkwijze, waarbij een indicatie nodig is om de begeleiding aan te vangen is bureaucratie zonder meerwaarde.
- Een regisserende rol van gemeenten is gewenst bij het vervolgetraject bij een crisisplaatsing. De gezamenlijke instellingen krijgen van de gemeente opdracht tot een optimaal aanbod voor de cliënten te komen. De gemeenten controleren of dit afdoende door de instellingen wordt opgepakt.
- Wanneer een cliënt zelfstandig woont, is het wenselijk dat wonen en begeleiding volstrekt van elkaar worden losgekoppeld. De beste begeleider voor het profiel van de cliënt wordt met instemming van de cliënt uitgezocht. Het moet mogelijk zijn om gedurende de fasen van de begeleiding van begeleider en/of instelling te wisselen.
- Men ziet goede mogelijkheden voor alleenstaanden in kleine relatief gescheiden wooneenheden met ambulante begeleiding, waarbij zij elkaar ook helpen. Bij grootschaligheid is de ervaring dat cliënten elkaar negatief beïnvloeden.
- Men ziet veel handelingsverlegenheid bij de basisteams. Ze meer zwaardere cliënten zouden sneller naar de OGGz of MO moeten worden doorverwezen.
- Signalen moeten gebundeld worden (woningcorporaties, UWV, bijstand, politie, schuldhulpverlening). Signalering is taak van de 1^e lijn. De 2^e lijn tijdig inschakelen als het niet in de 1^e lijn lukt. Afvallers door 2^e lijn oppakken. Men is voorstander van een scheiding tussen 1^e lijn en 2^e lijn.
- Bij overname huur door instelling en een strak ondersteuningsplan is huisuitzetting altijd te voorkomen. Eerst verantwoordelijkheid overnemen en dan teruggeven. Crisis is ook een kans tot fundamentele verandering. Dwang en drang kunnen helpen. Ook ergens anders gaan wonen is een optie. Het gaat om de juiste aanpak per situatie.

Toegang:

Er is draagvlak voor een centrale toegang om het meest passende traject voor de cliënt te bepalen. De voorkeur gaat hierbij uit naar een centrale toegang in beheer en uitgevoerd door de gezamenlijke instellingen met systeemverantwoordelijkheid van de gemeenten.

Te allen tijde moet crisisopvang geboden worden. Naast huisuitzettingen is er ook sprake van huisverbod bij huiselijk geweld en bij scheiding.

Het is van belang om op cliëntniveau doorlopende ondersteuningsplannen te maken, van crisis tot de verst haalbare vorm van zelfstandigheid. Tijdelijke verstoring van het traject mag niet leiden tot het steeds opnieuw opstarten.

- Rol gemeenten: Regie nemen en randvoorwaardelijke zaken regelen (toegang, middelen, afspraken corporaties en GKB) ook met andere financiers (zorgkantoor en verzekeraars).

Collegebrief - Meerjarenprogramma Van Beschermd wonen naar wonen met . . .

- Instellingen willen wel een werkgroep formeren om op basis van een gemeentelijke opdrachtformulering een model van de toegang te ontwikkelen die zowel de toegang tot de MO en Beschermd wonen regelt.
- Instellingen hebben een hoog ambitie niveau om op een andere wijze de vraag van de cliënten te benaderen en zien voldoende mogelijkheden om effectiever begeleiding te bieden, mits de huidige belemmeringen worden opgeheven en er voldoende randvoorwaarden zijn gecreëerd.
- Instellingen willen graag meedenken in mogelijkheden van een cliëntvolgend budget of trajectbudget en in pilotvorm hieraan werken.

Weergave sessie aanbieders Beschermd wonen 23 april 2015

Korte terugblik aanbieders op de ervaringen tijdens de oriëntatieweek (23-27 maart 2015)

Benoemd wordt dat het goed is dat er verbanden zijn gelegd tussen de betrokken partijen, zowel tussen aanbieders en gemeenten, aanbieders onderling als ook met cliënten en hun vertegenwoordigers. Er is waardering voor de goede menging van grote en kleine organisaties, zowel ZIN als PGB, tijdens de oriëntatieweek. Ook wordt waardering uitgesproken voor de rol van de Groninger gemeenten, die regie nemen, er open in staan en het inhoudelijke gesprek met de aanbieders aangaan ("Prettig om te zijn aangesproken op vakkennis").

De complexiteit van het totale veld Beschermd wonen (BW) en de diversiteit aan organisaties, cliënten en aanbod BW werd zichtbaar. Hiermee kwam ook de vraag boven wat de exacte definitie van BW is. De gesprekken zijn ervaren als open en problemen werden eerlijk benoemd, wat zowel constructief als soms ook confronterend was. Waardering was er ook voor de brede ontvankelijkheid bij de deelnemers om gezamenlijk tot de optimale oplossing te komen.

Een aantal praktische aandachtspunten die deelnemers is bijgebleven zijn het zichtbaar maken/oog hebben voor maatschappelijke kosten, raakvlak met Maatschappelijke opvang, de vraag hoe fluctuerende zelfredzaamheid te ondersteunen en hier een passende financieringsvorm aan te koppelen, trajectfinanciering/cliëntvolgend budget, preventie voor jongeren, aandacht voor ontschotting, mogelijkheden voor verbetering efficiëntie, vraag of de gemeenten afdoende beeld hebben van wat de verschillende aanbieders te bieden hebben.

Visie

Er wordt een korte toelichting gegeven op de centrale punten uit de visie.

Input aanbieders:

Centraal stellen van de cliënt en het leveren van maatwerk prominent als leidraad van de visie/het beleidsplan. Kern van het vraagstuk is hoe te stimuleren dat mensen zo goed mogelijk kunnen deelnemen aan de samenleving. Helder maken wat gezamenlijk optrekken van alle betrokken partijen aan maatschappelijke besparing oplevert. In stuk de positionering van BW in het totale pallet helder maken: hoe kijk je tegen BW aan in relatie tot de totale problematiek, hoe stimuleer je uitstroom en waar gaat iemand dan naar toe. Raakvlak basisteams/sociale teams. Ook wanneer duidelijk is dat iemand in instelling blijft, wel blijven kijken naar wat iemand wèl kan. Rare impuls dat je aan de ene kant als aanbieder blij bent dat iemand weer in staat is om weer uit instelling door te stromen, maar raar effect dat je hiervoor "gestraft" wordt door negatief effect van uitstroom op financiële peildatum (eens per kwartaal). Verzoek om meer beeld van 'inwonersprofielen': verkenning van de levensterreinen van de cliënt, als middel om de behoeften van een cliënt in beeld te brengen. Hiermee wordt duidelijk wat iemand zelf kan, wat versterkt moet worden en wat van de cliënt moet worden overgenomen. Participeren: aanbieders lopen aan tegen de boodschap dat er al snel sprake zou zijn van verdringing van reguliere arbeid op de arbeidsmarkt. De nieuwe rol van de gemeenten houdt in dat zij de kans hebben om te gaan sturen en in te zetten op ontschotting. Daarnaast ook verbinding leggen met bijv. zorgverzekeraars. Gemeenten moeten intern een slag maken en daarnaast een slag met andere partijen als aanbieders. Bij alle cliënten is er iets met het gedrag en aanbieders lopen aan tegen de 'Not In My Back Yard' mentaliteit in de samenleving:

Collegedebrief - Meerjarenprogramma Van Beschermd wonen naar wonen met . . .

woningcorporaties zijn terughoudend en er is ook sprake van bewonerscommissies ageren als een groep cliënten in de wijk komt wonen. Er is raakvlak Woonvisies van de gemeenten.

Profielen/doelgroepen als foto van het huidige veld BW

- Licht verstandelijk gehandicapten (LVG): raakvlak WLZ.
- Psychiatrisch, verslaafden zitten hier vaak in als combinatiegroep en worden nu als psychiatrisch gediagnosticeerd.
- Forensisch: gaat over cliënten die geen forensische titel meer hebben.
- Sectorvreemde verzilvering: bijv. in verpleeghuis.

Korte bespreking:

- Volledig pakket thuis (VPT) is niet in de budgetten meegenomen. Dit pakket wordt door aanbieders wel ingezet in de tussenfase (ambulante ondersteuning), dit in relatie tot regulier Beschermd wonen pakket. Bij sommige trajecten wordt het feitelijk gebruikt als trajectfinanciering, meestal om de cliënt na een beperkte periode door te laten stromen richting ambulante zorg/zelfstandigheid. Vraag is of VPT gaat over een soort zorg of over een financieringswijze.
- Samenvallen van de profielen leidt tot de vraag waar iemand ingedeeld moet worden. Door gebruik te gaan maken van de zelfredzaamheidsmatrix vervaagt de huidige indeling meer.
- Niet aangeboren hersenletsel: wordt nu vaak als sectorvreemd weggezet.
- Vrouwenopvang: vrouwen die daar uit komen vallen nu ook onder Beschermd wonen in de vorm van VPT. Vraag is waar de grens met de MO ligt.
- Forensische: bij vervallen van de justitiële titel vallen deze cliënten onder de WMO. De rechter kan met terugwerkende kracht besluiten om de maatregel op te heffen, met de bijbehorende gevolgen voor de financiering aan de instelling waar cliënt woont.

Toegang

De toegang van cliënten richting BW kent twee ingangen: via de basisteams (wijkteams/sociale teams) en via de aanbieders. Basisteams, ook wel sociale- of wijkteams genoemd, worden in elke gemeente verschillend ingevuld, bijv. al dan niet met een WMO loketfunctie en al dan niet voorzien van aparte expertise op het gebied van BW. Zij kunnen een rol vervullen in het voorzien van de cliënt van informatie. De basisteams hebben tijd nodig om tot ontwikkeling te komen. Ervaring van dit moment is dat daar waar de toegang al bij de basisteams is neergelegd, het proces beduidend minder goed loopt dan daar waar de toegang meer centraal geregeld is. De verwachting is dat de basisteams op langere termijn zullen leiden tot minder instroom van lichte zorg in BW. Identieke intake zou mogelijk moeten zijn, om te voorkomen dat dit opnieuw gedaan moet worden bij overgang naar een andere aanbieder. Bij het besluit over de koppeling van klant en aanbieder zal er een goede verbinding moeten zijn tussen het centrale punt en de lokale lijn. Er zal er een gemeentelijke beschikking afgegeven moeten worden en zal er gemonitord moeten worden hoe het proces met de cliënt verloopt. Doel is de cliënt te betrekken bij zijn eigen proces en de cliënt de mogelijkheid te bieden zoveel mogelijk bewust een keuze te maken over welke aanbieder het best past bij zijn behoefte. Voor het optimaal functioneren van de toegang tot BW en voor goede bespreking van de mogelijkheden met de cliënt, is in elk geval een goed overzicht nodig van de kenmerken van de aanbieders en de beschikbare plaatsen. Nieuwe initiatieven moeten hier ook een plaats in krijgen. Het afgesproken investeringsbudget zou door de aanbieders gebruikt kunnen worden om zelf een gremium voor de toegang te maken. Het centraal planbureau van Groningen kan betrokken worden voor beeld van de beschikbare plaatsen. Dit platform zou het voor de aanbieder ook mogelijk maken om te kiezen al dan niet in te schrijven op de uitvraag van een cliënt. Bredere samenwerking van aanbieders kan ook via dit platform worden gefaciliteerd. Aandachtspunt hoe organisaties die werken op Pgb basis ook een plaats te geven in het toegangsproces. Hieraan raakt de vraag over de toekomst van het Pgb. Het aanbod MO, VO en BW is niet los te zien en moet, waar wenselijk, onderling gekoppeld worden. MO instelling hebben bij de wethouder het idee neergelegd

Collegiebrief - Meerjarenprogramma Van Beschermd wonen naar wonen met . . .

om gezamenlijk een aanmeldloket op te zetten om op die manier in goede samenwerking de instroom te regelen en het vele rondbellen te voorkomen. Dit plan is nog in ontwikkeling en de vraag staat open of dit puur gaat over logistiek of ook om een stukje indicatiestelling. Landelijke toegankelijkheid en de daaruit voortvloeiende in- en uitstroom is voor gemeenten van belang gezien het kostenaspect. Er zijn geluiden over relatief grote instroom uit andere regio's, waarvan het de vraag is of dit budgettair gecompenseerd wordt aan de regio waar de instroom plaatsvindt.

Pgb en Zin

Dit onderscheid betreft puur de verzilveringsmethode. Op dit moment is de verhouding 65% ZIN en 35% Pgb. Landelijk en ook in deze regio is in 2014 een zorggroei geweest, met name in de Pgb's en het is niet helder waar dit aan ligt. De aanbieders geven aan dat het CIZ veel is gaan indiceren in 2014. Er waren productieafspraken en er zijn wachtlijsten weggewerkt, mede m.b.v. Pgb. De aanbieders geven signaal af dat er ook 'cowboys' in dit gat zijn gesprongen en er zijn ook in deze regio zorgen over bepaalde aanbieders. De mogelijkheid tot inzet van een Pgb wordt wel breed gedragen, maar er zijn bijv. grote zorg over Pgb's voor licht verstandelijk gehandicapten en hun kinderen. Sturing op bescherming van de cliënt wordt genoemd als aandachtspunt. De borging op voor de gewenste kwaliteit is een aandachtspunt. HKZ en ISO leveren niet altijd het gewenste kader. In de huidige overeenkomst met de ZIN aanbieders is de overgang naar Pgb vastgezet. Dit leidt tot lastige praktijksituaties, bijv. dat een jaar geleden met een klant is afgesproken dat deze overgaat naar een Pgb instelling terwijl er nu een ZIN verzilvering is. Zoek naar hoe flexibelere vormen te krijgen en wel als gemeente nog de passende rol te houden. Continuïteit van zorg: klant wil gaan wonen in een instelling waar de gemeente geen contract mee heeft. Dit is nu door de aanbieder alleen op te lossen door een overeenkomst met de nieuwe instelling te sluiten als onderaannemer. Pgb is in de loop van de jaren een mogelijkheid geweest om vernieuwend aanbod te kunnen bieden, gebaseerd op de vraag van cliënten. Bij aanvang was dit niet weg te zetten als ZIN, omdat de uitgebreide eisen hieraan niet gelijk haalbaar zijn voor een nieuw initiatief. Na een aantal jaren zou kunnen worden overwogen om het Pgb initiatief over te laten gaan naar ZIN, zodat het Pgb dient als 'ingroeimodel' en om na paar jaar te kunnen kijken of de aan ZIN gestelde kwaliteitsnormen gehaald worden. Pgb is kwetsbaar omdat het voor cliënten niet altijd zichtbaar is of kwaliteitsnormen gehaald worden. Dit speelt ook wel voor ZIN, gezien de kwetsbaarheid van bewoners. Pilots zouden een optie kunnen zijn om kans te blijven bieden buiten het al bestaande, regulier zorgaanbod. De vernieuwing van het Pgb systeem, waarbij de vergoeding niet meer op de eigen rekening van de cliënt wordt gestort en waarbij helder moet zijn waar het budget wordt verzilverd, wordt gezien als een verbetering. Scheiden wonen – zorg. Trajectfinanciering: wordt hier gedefinieerd als een zorgtraject toegespitst op cliënt, met een hieraan gekoppeld budget. Lastig dat trajecten soms niet te plannen zijn en dat sommige nooit eindigen. Wanneer toetsingsmomenten en wat zijn de criteria? Trajectfinanciering raakt ook aan de ontschotting vanuit de kant van de gemeenten en dit moet nader in beeld gebracht worden. Er zou een pilot gedaan kunnen worden voor ZIN-Pgb-projectfinanciering. Financiën zijn een zeer complex deel van het terrein en dit vraagt om nader onderzoek. Welke klassen/doelgroep kunnen worden opgenomen in de pilot? Eerst zal helderder moeten zijn wat de trajectfinanciering inhoudt.

Vervolg

- Trajectfinanciering wordt verkend en vervolgens zal worden bepaald of dit nu al in de inkoop een plek moet krijgen, of dat dit in de langere termijn aanpak wordt opgenomen. Hiervoor zal een bijeenkomst worden ingelast en de deelnemers van de sessie worden hier van op de hoogte gebracht en kunnen zich hiervoor aanmelden.
- Het concept beleidsplan zal rond 20 mei 2015 naar de deelnemers van deze sessie worden gestuurd. Er volgt hierbij ook een uitnodiging voor een vervolgsessie.

Bijlage 2: Doelen Inspanningen Netwerk (DIN)

Een Doelen- Inspanningen- Netwerk is een visualisatie van hetgeen we willen bereiken met Beschermd Wonen. Doelen en inspanningen worden in samenhang gebracht. We willen met elkaar een ontwikkeltraject in. We willen dat kwetsbare inwoners van de provincie Groningen zo veel mogelijk in de eigen omgeving begeleid worden en de verbinding gelegd wordt met de lokale gemeenschap.

Inspanningen: dat geen wat je concreet gaat doen

- Inspanningen zijn de werkzaamheden die je vanuit de visie gaat uitvoeren, zoals projecten, processen, routines en improvisaties
- Basisvraag: Welk werk ga je uitvoeren om de doelen dichterbij te brengen?
- Formuleer inspanningen als werkwoorden
- Verwoord inspanningen op een dusdanig niveau dat je er een tijd aan kan koppelen die nodig is om de activiteit uit te voeren; maak ze dus niet te abstract
- Maak de inspanningen tegelijkertijd ook niet zo concreet dat je op het niveau van taken uitkomt.

Resultaten: datgene wat klaar is als de inspanning klaar is

- Resultaten zijn de dingen die je kunt maken, producten, opbrengsten die je oplevert door het uitvoeren van (een deel van) de inspanningen
- Basisvraag: wat is klaar als de inspanning klaar is?
- Formuleer resultaten als zelfstandige naamwoorden
- Dubbelcheck of je jezelf ook iets kunt voorstellen, of je een beeld kunt vormen.
- Een deel van de inspanningen leidt tot concrete, benoembare resultaten, voor een ander deel hoeft dat niet zo te zijn (zoals processen, improvisaties)
- In een DIN kun je resultaten en inspanningen als twee zijden van dezelfde medaille zien; je hoeft niet beide op te nemen als er een één op één relatie is, tenzij het uitsplitsen van inspanningen onder één resultaat informatief is

Doelen: datgene wat je wilt bereiken, een gewenste situatie in de toekomst

- Doelen zijn veranderingen, verbeteringen, vernieuwingen die beïnvloedbaar zijn door het uitvoeren van allerlei inspanningen
- Basisvraag: welke verandering, verbetering of vernieuwing wil je bereiken?
- Doelen zijn wellenswaar beïnvloedbaar, maar niet beloofbaar of maakbaar
- Formuleer doelen in ER- termen (minder, beter etc.), als een bijvoeglijk naamwoord met een zelfstandig naamwoord
- Probeer zoveel mogelijk SMART te formuleren en indicatoren te bedenken die het doel dichterbij brengt.
- Doelen zijn meestal gekoppeld aan doelgroepen: bij wie of voor wie willen we iets veranderen of verbeteren? Wie zit hier op te wachten?
- Vraag af: waaraan zie of merk je in de dagelijkse praktijk dat er iets veranderd? Wat gaat er dan anders of beter? Waarom is dat belangrijk? Wat gaat er mis als je niets doet?

DIN als totaal

- Redeneer van boven naar beneden en weer terug. Is het dan logisch? Hoe draag de inspanning of resultaat bij aan subdoel en een subdoel aan een hoger doel?
- En visa versa: wat heb je allemaal nodig voor een bepaald doel, bereik je het met die ene inspanning of is er meer nodig?
- Wat is je onderliggende strategie? Welke keuzen, aannames en uitgangspunten liggen daaronder? Kun je meer expliciteren?

Collegebrief - Rapportage HH1-gesprekken

Onderwerp Rapportage HH1-gesprekken

Steller J. Boerma

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 42 51 Bijlage(n) -

Ons kenmerk 5227498

Datum 17 SEP 2015 Uw brief van -

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Op 1 april 2015 is in de commissie O&W gesproken over de uitkomst van de gesprekken die met alle HH2-cliënten¹ zijn gevoerd (briefnr. 4835720). In die periode waren juist de gesprekken met alle HH1-cliënten gestart. Uw raad gaf aan ook daarvan graag op de hoogte te worden gebracht. Met deze brief informeren wij u over de uitkomst van de gesprekken met al onze HH1-cliënten.

In aanvulling op de brief *Uitkomst gesprekken HH2-cliënten* verzocht u in de vergadering van 1 april 2015 om het op papier verstrekken van de cijfers. Deze cijfers vindt u tevens in de brief die nu voor u ligt.

Inleiding

In oktober 2014 is met uw raad gesproken over het Beleids- en uitvoeringsplan Vernieuwing Sociaal Domein gemeente Groningen 2014-2015. Een onderdeel daarvan is de huishoudelijke hulp die de gemeente verstrekt op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Om de forse korting van het Rijk op het budget voor huishoudelijke hulp op te kunnen vangen zijn verschillende maatregelen uitgewerkt. Om de gevolgen van deze maatregelen uit te leggen, hebben we met *al onze* HH-cliënten een gesprek gevoerd. In de periode van najaar 2014 tot en met juni 2015 hebben deze gesprekken plaatsgevonden. We vinden het belangrijk u goed op de hoogte te brengen van de uitkomst van deze gesprekken.

¹ De maatwerkvoorziening huishoudelijke hulp kent twee soorten hulp. De eenvoudige of lichte huishoudelijke hulp 1 (HH1) bestaat hoofdzakelijk uit schoonmaakwerkzaamheden. Wanneer daarnaast sprake is van regieondersteuning, betreft het huishoudelijke hulp 2 (HH2).

Collegiebrief - Rapportage HH1-gesprekken

Cijfers HH2-gesprekken

Zoals reeds aangegeven verstrekken wij u graag de cijfers. Relevant vond u in de vergadering het gemiddeld aantal uren dat cliënten minder aan huishoudelijke hulp kregen. Dat gemiddelde bedraagt 1,66 uur per cliënt per week. Een enkele keer is het voorgekomen dat een cliënt veel minder uren huishoudelijke hulp kreeg. Dat komt alleen voor als de situatie van cliënt sterk gewijzigd is.

Aanvullende cijfers:

- er zijn 1667 gesprekken gevoerd, vrijwel altijd bij cliënten thuis;
- bij 1052 cliënten is minder huishoudelijke hulp geïndiceerd (gemiddeld 1,66 uur per week);
- bij 118 cliënten is meer huishoudelijk hulp geïndiceerd;
- er zijn 223 cliënten van HH2 naar HH1 gegaan.

Rapportage gesprekken HH1-cliënten

De gesprekken met HH1-cliënten waren bedoeld om cliënten goed voor te bereiden op de wijzigingen met betrekking tot de huishoudelijke hulp in 2016. We hebben cliënten per brief en met berichten in de Gezinsbode geïnformeerd over de aanstaande wijzigingen, maar hechtten daarnaast aan een meer persoonlijke voorbereiding door in gesprek te gaan met cliënten. Het accent lag in deze gesprekken dus op voorlichting en niet zozeer op het toetsen van de indicatie. Daar waar wij een totaal andere situatie aantroffen dan we verwachtten op grond van de ons beschikbare gegevens, werd een nieuwe afspraak gemaakt om de situatie van cliënt goed te kunnen onderzoeken. Vervolgens werd zo nodig een nieuwe, passende indicatie afgegeven. Hierbij was dan regelmatig sprake van inzet van andere voorzieningen, zoals begeleiding of een woonvoorziening.

In de periode van maart tot en met juli 2015 zijn ruim 2500 HH1-cliënten gesproken. Die gesprekken vonden overwegend bij cliënt thuis plaats en duurden gemiddeld 30 tot 45 minuten. Doorgaans werd eerst telefonisch een afspraak voor het huisbezoek gemaakt. Cliënt werd er dan op attent gemaakt dat het fijn of raadzaam is om een vertrouwenspersoon uit te nodigen bij het gesprek. Omdat twee nu eenmaal meer horen dan een, maar ook omdat zo de kans kleiner is dat er iets vergeten wordt te vragen of vertellen.

Tijdens de gesprekken was er aandacht voor de was- en strijkvoorziening, wanneer het wassen en strijken onderdeel was van de HH-indicatie van betreffende cliënt. Een deel van de HH1-cliënten zou immers per 1 juli 2015 (na de overgangperiode van een half jaar) HH-tijd verliezen, omdat het wassen en strijken geen onderdeel meer is van de maatwerkvoorziening huishoudelijke hulp sinds 1 januari 2015. We hebben gemerkt dat veel van de HH1-cliënten zelf of met hulp uit de directe omgeving in staat is de was te (laten) verzorgen. Daarnaast zien we vanaf 1 juli een toenemend aantal cliënten dat gebruik maakt van de algemene voorziening was&strijk, maar dat dit aantal nog niet op het verwachte niveau zit. De periode is nog te kort om hier al conclusies aan te kunnen verbinden.

Met alle HH1-cliënten is gesproken over de overgang naar de algemene voorziening huishoudelijke hulp. Wanneer zij dat bij één van de door de

Collegedebrief - Rapportage HH1-gesprekken

gemeente gecontracteerde zorgaanbieders doen, komen zij in aanmerking voor een tegemoetkoming in de kosten. Voor de huidige Pgb-houders geldt dat voor hen een uitzondering wordt gemaakt. Als zij dat willen, kunnen zij hun huidige hulp in 2016 houden. Om voor de tegemoetkoming in aanmerking te komen hoeven zij niet over te stappen naar huishoudelijke hulp van een gecontracteerde zorgaanbieder.

In de maand juli 2015 zijn de meeste beschikkingen verstuurd, de zorgaanbieders zijn vóór 1 juli alle op de hoogte gesteld van de mutaties/indiceringen. Ook andere partijen, zoals de Stip's en de Sociale teams of WIJ-teams zijn geïnformeerd.

Met een kleine groep van ongeveer 10 cliënten hebben we geen contact kunnen krijgen, bijvoorbeeld omdat zij in het ziekenhuis verbleven. Per situatie zoeken we naar een oplossing. Dat gaat in samenwerking met het betreffende Sociale team of WIJ-team.

Wij zetten enkele relevante cijfers voor u op een rij:

- bij aanvang van het project zijn er 2.571 HH1-cliënten;
- de indicatie is voor 39 cliënten gewijzigd van HH1 naar HH2;
- voor de overige cliënten (ruim 2.500) geldt dat zij in aanmerking komen voor de algemene voorziening huishoudelijke hulp vanaf 1 januari 2016.

Voor de totale groep cliënten met huishoudelijke hulp is bijgehouden hoe vaak er bezwaar is gemaakt, van beroepszaken is (nog) geen sprake:

- in totaal (HH1, HH2 en was&strijk) zijn er 119 bezwaren ingediend die betrekking hebben op huishoudelijke hulp, dat is ongeveer 3% van alle ruim 4.000 HH-beschikkingen;
- van die bezwaren werden er 73 ingetrokken (dat zien we heel vaak als we telefonisch de beschikking toelichten) en werd een klein deel (gedeeltelijk) gegrond verklaard;
- er zijn geen formele (bejegenings)klachten binnengekomen.

Conclusie

De gesprekken met al onze HH1-cliënten hadden een ander karakter dan de gesprekken die eind vorig jaar met alle HH2-cliënten zijn gevoerd. Het accent in de gesprekken met de HH1-cliënten lag op het zo goed mogelijk informeren over de mogelijkheden voor huishoudelijke hulp en de tegemoetkoming daarvoor in 2016. Tevens was er aandacht voor de nieuwe algemene voorziening was&strijk.

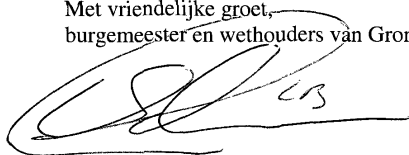
We zijn ons er van bewust dat we grote wijzigingen doorvoeren ten aanzien van de huishoudelijke hulp. Voortdurend hebben we daarom aandacht voor het tijdig en zo goed mogelijk informeren van cliënten, maar zeker ook voor het betrekken van de zorgaanbieders en andere ketenpartners. We hebben gemerkt dat cliënten het op prijs stellen als de informatie in een persoonlijk gesprek met hen wordt gedeeld, bijvoorbeeld de informatie over de tegemoetkoming in de kosten voor huishoudelijke hulp vanaf 2016. De maatwerkvoorziening huishoudelijke hulp blijft beschikbaar voor de meest kwetsbare groep.

Collegelief - Rapportage HH1-gesprekken

Het overgaan van veel cliënten van HH1 naar de algemene voorziening in 2016 heeft gevolgen voor de werkgelegenheid in de zorgsector. Door het inzetten van de Huishoudelijke Hulp Toelage (HHT) van het Rijk proberen we die gevolgen zoveel mogelijk te verzachten. Daarnaast hebben we er met extra middelen voor gezorgd dat 2015 een overgangsjaar is voor huishoudelijke hulp, zodat cliënten, zorgaanbieders en ketenpartners de gelegenheid hebben om zich voor te bereiden op de wijzigingen in 2016.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
Peter den Oudsten

de secretaris,
Peter Teesink

Onderwerp Beantwoording vragen ex art. 41 RvO SP over aantal te
verwachten ontslagen door TSN Thuiszorg

Steller J. Boerma

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 42 51 Bijlage(n) 1 Ons kenmerk 5189461
Datum 02-09-2015 Uw brief van Uw kenmerk

Geachte heer, mevrouw,

Op 5 augustus 2015 zijn door de heer J. Dijk van de Socialistische Partij schriftelijke vragen gesteld naar aanleiding van de aangekondigde ontslagen bij TSN Thuiszorg in Stadskanaal. De aanleiding was het nieuwsitem van RTVNoord op 5 augustus 2015 dat TSN Thuiszorg voornemens is om 169 banen te schrappen in Stadskanaal. De ontslagen zouden het gevolg zijn van het besluit van de gemeente Stadskanaal om te stoppen met het financieren van eenvoudige huishoudelijke hulp. TSN Thuiszorg geeft in het nieuwsitem aan dat de gemeente Groningen overweegt hetzelfde te doen als Stadskanaal. Dat zou 350 banen kosten in de gemeente Groningen.

TSN Thuiszorg heeft vervolgens op 18 augustus per brief aan wethouder Schroor laten weten dat ruim 300 medewerkers ontslag zal worden aangezegd. Het gaat daarbij om 138 medewerkers met een tijdelijk contract en 165 medewerkers met een vast contract. TSN Thuiszorg geeft als reden het wegvallen van HH1 aan. TSN Thuiszorg verwacht dat ook de inzet van de HHT (Huishoudelijke Hulp Toelage) de personele krimp maar weinig zal verzachten.

We blijven de ontwikkelingen rondom de huishoudelijke hulp op de voet volgen en geven dan ook graag antwoord op uw vragen.

Beantwoording vragen

- 1. In uw beantwoording op schriftelijke vragen van de SP-fractie van 8 mei 2015 geeft u aan dat TSN Thuiszorg aangeeft dat er in Groningen geen ontslagen gaan vallen. Hoe rijmt u dit met de mededelingen van directeur Zion Jongstra van TSN Thuiszorg bij RTVNoord? Heeft u nu wel een indicatie van het aantal in Groningen werkzame vaste werknemers van TSN die hun baan dreigen te verliezen? Zo ja, hoeveel? Zo niet, waarom niet?*

In de beantwoording op de schriftelijke vragen van 8 mei 2015 gingen we in op een algemeen persbericht van TSN Thuiszorg van 22 april 2015. Daarin gaf TSN Thuiszorg aan voornemens te zijn om 650 banen te schrappen, ongeveer 1500 tijdelijke contacten niet te verlengen en de salarissen van zo'n 4300 werknemers te verlagen.

TSN Thuiszorg heeft toen voor Groningen aangegeven dat er *op dat moment* geen sprake was van ontslagen. We hebben niet aangegeven dat er in de toekomst geen ontslagen zullen vallen bij TSN Thuiszorg.

Uit bovengenoemde brief van TSN Thuiszorg maken wij op dat er momenteel 536 medewerkers werkzaam zijn als thuishulp in Groningen. Daarvan dreigen 165 thuishulpen hun vaste baan te verliezen.

- 2. Heeft u nu wel een indicatie van het aantal in Groningen werkzame werknemers met een tijdelijk contract van TSN die hun baan dreigen te verliezen? Zo ja, hoeveel? Zo niet, waarom niet?*

TSN Thuiszorg geeft aan van 138 tijdelijke medewerkers het contract niet te zullen verlengen.

- 3. In het interview met RTVNoord geeft directeur Zion Jongstra van TSN Thuiszorg aan dat hij in gesprek is met de gemeente Groningen om u op andere gedachten te brengen. Klopt dit? Zo ja, wat is uw inzet tijdens deze gesprekken? En bent u ondertussen van gedachten veranderd? Zo niet, waarom?*

Het college is niet in gesprek geweest met directeur Zion Jongstra over het beleid ten aanzien van huishoudelijke hulp.

Er is wel een gesprek met directieleden van TSN Thuiszorg geweest in het voorjaar van 2015. Daarin heeft wethouder Schroor aangegeven welk beleid ten aanzien van huishoudelijke hulp door uw raad is vastgesteld en wat de mogelijke consequenties daarvan zijn. Toen is ook gewezen op het overgangsjaar 2015, waarin extra middelen beschikbaar zijn gesteld, zodat cliënten en thuiszorgaanbieders in de gelegenheid zijn gesteld om te anticiperen op de veranderingen. Het is niet aan de gemeente om zich te mengen in h oe de thuiszorgaanbieder anticipeert, omdat we ons niet mengen in de bedrijfsvoering van de aanbieder. Tevens is in dit gesprek benadrukt dat we altijd in gesprek willen over een goed gebruik van de HHT, de regeling van het Rijk voor behoud van werkgelegenheid in de thuiszorg. Wij hebben in nauwe samenwerking met TSN Thuiszorg een HHT-plan gemaakt voor 2015 en 2016 en ingediend bij het Rijk. Zoals u weet hebben we de HHT toegekend gekregen. Vanaf januari 2015 geven we uitvoering aan dit plan. Aan het einde van 2016 kunnen we de effecten hiervan beoordelen.

Er zijn overigens regelmatig gesprekken (op ambtelijk niveau) met TSN Thuiszorg over de uitvoering van onze overeenkomst. Daarin worden de ontwikkelingen omtrent de huishoudelijke hulp als voorziening in Groningen meegenomen.

Wij zijn niet van gedachten veranderd. In 2014 werd bekend dat we met forse budgetkortingen van het Rijk te maken zouden krijgen. Naar aanleiding hiervan hebben we nieuw beleid gemaakt waarbij vanaf aanvang alle zorgaanbieders, waaronder TSN Thuiszorg, zijn betrokken. In het najaar van 2014 heeft uw raad het beleid vastgesteld. Wij voeren dit beleid nu uit.

- 4. Bent u met de SP-fractie van mening dat wanneer u meer gemeentelijke middelen ter beschikking had gesteld voor het behoud van echte banen in de thuiszorg en goede zorg, deze onzekerheid en ontslagen niet nodig zijn? Zo ja, waarom heeft u dan niet meer middelen ter beschikking gesteld? Zo niet, waarom niet?*

Wij delen bovenstaande mening van de SP-fractie niet. Anticiperend op de bezuinigingen van het Rijk geldt het jaar 2015 als overgangsjaar voor de huishoudelijke hulp in Groningen. In 2015 en 2016 maken we gebruik van de HHT om zoveel mogelijk werkgelegenheid te behouden en om zorgaanbieders de mogelijkheid te bieden om te anticiperen op de nieuwe werkelijkheid.

5. *Welke initiatieven onderneemt u om de werkgelegenheid voor ontslagen TSN-werknemers te redden? Zo ja, op welke wijze? Zo niet, waarom niet?*

Wij ondernemen op dit moment geen aanvullende initiatieven om de werkgelegenheid voor ontslagen TSN-werknemers te redden. De bezuinigingen van het Rijk blijken (grote) gevolgen te hebben voor de sector. Wij hebben wel middelen beschikbaar gesteld voor het overgangsjaar en richten ons met de inzet van de HHT op het behoud van werkgelegenheid in de thuiszorgsector. Wij betreuren het voor de medewerkers van TSN Thuiszorg dat dit, zoals het zich nu laat aanzien, onvoldoende soelaas biedt voor het behoud van een deel van hun werk.

6. *Is het college van B&W bereid om, in samenwerking met omliggende gemeenten, TSN Thuiszorg goed te controleren als het gaat om behoud van werkgelegenheid, het niet verhogen van de werkdruk bij het personeel en niet puur ontslagen door te voeren om de loonkosten te drukken? Zo ja, op welke wijze? Zo niet, waarom niet?*

Wij hebben met TSN Thuiszorg een overeenkomst voor de leveren van goede huishoudelijke hulp en zien toe op naleving hiervan. Bij de aanbesteding zien we er ook op toe dat aanbieders voldoen aan de voor hen geldende cao-afspraken. Los van de hiervoor genoemde inspanningen is het niet onze taak om TSN Thuiszorg samen met omliggende gemeenten te controleren als het gaat om behoud van werkgelegenheid, het niet verhogen van de werkdruk en het niet doorvoeren van ontslagen om de loonkosten te drukken, zoals het ook niet aan ons is om ons te mengen in de interne bedrijfsvoering van TSN Thuiszorg.

We gaan er vanuit dat we u met deze brief voldoende geïnformeerd hebben.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
Peter den Oudsten

de secretaris,
Peter Teesink

COLLEGE

Aan het college van Burgemeester en Wethouders

Grote Markt 1
9712 HN Groningen

Datum: 5 augustus 2015

Betreft: schriftelijke vragen door de leden van de raad overeenkomstig artikel 42 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen van de raad van de gemeente Groningen betreffende aantal te verwachte ontslagen door TSN Thuiszorg.

Geacht college,

Op 5 augustus 2015 konden wij via RTVNoord vernemen dat TSN Thuiszorg voornemens is om 169 thuiszorgwerknemers te ontslaan. De ontslagen zijn het gevolg van het besluit van de gemeente Stadskanaal om te stoppen met het financieren van eenvoudige huishoudelijke hulp. Inwoners die daarvan gebruik maken, zullen voortaan zelf de kosten moeten betalen, of hulp van mantelzorgers moeten regelen.

Directeur Zion Jongstra van TSN Thuiszorg geeft aan dat de gemeente Groningen per 1 januari 2016 hetzelfde overweegt te doen als Stadskanaal. Als dat doorgaat, zou dat nog eens 350 banen kosten in de gemeente Groningen.

Aangezien TSN Thuiszorg in Groningen de grootste werkzame thuiszorgorganisatie is, heeft de SP naar aanleiding van bovenstaande de volgende vragen:

1. In uw beantwoording op schriftelijke vragen van de SP-fractie van 8 mei 2015 geeft u aan dat TSN Thuiszorg aangeeft dat er in Groningen geen ontslagen gaan vallen. Hoe rijmt u dit met de mededelingen van directeur Zion Jongstra van TSN Thuiszorg bij RTVNoord? Heeft u nu wel een indicatie van het aantal in Groningen werkzame vaste werknemers van TSN die hun baan dreigen te verliezen? Zo ja, hoeveel? Zo niet, waarom niet?
2. Heeft u nu wel een indicatie van het aantal in Groningen werkzame werknemers met een tijdelijk contract van TSN die hun baan dreigen te verliezen? Zo ja, hoeveel? Zo niet, waarom niet?
3. In het interview met RTVNoord heeft directeur Zion Jongstra van TSN Thuiszorg aan dat hij is gesprek is met de gemeente Groningen om u op andere gedachten te brengen. Klopt dit? Zo ja, wat is uw inzet tijdens deze gesprekken? En bent u ondertussen van gedachten veranderd? Zo niet, waarom?
4. Bent u met de SP-fractie van mening dat wanneer u meer gemeentelijke middelen ter beschikking had gesteld voor het behoud van echte banen in de thuiszorg en goede zorg, deze onzekerheid en ontslagen niet nodig zijn? Zo ja, waarom heeft u dan niet meer middelen ter beschikking gesteld? Zo niet, waarom niet?
5. Welke initiatieven onderneemt u om de werkgelegenheid voor ontslagen TSN-werknemers te redden? Zo ja, op welke wijze? Zo niet, waarom niet?
6. Is het college van B&W bereid om, in samenwerking met omliggende gemeenten, TSN Thuiszorg goed te controleren als het gaat om behoud van werkgelegenheid, het niet

Collegebrief_inzake_Beantwoording_vragen_ex_art_41RvO_SP_over_aan- ...

verhogen van de werkdruk bij het personeel en niet puur ontslagen door te voeren om de loonkosten te drukken? Zo ja, op welke wijze? Zo niet, waarom niet?

Met vriendelijke groet,
Jimmy Dijk
SP

Bijlage - Bespreekpunten SP bij agendapunt B3, cie. O&W 7 okt

Bespreekpunten SP bij agendapunt B3.

1. Nadat 2015 als overgangsjaar is gebruikt, is het college voornemens om per 1 januari 2016 de HH1 af te schaffen. Hoe kijken de andere commissieleden aan tegen deze grote en ingrijpende overgang voor cliënten?
2. Het afschaffen van de HH1 heeft als indirect effect dat circa 300 thuiszorgwerkers hun baan per 1 januari 2016 verliezen. Hoe kijken de andere commissieleden aan tegen dit verlies van werkgelegenheid? Zijn andere fractie met de SP-fractie van mening dat de gemeente Groningen als (oud-) opdrachtgever een verantwoordelijkheid heeft voor deze mensen?
3. Zijn andere fracties bereid om met de SP-fractie na te denken over alternatieven voor de omschakeling van de huishoudelijke hulp naar een algemene voorzieningen?